

FORUM

UNIVERZITA KARLOVA
V PRAZE

18 Časopis Univerzity Karlovy v Praze

3
/
10

CENY A OCENĚNÍ PRO AKADEMICKOU
OBEC **UNIVERZITY KARLOVY**

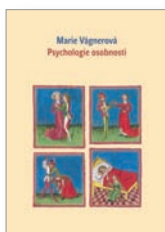
VYBRANÉ PUBLIKACE NAKLADATELSTVÍ KAROLINUM

Petraň, Josef: Karolinum

Praha, Karolinum 2010, brož., 184 str., 2. vydání

Druhé, upravené a rozšířené vydání publikace vykládá dějiny budovy Karolina v sepestí s výukou a slavnostmi Univerzity Karlovy. Autor líčí jeho stavební vývoj, pozornost věnuje zejména novodobým přestavbám podle projektů architektů J. Fragnera a T. Santavého. Pojednává však též o slavnostech, zejména inauguračních rektorů, imatrikulací a promociích, popisuje scénáře slavností a insignie při nich užívané, obřadní oděvy, sceptra, medaile na řetězech důstojenství. Příloha obsahuje příslušné texty citované v rituálech, jsou tu uvedeny i proměny oficiálních názvů pražského univerzitního vysokého učení. Bohatý obrazový doprovod tvoří kromě rozsáhlého souboru aktuálních barevných fotografií objektu a historických předmětů historické černobílé snímky, grafika i stavební a situační plány. Vychází verze česká (listopad 2010) a anglická (prosinec 2010).

Vágnerová, Marie:

Psychologie osobnosti

Praha, Karolinum 2010, váz., 468 str., 1. vydání, cena 280 Kč

Psychologie osobnosti usiluje o poznání a pochopení člověka, jeho psychiky, stejně tak i o sebepoznání a sebeporozumění. Činí tak různým způsobem a s použitím různých metod. Všechny mohou být užitečné, ale žádná z nich není ta jediná a výlučná, která by mohla přinést objektivní poznatky trvalé hodnoty. Vědomí omezenosti

možného poznání je důležitým předpokladem pro to, aby se výklad osobnosti nedostal do oblasti fikce, držel se reality a dosáhl dostupné míry přesnosti. Psychologie osobnosti není, resp. by neměla být jen teoretickou disciplínou, ale i oborem, který je uplatnitelný v praxi, a proto je výklad zaměřen také na možnou aplikaci příslušných poznatků.

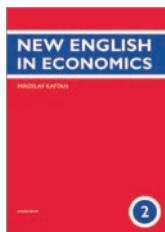
Todorov, Tzvetan:

Úvod do fantastické literatury

Praha, Karolinum 2010, brož., 180 str., 1. vydání

Úvod do fantastické literatury je jednou z nejvýznamnějších raných prací Tzvetana Todorova, francouzského literárního vědce bulharského původu, jenž patří mezi ústřední osobnosti francouzského strukturalismu druhé poloviny 20. století. Hlavním přínosem díla, které je od vydání v roce 1970 stále považováno za jakousi

příručku fantastického žánru, je definice fantastična. Podle Todorova je jeho zrojem naše nerozhodnost, kterou coby čtenáři zakoušíme před událostí jevíci se být jen zdánlivě nadpřirozenou; podmínkou přitom je, že se neuchýlíme k básnické a alegorické interpretaci textu. „Fantastično se zakládá hlavně na váhání čtenáře – čtenáře, který se ztotožňuje s hlavní postavou –, pokud jde o povahu podivuhodné události. Toto váhání se může vyřešit buďto tak, že připustíme, že k události skutečně došlo; anebo tak, že rozhodneme, že je výplodem představivosti nebo dílem iluze; jinak řečeno, můžeme rozhodnout, že událost se buď stala, nebo nestala.“ Žánr fantastické literatury autor posléze blíže vymezuje ve vztahu k podivuhodnému a zázračnému, na toto vymezení navazuje charakteristikou fantastického diskursu a témat s ním spojených. V závěru knihy pak jako odpověď na otázku „Proč je fantastično?“ předkládá analýzu společenské a literární funkce nadpřirozena.

Kaftan, Miroslav:

New English in Economics – 2. díl

Praha, Karolinum 2010, brož., 276 str., 1. vydání, cena 270 Kč

Nové, plně aktualizované vydání úspěšné učebnice angličtiny v ekonomii a hospodářství vyžaduje střední stupeň jazykových znalostí a je určeno především studentům ekonomie na vysokých a vyšších odborných školách. Učebnice je rozšířena do dvou dílů členěných do devíti tematických kapitol a obsahuje odborné články, výklad pojmů a gramatiky a množství cvičení, ať již gramatických nebo zaměřených na slovní zásobu, či náměty k diskusím. Učebnice je vhodnou pomůckou při následném studiu materiálů v anglickém jazyce a při účasti v odborných diskusích. Tematické česko-anglické glosáře poslouží i překladatelům nebo autorům odborných pojednání. Texty pracují s nejnovější slovní zásobou vztahující se k finanční a hospodářské krizi či k vývoji v Řecku a eurozóně. Nová grafická úprava zdůrazňuje didaktičnost a přehlednost výkladu pojmů: druhý díl obsahuje desítky definic a frází, 50 schémat, 17 grafů a dalších tabulek pro snadné zapamatování pojmu v angličtině a současně pro strukturování znalostí ekonomické problematiky vůbec.

Königová, Radana, a kol.:

Komplexní léčba popáleninového traumatu

Praha, Karolinum 2010, váz., 432 str., 1. vydání, cena 420 Kč

Učebnice představuje ucelený, moderní pohled na problematiku léčby pacientů s termickým, elektrickým, chemickým a radičním poraněním. Připravil ji autorský kolektiv pod vedením Radany Königové, profesorky tohoto oboru na klinice 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, která patří k předním českým odborníkům

na popáleniny. Je určena všem specialistům, studentům medicíny a lékařům v postgraduálním vzdělávání i v praxi. Kniha přehledně shrnuje všechny aspekty popáleninové medicíny a jasně a precizně definuje složitou problematiku; všechny poznatky jsou doloženy řadou příkladů z bohaté praxe autorů. Významnou část publikace představují kapitoly věnované traumatům, kde je zohledněn i etický aspekt léčby. Autoři se zabývají rozsahem a typem potřebné péče, prevencí popáleninového psychického stresu i psychickou rehabilitací pacientů. Kniha je doplněna DVD nosičem, na kterém je přes 600 obrázků a schémat ve vysokém rozlišení, k nimž se vztahují odkazy v jednotlivých kapitolách publikace. Jako speciální příloha je doplněno několik videosekvencí demonstrujících základní chirurgické úkony při léčbě popálených pacientů. Publikace tak bude významným přínosem pro všechny, kdo se s popáleninovým traumatem a jeho komplikacemi setkávají při studiu i výkonu svého povolání, od budoucích lékařů až po pracovníky integrovaného záchranného systému.

White, Hayden:

Tropika diskursu. Kulturně-kritické eseje

Praha, Karolinum 2010, brož., 366 str., 1. vydání, cena 270 Kč

Kniha Tropika diskursu Haydena Whitea, který je znám svým pojetím metahistorie, jež klade důraz na narativní povahu historického diskursu, patří v humanitních vědách již ke klasickým dílům. Jde svým způsobem o autorovu originální rozpravu o metodě, teorii toho, co by bylo možné nazvat tropologickým rozuměním. Její význam se ani zdaleka neomezuje na techniku literárního rozboru či interpretaci historie, jejím základem je filozoficky fundované, syntetické pojetí kognitivního vztahu k realitě, prostředkované právě diskursem. V tomto smyslu je Whiteova kniha svébytnou a důležitou alternativou jak k tradiční i moderní hermeneutice (H. G. Gadamer), tak například k Ricoeurově narativnímu porozumění. Tropus podle Whitea není ani ozdoba řeči, ani technika omezující se na umělecký jazyk, nýbrž nástroj, jehož funkcí je snaha o adekvátnější uchopení popisované skutečnosti. Interpretace historických, literárních či teoretických textů se pak neukazuje jako (subjektivní) omezení, nýbrž jako obecná podmínka kulturní racionality.

Adamovičová, Ana – Hrdlička, Milan:

Basic Czech III

Praha, Karolinum 2010, brož., 304 str., 1. vydání, cena 350 Kč

Basic Czech III je pokračováním titulů Basic Czech I a Basic Czech II. Skládá se z šesti lekcí (kolem 2 000 slov a frází) a metodicky vychází z komunikativního a komparativního přístupu. Učebnice se dá použít jak v intenzivních, tak v dvousemestrálních a jiných kurzech. Je vhodná také pro samostudium. Ke všem cvičením je

v příloze k dispozici klíč. Všechna slova a fráze jsou shrnuty do česko-anglického slovníčku na konci každé lekce. Probíraný gramatický a lexikální materiál v tomto dílu již přesahuje úroveň znalostí, kterou obvykle nazýváme základní. Za účelem zachování formální kontinuity všech tří dílů jsme však v názvu ponechali Basic Czech. Svým gramatickým a lexikálním složením tato učebnice odpovídá úrovni B1–B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Tématem minulého čísla FORA byl
Vztah výuky a výzkumu na Univerzitě Karlově.

Elektronickou podobu čísla ve formátu PDF
můžete najít na adrese
<http://iforum.cuni.cz>

FORUM 3/2010, sešit 18,
Časopis Univerzity Karlovy v Praze

Vydává: UK
Redakce: Ovocný trh 3, 116 36 Praha 1,
Odbor vnějších vztahů

Redakci řídí:
doc. M. Šobr, prorektor pro vnější vztahy

Odpovědní redaktoři:
V. Hájek, K. Hamanová, I. Dostál, K. Kadlecová,
Jan Švelch, Jaroslav Švelch, V. Veselá

Telefon: 224 491 248, fax: 224 491 309,
e-mail: forum@cuni.cz

Grafická úprava:
L. Doležel

Nevyžádané rukopisy se nevracejí.
Redakce si vyhrazuje právo na úpravu
autorských příspěvků a jejich krácení.
Forum UK je rozšiřováno zdarma
na akademické půdě. Vychází čtvrtletně.

Ze obsah článku plně zodpovídá jeho autor.
Stanoviska obsažená v textu
nemusejí vyjadřovat názor redakce.

Vaše ohlasy, připomínky a tipy na další náměty
pro Forum uvítáme na adrese
redakce.forum@cuni.cz.

Toto číslo vyšlo v listopadu 2010.
Registrace MK ČR 72 79.
Tištěná verze: ISSN 1211-1724.

Vážení čtenáři časopisu Univerzity Karlovy,

monotematické číslo magazínu FORUM, které právě držíte v ruce nebo čtete na webových stránkách iFora, jsme se rozhodli věnovat tématu ocenění, a to ze dvou důvodů. Jednak proto, abyste měli k dispozici jejich systematický přehled – tedy jakýsi bedekr cen, na které mohou být členové akademické obce Univerzity Karlovy nominováni a na které mohou sami nominovat. A za druhé jako důkaz, že Univerzita Karlova si je vědoma důležitosti zpětné vazby a nabídku ocenění přináší jako jednu z možností, jak svým členům poděkovat a říci jim, že si jejich práce váží. K tomu, aby tak mohla učinit, musíte ale udělat první krok vy. Rozhodnutí, o jakou cenu se ucházet či na jaké ocenění byste někoho chtěli nominovat, je na vás a na vašich kolezích.

Byla by škoda neocenit ty výjimečné z vás jen proto, že jejich talent zatím zůstává skryt kvůli nedostatku informací. Aby k takové chybě nemohlo dojít třeba právě u vás, přinášíme co nejpřehlednější, co nejvšeobecnější a co neúplnější seznam všech cen a ocenění, které udílí jak naše univerzita, tak i další instituce. Upozorňujeme však, že při šíři záběru našich studijních oborů a rozmanitosti vědních disciplín přehled není a ani nemůže být úplný.

Přesto jsme se jej snažili vytvořit co nejucelenější a na následujících stránkách vás seznámíme s bohatou nabídkou různých ocenění – od cen udělovaných samotnou Univerzitou Karlovou přes ceny fakultní, seznámíme vás s relevantními cenami udělovanými ministerstvy a dalšími institucemi, s medailemi, s cenami udělovanými nadacemi, a nezapomeneme ani na tak důležitá ocenění, jako jsou státní vyznamenání. Nobelovu cenu, stojící na vrcholu pomyslného žebříčku vědeckých ocenění, představovat jistě netřeba – i když bych si následovníka Jaroslava Heyrovského pro naši univerzitu ze srdce přál.

Věřím, že vám tyto informace pomohou zorientovat se ve spleti ocenění a že to budete třeba vy, váš talent a výsledky vaší práce, které si ocenění zaslouží.

Těším se na vaše připomínky a především na ty z vás, se kterými budu mít tu čest – možná i díky tomuto číslu časopisu FORUM – setkat se osobně a tváří v tvář při předávání ceny vám za Univerzitu Karlovu poděkovat. A nejen já, ale později také široká veřejnost, protože kvalitní práce si pozornost i naše poděkování zaslouží.

P. S.: Přesto věřím, že to největší ocenění si každý z nás nosí v sobě – radost z dobytých cílů, které jsme si vytyčili a kterých jsme i přes jisté obtíže dosáhli.

prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.
rektor Univerzity Karlovy v Praze

TITULNÍ STRANA ON THE COVER

Profesor Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze Jaroslav Heyrovský získal v roce 1959 Nobelovu cenu za chemii. Stal se tak prvním ze dvou Čechů, kteří tohoto významného ocenění dosáhli – o čtvrt století později ho následoval básník Jaroslav Seifert. Snímek zachycuje slavnostní ceremoniál, při kterém Jaroslavu Heyrovskému předává Nobelovu cenu švédský král Gustav VI. Adolf. / In 1959, Professor Jaroslav Heyrovský from the Charles University Faculty of Science received a Nobel Prize in Chemistry. 25 years later, he was followed by the second and so far last Czech to be awarded, the poet Jaroslav Seifert. The photograph captures the ceremony at which Heyrovský is receiving the prize from the hands of Gustav VI Adolf, the King of Sweden.

Foto: Archiv rodiny M. Heyrovského

EDITORIAL

I

STALO SE NEWS

Dění na Univerzitě Karlově /
Recent Months at CU

4

VĚDA PRO PRAXI RESEARCH IN PRACTICE

Mladí vědci vyznamenaní univerzitou / Young Researchers
Awarded by the University

10

ESEJO AKTUÁLNÍM TÉMATU ESSAY ON CURRENT ISSUES

Zdeněk Strakoš: Obecná učení, akademická obec
a společnost: Otázky bez odpovědí? / Liberal Arts,
the Academic Community and the Society: Questions
Without Answers?

12

TÉMA

CENY A OCENĚNÍ PRO ČLENY AKADEMICKÉ OBCE UK AWARDS FOR THE CHARLES UNIVERSITY'S ACADEMIC COMMUNITY

Miloslav Petrussek: Několik slov o cenách a oceněních /
A Few Words on Awards

14

ROZHOVOR INTERVIEW

Žena se srdcem
rytíře / A Woman
with a Heart
of a Knight

16

Medaile a čestné tituly UK / University Medals
and Honorary Degrees

20

Celouniverzitní ceny / University-Wide Awards

21

Fakultní ceny / Faculty Awards

22

Ceny spoluorganizované UK či na které může UK nominovat / *Joint Awards and Awards Charles and Awards Charles University Nominates for*

ČESKÁ HLAVA

projekt na podporu vědecké a technické inteligence

33

Zahraniční ocenění / *International Awards*

37

HISTORIE HISTORY

Michal Svatoš: Univerzitní ceny a ocenění v minulosti / *University Awards Across Centuries*

40

FOTOREPORTÁŽ PICTURE STORY

Album starých medailí, ocenění a diplomů Univerzity Karlovy v Praze / *A Collection of Historical Medals, Awards and Diplomas of Charles University*

43

KVÍZ QUIZ

52

STUDENTI NA CESTÁCH OUR STUDENTS ABROAD

Justina Trlifajová: Pohádkový Erasmus v Karlsruhe / *My Fantastic Erasmus in Karlsruhe*

54

Barbora Pincová: Italians

57

Martin Liška: Hlavně jim vyříd, že to chceme všechno zpátky! / *And Don't Forget to Tell Them to Give It All Back to Us!*

60

Hana Klamková: Fakulta sociálních věd na EXPO 2010 / *Faculty of Social Sciences at EXPO 2010*

62

SU UK CHARLES UNIVERSITY STUDENT UNION

Vojtěch Kopal: Studentský Jarmark 2010: Festival studentského života / *Student Fair 2010: the Festival of Student Life*

64

SAP UK ALUMNI

Ivan Wilhelm: Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy v Praze – Carolinum / *Association of Graduates and Friends of Charles University – Carolinum*

66

AS UK ACADEMIC SENATE

Daniel Feranc: Zasedání akademického senátu / *Meeting of the Academic Senate*

68

● 26. července 2010

Docent Daniel Král obdržel prestižní evropský grant pro vědce

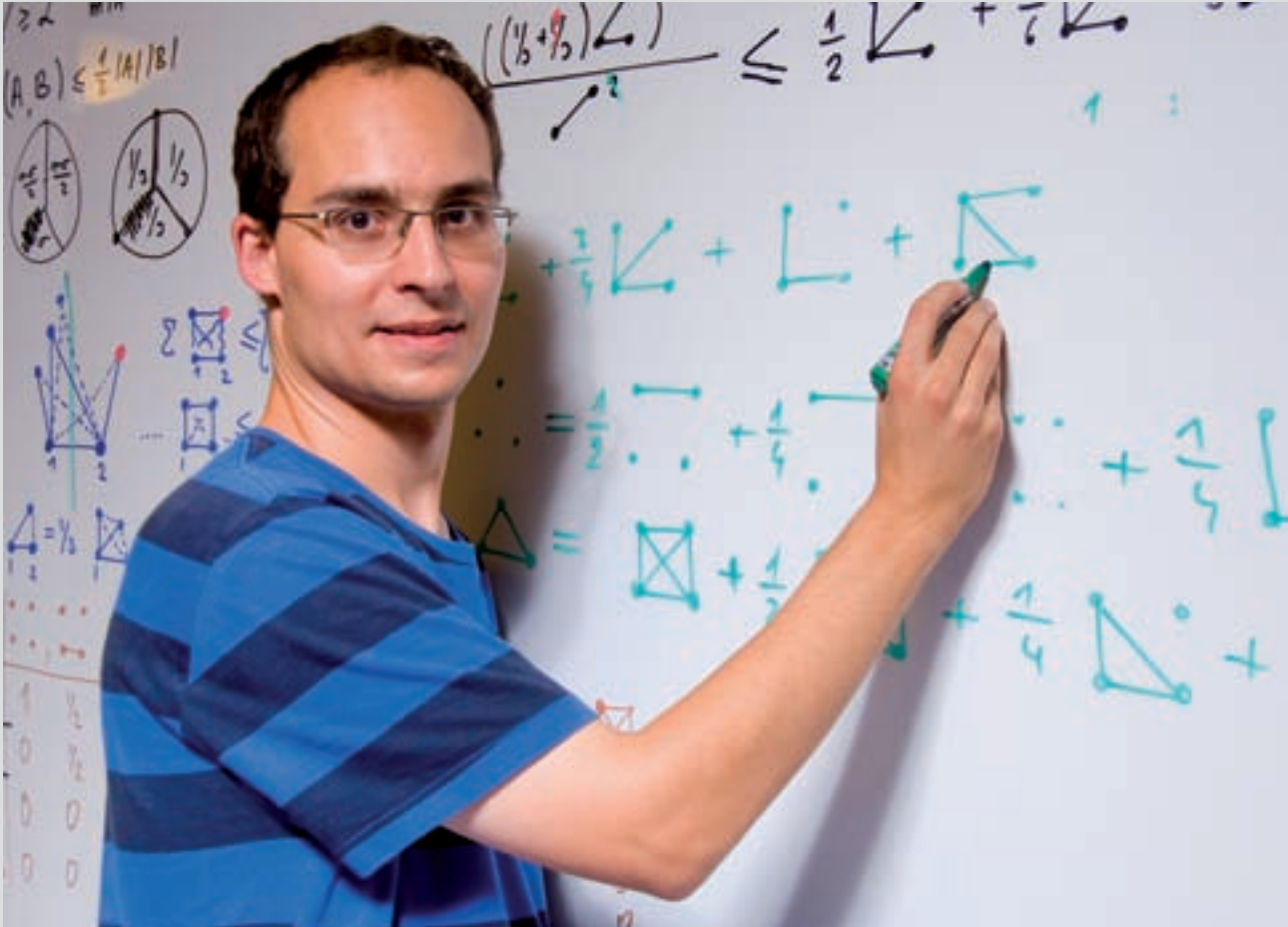

FOTO: VLADIMÍR ŠIGUT

Doc. RNDr. Daniel Král, Ph.D., z MFF UK získal za svůj projekt *Classes of combinatorial objects – from structure to algorithms* grant Evropské výzkumné rady ve výši 849 000 eur. Jedná se o vůbec první tzv. Starting Independent Research Grant udělený v oblasti matematiky žadateli působícímu na pracovišti v některé z nových členských zemí EU. Udělení grantu je dokladem světové kvality české diskrétní matematiky.

Grant umožní doc. Královi vytvořit společně s jeho kolegy,

dr. Dvořákem, dr. Pangrácem a dr. Šamálem, výzkumnou skupinu, která studentům z MFF UK nabídne možnost podílet se na řešení zajímavých a náročných problémů a do Prahy přivede jako „postdoky“ vynikající mladé vědce.

Daniel Král je v současné době docentem na Katedře aplikované matematiky MFF UK a dosud působil na MFF UK v rámci výzkumného centra Institut teoretické informatiky (ITI), vedeného prof. Nešetřilem.

● 7. května 2010

Podepsána smlouva mezi UK a UPJŠ Košice

V reprezentačních prostorách Karolina byla slavnostně podepsána Dohoda o vědecké, pedagogické a kulturní spolupráci mezi Univerzitou Karlovou a Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košicích (UPJŠ Košice). Dohoda si klade za cíl posílit možnosti vzájemné spolupráce.

● 12. května 2010

Rektorský sportovní den

Letošní rektorský sportovní den UK nabídl nejenom tradiční příležitost k aktivnímu pohybu celé akademické obci, ale zároveň i připomněl stoleté výročí existence tělesné výchovy a sportu na českých vysokých školách. Do sportovních aktivit se zapojilo přes 1 300 účastníků.

Fakulta sociálních věd si k dvacatinám nadělila konferenci

Konference *Akademické lekce pro hospodářskou politiku* se uskutečnila za velkého zájmu veřejnosti v budově Institutu ekonomických studií FSV UK v Opletalově ulici. Setkání proběhlo u příležitosti dvacátého výročí založení Fakulty sociálních věd UK a symbolicky též jako oslava dvaceti let obnovení nezávislé ekonomie.

Ve dvou diskusních panelech nazvaných *Bariéry hospodářského růstu* a *Lekce z finanční krize* vystoupili pedagogové z Univerzity Karlovy, kteří zde pravidelně přednášejí a zároveň působí v praxi. Úvodního referátu se ujal a konferenci moderoval prof. Michal Mejstřík, ředitel IES FSV UK.

13. května 2010

Marie Kalbáčová převzala stipendium Pro ženy ve vědě

Stipendium L'Oréal Pro ženy ve vědě získala RNDr. Marie Kalbáčová, Ph.D., z Ústavu dědičných metabolických poruch I. lékařské fakulty UK v Praze za práci *Interakce buněk s nanomateriály – Nové perspektivy pro implantologii a bioelektroniku*. Mezinárodní projekt *For Women In Science* vznikl v roce 1998 ve spolupráci UNESCO a společnosti L'Oréal.

13.–16. května 2010

Univerzita Karlova se prezentovala na veletrhu Svět knihy

Na 16. ročníku mezinárodního knižního veletrhu a literárního festivalu *Svět knihy Praha 2010* měla své zastoupení tradičně i Univerzita Karlova. Knižní produkci návštěvníkům představily Nakladatelství Karolinum a Filozofická fakulta UK, prezentující se v rámci vysokoškolských vydavatelů. Svůj samostatný stánek letos předvedl i seminář romistiky, který působí při Ústavu jižní a centrální Asie FF UK a jenž se zapojil do programu připraveného v rámci tématu *Literatura a sblížení kultur*.

17. května 2010

Ocenění za zásluhy o rozvoj vědy pro prof. Ivana Hlaváčka a prof. Karla Štulíka

Na slavnostním zasedání XVI. valného shromáždění Učené společnosti České republiky byla v Karolinu předána ocenění za zásluhy o rozvoj vědy prof. Ivanu Hlaváčkoví a prof. Karlu Štulíkovi. V kategorii vědecký pracovník převzal cenu prof. Oldřich Král, nyní čerstvý laureát Státní ceny za překlad.

20. května 2010

9. ročník Evropského fóra vědy a techniky

Letošní Evropské fórum bylo věnováno univerzitám, jejich úloze a výzkumu. S příspěvkem nazvaným *Mají se z univerzit stát pouze hráči ekonomického rozvoje?* zde vystoupil i rektor UK prof. Václav Hampl. „O tom, že univerzity jsou a vždycky byly významným motorem ekonomického vývoje, není mi pochyb. Jde tedy o to, jestli mají, nebo nemají být navíc ještě něčím jiným,“ řekl v úvodu. „Univerzity by měly prostřednictvím svých absolventů i svým přímým působením nejenom podporovat ekonomický rozvoj společnosti, ale společenský rozvoj jako takový. Tím, že vzdělávají, kultivují a rozvíjejí lidi, kteří společnost tvoří, řídí, vedou a inspirojí, přispívají univerzity k formování společnosti, v níž se žije

lépe nejen po ekonomické stránce, ale i co se týče spokojenosti, bezpečnosti a naplňování sociálních, psychologických, kulturních, duchovních a intelektuálních potřeb jejich členů.“

21. května 2010

Spolupráce s Gruzii

Děkan I. lékařské fakulty UK v Praze prof. Tomáš Zima a rektor IB Eurokavkazské univerzity v Tbilisi prof. Uli Rothfus podepsali na půdě českého velvyslanectví v Gruzii smlouvu o spolupráci. Projekt v rámci svého rozvojového programu financuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Jeho podstatou je převod českého systému pre- a postgraduálního vzdělávání v oblasti adiktologie (vědy o závislostech a závislostním chování) do vzdělávacího systému v Gruzínské republice. Jde o historicky první projekt spolupráce mezi Českou republikou a Gruzii v oblasti vysokého školství.

26. května 2010

Prof. Bedřich Loewenstein obdržel stříbrnou pamětní medaili

Univerzita Karlova udělila prof. Bedřichu Loewensteinovi stříbrnou pamětní medaili za jeho významný přínos v oblasti historických věd. Přední historik převzal ocenění z rukou rektora UK prof. Václava Hampla.

Bedřich Loewenstein se nesoustřeďuje pouze na vlastní badatelskou činnost, ale aktivně se zapojuje do veřejného dění, kde se vždy snaží hájit principy demokratického života. Těžiště historického díla Bedřicha Loewensteina spočívá ve výzkumu vývoje německého liberalismu, ideových a psychologických proudů fašismu a zápasu o moderní občanskou společnost, které přesahuje obzory českého a německého prostředí.

Přírodovědecká fakulta UK slavila devadesátiny

FOTO: INATETO DVOUSTRANĚ ARCHIV UK

„Chceme naše výročí oslavit netradičně a jiným způsobem, než se slaví ve slovutných institucích – svolá se vědecká rada, následují dlouhé projevy a rozdají se medaile. Chceme ho oslavit, jak to bývá v rodinách, kde se seznou přátelé a udělá se večírek, česky mejdan,“ vzkázal přítomným při zahájení slavnosti na pražském Albertově děkan Přírodovědecké fakulty UK prof. RNDr. Bohuslav Gaš, CSc.

Rektor UK prof. Václav Hampl vyjádřil přání, aby se další oslavy konaly již v nových budovách, které by zvýšily zejména vědeckou kapacitu přírodovědecké fakulty.

Dějiny Přírodovědecké fakulty UK zachytila výstava a především výpravná publikace nazvaná *Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, 90. výročí založení*.

● 27. května 2010

Sportovní den pro zdravotně postižené

V podolské loděnici Regata se v rámci rektorského sportovního dne pro zdravotně postižené sešlo celkem 84 účastníků, studentů Univerzity

Karlovy, žáků školy Jaroslava

Ježka pro zrakově postižené a klientů Centra Paraple. I přes nepříznivé počasí se studenti vydali v doprovodu zkušených kolegů na tandemech po cyklostezce, vypluli na kánoích, člunech a katamaránu na Vltavu.

● 31. května 2010

Třetí pražské Vědohraní

Novoměstská radnice v Praze hostila již třetí ročník akce Vědohraní, jejíž dopolední program pro školy tentokrát připravila Matematicko-fyzikální fakulta UK ve spolupráci s Asociací malých debutujících ČR. Odpoledne pak bylo opět vyhrazeno dospělým, pro něž odborníci z MFF UK a AV ČR připravili popularizující přednášky.

● 1. června 2010

Novým děkanem ETF UK doc. ThDr. Jindřich Halama

Rektor UK prof. Václav Hampl slavnostně uvedl do úřadu děkana Evangelické teologické fakulty UK doc. ThDr. Jindřicha Halamu. Odstupující děkan ETF UK doc. Martin Prudký podal rezignaci v souvislosti se jmenováním prorektorem UK.

● 6.–12. června 2010

České akademické hry podeváté

Součástí oslav 100 let trvání českého vysokoškolského sportu byl i 9. ročník Českých akademických her, jejichž pořadateli se staly České vysoké učení technické v Praze ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze. Her se zúčastnilo na 2 500 studentů z České republiky, soutěžilo se v 26 sportovních disciplínách. Jasným vítězem her se opět stala Univerzita Karlova.

● 8. června 2010

100 let trvání českého vysokoškolského sportu

100 let existence českého vysokoškolského sportu oslavila Česká asociace univerzitního sportu slavnostním zasedáním ve Velké aule Karolina Univerzity Karlovy v Praze. Zúčastnily se ho významné osobnosti národního i mezinárodního univerzitního sportu, představitelé českých univerzit, českého sportu a společenské i politické reprezentace ČR.

● 10. června 2010

Ceny předsedy Grantové agentury ČR

V refektáři Profesního domu Matematicko-fyzikální fakulty UK byly předány Ceny předsedy Grantové agentury České republiky (GA ČR) nejlepším řešitelským týmům. Mezi čtyřmi řešitelskými týmy, které cenu získaly, je projekt PhDr. Jana Štochla, Ph.D., z Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy nazvaný *Modelování vazeb mezi asymetrií motorických symptomů Parkinsonovy nemoci a laterality těla*.

Prof. Jaroslav Vacek převzal státní vyznamenání Mongolské republiky

Velvyslanec Mongolské republiky Jeho Excelence Suren Tsoggerel pozval profesora Jaroslava Vacka, ředitele Ústavu jižní a centrální Asie UK FF, aby mu slavnostně předal státní vyznamenání Mongolské republiky, medaili Nairamdal (přátelství).

● 15. června 2010

Matematik Endre Szemerédi čestným doktorem UK

Profesor Endre Szemerédi převzal čestný doktorát fyzikálně-matematických věd. Čestný titul doctor honoris causa mu předal na základě usnesení vědecké rady UK promotor prof. Jaroslav Nešetřil. „Szemerédi byl jeden z prvních, kteří pochopili význam teoretické informatiky a proslavili se v této oblasti. Je pro něj typické, že se soustředil na klíčové oblasti: třídění, složitosti booleovských funkcí, expandery,“ uvedl prof. Jaroslav Nešetřil.

● 22. června 2010

V Botanické zahradě PrF UK otevřen Geologický park

V Botanické zahradě Přírodovědecké fakulty UK v ulici Na Slupi byla otevřena stálá geologická expozice *Horniny a geologický vývoj Českého masivu*. Geologický park slavnostně otevřel děkan Přírodovědecké fakulty UK prof. RNDr. Bohuslav Gaš, CSc.

Expozice prezentuje na příkladu 32 unikátních druhů hornin a formou doprovodných posterů geodynamické procesy, které se podílely na vzniku a vývoji v celosvětovém měřítku výjimečného horninového podloží České republiky.

● 30. června 2010

Akademický rok 2009/2010 slavnostně zakončen

Valdštejnská zahrada Senátu hostila členy akademické obce, kteří se přišli rozloučit s akademickým rokem 2009/2010. Zahradní slavnost uspořádal Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy – Carolinum již pošestnácté, letos ve spolupráci s Výborem pro zdravotnictví a sociální politiku zastoupeným jeho předsedkyní RNDr. Alenou Palečkovou.

Zamyšlení nad uplynulým akademickým rokem nazvané *Takoví jsme byli* pronesl rektor UK prof. Václav Hampl. Zdůraznil zejména dvacetileté výročí svobody v České republice a v akademických obcích vysokých škol, připomněl i udělení čestného doktorátu Adamu Michnikovi, návštěvu papeže Benedikta XVI. a další významná setkání.

● 14. července 2010

Spolupráce právnických fakult

V budově Karolina se uskutečnila slavnost u příležitosti konání jubilejní 20. letní školy Právnické fakulty University of San Francisco (USF), organizované ve spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze. Letní škola je ojedinělá tím, že každoročně umožňuje až čtyřem českým pedagogům, aby pro americké studenty vedli kurz uznávaný American Bar Association jako část studia na americké univerzitě.

● 31. července 2010

Zahájen 54. běh Letní školy slovanských studií

Letní školu slovanských studií, nad níž opět převzal záštitu rektor UK prof. Václav Hampl, organizuje Ústav bohemistických studií FF UK. Letos se přihlásilo 202 účastníků z 38 zemí celého světa. Byli mezi nimi stipendisté rektora UK, stipendisté MŠMT ČR a také interní a externí samoplátcí.

● 9. srpna 2010

UK v soutěžním pořadu Slovenské televize Hlava XXI.

Druhý program STV odvysílal ve večerním hlavním vysílacím čase téměř třicetiminutový soutěžní pořad o Univerzitě Karlově. Představil divákům univerzitu z pohledu historického i ryze moderního.

● 16. srpna 2010

Univerzita Karlova nejlepší českou univerzitou

Univerzita Karlova opět potvrdila své postavení nejlepší české univerzity. Podle přepočtených kritérií prestižního Šanghajského žebříčku se Univerzita Karlova umístila na 253. místě a polepsila si tak ve srovnání s minulým rokem o šest pozic. Šanghajský žebříček srovnává každoročně 2 000 nejlepších světových univerzit z celkového počtu 17 000 vysokých škol. Univerzita Karlova tak svým umístěním patří mezi 1,5% nejlepších světových univerzit.

„Naše univerzita zároveň obsadila 100. místo ze všech evropských univerzit, což je v celoevropském měřítku velmi dobrý výsledek,“ uvedl Václav Hampl, rektor UK. „Své umístění UK považuje za úspěch, ambicí univerzity je však dosáhnout umístění v nejlepší dvoustovce,“ dodal rektor Hampl.

● 31. srpna 2010

Prezident Lotyšské republiky Valdis Zatlers navštívil UK

Na půdě Univerzity Karlovy se uskutečnilo slavnostní setkání prezidenta Lotyšské republiky Valdisa Zatlerse s představiteli univerzity a se zástupci studijních programů se vztahem k Lotyšsku. Vzácnou zahraniční návštěvu přivítal Václav Hampl, rektor Univerzity Karlovy, ve Vlasteneckém sále.

U příležitosti návštěvy lotyšského prezidenta byla 27. srpna v budově Filozofické fakulty UK otevřena výstava *Baltská cesta, která pohnula světem*. Koláže fotografií zachytily unikátní událost, kdy 23. srpna 1989 více než milion lidí propojilo řetězem lidských rukou hlavní města pobaltských republik – Rigu, Tallinn a Vilnius. Cílem projektu bylo uznání nezávislosti Lotyšska, Estonska a Litvy na Sovětském svazu.

Prof. Miroslav Červinka jmenován novým děkanem Lékařské fakulty v Hradci Králové

Rektor Univerzity Karlovy prof. Václav Hampl jmenoval novým děkanem Lékařské fakulty v Hradci Králové prof. MUDr. et RNDr. Miroslava Červinku, CSc. Slavnostní předání funkce proběhlo ve Sloupové síni lékařské fakulty v budově Na Hradě v Hradci Králové.

10. září 2010

Předání zlaté medaile UK prof. Alici Teichové

Prorektor pro doktorské studium a akademické kvalifikace Ivan Jakubec předal jménem rektora UK Václava Hampla zlatou medaili UK prof. Alici Teichové z University of Cambridge. Slavnostní předání se uskutečnilo na velvyslanectví ČR v Londýně v rámci mezinárodního symposia *The Ties That Bind*, které se konalo u příležitosti 70. výročí bitvy o Británii.

14. září 2010

UK zvítězila v 10. ročníku Cen za chemii, farmacii a lékařství

Studenti Univerzity Karlovy získali téměř všechny Ceny za chemii, farmacii a lékařství, které předával velvyslanec Francie Pierre Lévy společně s profesorem Jeanem-Mariem Lehnem, nositelem Nobelovy ceny za chemii 1987 a profesorem na Collège de

France. Slavnostního udílení cen na francouzském velvyslanectví v Praze se zúčastnil i rektor UK prof. Václav Hampl.

15. září 2010

Přírodovědecká fakulta UK odhalila pamětní desku prof. Bohumilu Němcovi

Pamětní deska s bustou prof. Němce zdobí průčelí budovy Přírodovědecké fakulty UK ve Viničné ulici č. 5. Sochařský portrét připomíná osobnost a působení prof. Bohumila Němce, rostlinného biologa světového významu a také někdejšího rektora Univerzity Karlovy.

15.–18. září 2010

Konference Sbližování sportovního managementu v Evropě

Fakulta tělesné výchovy a sportu ve spolupráci s Evropskou asociací pro sportovní management uspořádaly konferenci *Bridging sport management across Europe (Sbližování sportovního managementu v Evropě)*. V pořadí 18. setkání vědců, pedagogů a předních sportovních manažerů se věnovalo širokému spektru tradičních témat, ale i vnějšímu rámci sportovního managementu, např. problematice implementace evropského práva do sportu v Evropě, možnostem dlouhodobého posílení evropské spolupráce manažerů, ale i mezikulturní agendě.

16.–17. září 2010

Postavení germanistiky v České republice po boloňské reformě

Mezinárodní konferenci *Postavení germanistiky v České republice po boloňské reformě* uspořádal Ústav germánských studií FF UK ve spolupráci se Svazem germanistů.

● 17.–19. září 2010

Evangelická teologie na počátku 21. století

Jaká je úloha odborné teologie na univerzitě, v církvi a ve společnosti, řešilo mezinárodní sympozium *Postavení evangelické teologie na počátku 21. století*. Setkání uspořádala Společnost pro vědeckou teologii ve spolupráci s Evangelickou teologickou fakultou UK.

● 18. září 2010

Odhalení pamětní desky Bohuslavu Raýmanovi

Pamětní deska významnému chemikovi a univerzitnímu profesorovi Bohuslavu Raýmanovi byla slavnostně odhalena v Sobotce u příležitosti 100 let od jeho úmrtí. Úvodní slovo a zdravici rektora Václava Hampla přednesla předsedkyně Kulturní komise Sobotky Marie Sekerová. Pamětní desku odhalil starosta Sobotky Stanislav Tlášek.

● 22.–25. září 2010

Světoví endokrinologové se setkali v Praze

V pořadí 49. výroční zasedání uspořádala Evropská společnost dětské endokrinologie (ESPE) ve spolupráci s Českou endokrinologickou společností. Mezinárodní setkání slavnostně zahájili rektor UK prof. Václav Hampl, který převzal nad celým kongresem záštitu, a prezident ESPE pro tento rok prof. MUDr. Jan Lebl, CSc., přednosta pediatrické kliniky 2. lékařské fakulty UK a Fakultní nemocnice v Motole.

● 30. září – 3. října 2010

UK hostila mezinárodní konferenci archivářů VŠ a vědeckých institucí

Pohled na odlišné tradice a pojetí archivní práce i samotné archivářské profese přinesla mezinárodní konference archivářů. Jejimi organizátory byly spolu s Ústavem dějin UK a archivem Univerzity Karlovy Masarykův ústav a archiv Akademie věd ČR.

● 1. října 2010

Rektor UK v roli moderátora v pořadu Rendez-vous ČT24

Dne 1. října byl živě odvysílán pořad *Rendez-vous ČT24*, ve kterém poprvé vystoupil rektor prof. Hampl v roli moderátora. Jeho hostem byl hydrolog doc. B. Janský z PřF UK.

Pokud v programu ČT24 nenastanou změny, rektor UK by měl v roli moderátora vystupovat jednou měsíčně.

● 4.–8. října 2010

Orientační týden

Prostor k větší komunikaci nabídl cyklus přednášek *Orientační týden*, který Informačně-poradenské centrum (IPC) Univerzity Karlovy už potřetí připravilo pro studenty nastupující do prvních ročníků. Cílem přednášek bylo co nejvíce usnadnit studentům jejich orientaci ve vysokoškolském prostředí. Tematicky laděné přednášky po celý týden seznamovaly studenty například s podmínkami úspěšného zvládnutí studia, s možnostmi studia v zahraničí, s využíváním knihovnických a internetových zdrojů,

s nabídkou zájmových činností studentů nebo také se službami, které mohou využít studenti se speciálními potřebami.

● 6. října 2010

Lékařská fakulta UK v Plzni slavila 65. narozeniny

Mezi gratulanty jedné z mladších fakult Univerzity Karlovy byli zástupci českých a slovenských univerzit, ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstva zdravotnictví, ale i zástupci města Plzně. Přítomni byli také představitelé Univerzity Karlovy. „Doufám, že i nadále bude fakulta naplňovat tradiční ideu univerzity jako společné obce studentů a profesorů, kteří společně hledají pravdivé poznání,“ popřál rektor UK prof. Václav Hampl.

Dvacet let Fakulty humanitních studií UK

Fakulta humanitních studií UK vznikla 1. srpna 2000 transformací Institutu základů vzdělanosti Univerzity Karlovy. Jejím prvním děkanem byl jmenován prof. Jan Sokol; od roku 2007 působí v této funkci doc. PhDr. Ladislav Benyovszky. Dvacáté výročí úspěšného trvání fakulty přišli její příznivci oslavit do auly Karolína.

● 9. října 2010

Studentský jarmark

Již podruhé uspořádaly Studentská unie UK a Univerzita Karlova festival, na němž se mohli studenti seznámit se spolky a sdruženími, které na Univerzitě Karlově působí a které si v rámci svých stánků připravily pro návštěvníky bohatý doprovodný program. Studenty přišel také pozdravit rektor Univerzity Karlovy prof. Václav Hampl, který jim popřál úspěšný nadcházející akademický rok a připomněl, že studium na UK by neměla být jen dřina, ale také vzájemná setkávání a zábava.

Autor: redakce ve spolupráci s iforum.cuni.cz

MLADÍ VĚDCCI VYZNAMENANÍ UNIVERZITOU

Většina studentů, které Univerzita Karlova za jejich práci ocení, na fakultách zůstává. Udělované univerzitní ceny jsou pro mladé vědce velkou motivací, i když je většinou neprovází žádné finanční ohodnocení. Jak se daří držitelům cen z fakulty sociálních věd, hradecké medicíny a pedagogické fakulty, jsme se podívali blíže.

tem. V celém spektru postojů a vztahů, které si děti ke známým osobnostem tvoří, se významně vynořovala problematika identifikace, což mě inspirovalo k tématu současného výzkumu," popisuje svou práci doktorandka Jana Kravcová. Předmětem jejího zájmu jsou děti, především ty starší, adolescenti, vyrůstající v dětských domovech. „Snažím se blížit a hlouběji podívat na to, jak se vztahují k osobám ve svém okolí – vychovatelům, kamarádům, vedení domova, ale samozřejmě i rodičům a ostatním příbuzným,“ říká sedmadvacetiletá vědkyně. Zajímá ji, jaký vztah k blízkým osobám starší děti mají a jestli by chtěly, či nechtěly být jako ony.

„Výsledky výzkumu by mohly být přínosné především pro vychovatele a další pracovníky dětských domovů a organizace s nimi spolupracující,“ vysvětluje Kravcová. „Ráda bych, aby výsledky mé práce veřejnosti přiblížily životy dětí vyrůstajících ve specifickém prostředí, aby jejich příběhy, pocity, zážitky, radosti, ale i trápení dostaly prostřednictvím mé práce prostor promluvit.“

Získání Ceny prof. Václava Příhody pro nejlepší promované učitele Janě Kravcové pozvedlo pracovní i osobnostní sebevědomí, poskytlo pocit prospěšnosti a motivovalo ji k další práci na fakultě. Výzkumná práce pro specialistku na idoly adolescentů prozatím spočívá především v zapínání diktafonu při individuálních rozhovorech s mládeží z dětských domovů a poté zdlouhavém přepisování nahrávek do počítače.

Janě Kravcové se dokonce daří propojit i profesní a studijně-výzkumný život. Před

nedávnem začala pracovat v obecně prospěšné společnosti Rozmarýna, která se věnuje podpoře a aktivní práci s dětmi vyrůstajícími v dětských domovech. Mladou výzkumnici čekají kvůli novému zaměstnání drobné změny pracovního tempa. „Určitě mi ale zůstane vstávání před sedmou hodinou, dopoledne pracovní povinnosti v zaměstnání, odpoledne návštěva dětského domova, navečer hodina sportu,“ popisuje svůj běžný den studentky doktorského programu Jana Kravcová, která by na pedagogické fakultě uvítala především větší knihovnu, kde by si studenti mohli víc knih vyhledávat sami, hned jimi listovat a zjišťovat, zda jsou jim potřebné, či nikoli. Doktorandi by pak podle ní na fakultě uvítali hlavně prostornější, technicky vybavenou studovnu s rozšířenou otevírací dobou.

● Doktorandi z FSV čistí ekonomický výzkum od nánosů „autocenzury“

Mnoho výsledků ekonomického výzkumu se vůbec nedostane mezi veřejnost. Často totiž nejsou v souladu s představami autorů nebo editorů časopisů o tom, co je přijatelné – tomu se říká *publikační selektivita*. Očistit ekonomickou literaturu od takové (auto) cenzury se speciální technikou meta-analýzy už tři roky snaží doktor Tomáš Havránek z Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd UK.

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ VLADIMÍR ŠIGUT

Jana Kravcová získala Cenu prof. Václava Příhody pro nejlepší promované učitele.

● Idoly adolescentů z dětských domovů zkoumají psychologové na pedagogické fakultě

Pomoci vychovatelům v dětských domovech, ale také dětem, které tam vyrůstají, chce svým výzkumem doktorandka z Pedagogické fakulty UK v Praze Jana Kravcová. Za svou práci o idolech školních dětí získala před dvěma lety cenu pro nejlepší absolventy učitelského studia.

„V diplomové práci jsem rozpracovávala otázku vztahů dětí ke známým osobnos-

Tomáš Havránek: „Meta-analýza se v ČR příliš nepěstuje. A jsou i lidé, kteří ji nemohou vystát; ukazuje totiž na vážné problémy v samotných základech publikačního procesu.“

Ekonomové se důležité hypotézy (často se jedná o velikost nějakého efektu) pokoušejí testovat na reálném světě s pomocí pozorovaných dat. Pro člověka, který si z ekonomického výzkumu chce vzít nějaké ponaučení, ale vyvstávají dva problémy. „Zaprvé, literatura si vzájemně odporuje, a to do té míry, že mnohdy ani po stovkách publikovaných studií není zřejmé, jestli by daná hypotéza měla být zamítnuta či jak je efekt vlastně velký,“ vysvětluje mladý doktorand, který za svou práci vloni získal Cenu rektora UK.

Druhým problémem ekonomického výzkumu je *publikační selektivita*. Meta-analýzou, což je metoda původně pocházející z medicíny, zkoumají vědci z FSV výsledky všech dostupných studií na dané téma. „Umíme je očistit o publikační selektivitu, umíme vysvětlit, proč různí výzkumníci docházejí k různým výsledkům, a umíme říct tvůrcům hospodářské politiky přesně, jaký efekt ekonomická literatura na dané téma nachází,“ říká mladý vědec, který dostal Bolzanovu cenu už za svou bakalářskou práci.

V medicínském výzkumu je meta-analýza už dlouhá léta populární, protože může nejefektivněji zhodnotit účinnost léků – zachraňuje životy. „My, ekonomové, takto důležité věci dělat nemůžeme. Meta-analýza v ekonomii nám ale pomůže určit, jak ušetřit co nejvíce peněz,“ vysvětluje Tomáš Havránek, který například zkoumá, zdali se vyplatí dávat pobídky zahraničním investorům nebo nakolik by se Česku vyplatilo vstoupit do eurozóny.

V článku, který ocenila Rakouská národní banka a Česká společnost ekonomická,

Tomáš Havránek ukázal, že zavedení eura má patrně výrazně menší efekt na obchodní výměnu mezi zeměmi eurozóny, než se dříve uvádělo. „Existuje publikační selektivita ve prospěch velkých kladných odhadů,“ popisuje Havránek výsledky výzkumu, který dokončil také díky několika oceněním od UK.

„Ceny byly jedním z důvodů, které mě přesvědčily, abych se výzkumu věnoval na plný úvazek,“ říká Havránek. S kolegy nyní pracuje na meta-analýze vlivu politiky centrální banky na cenovou hladinu. Pokračuje však i jeho výzkum, který začal již oceněnou bakalářskou prací. „Sledujeme, jak české firmy profitují z kontaktů se zahraničními investory. V létě jsme s kolegyní Zuzanou Iršovou na toto téma dokončili další článek, který je nyní v lektorském řízení prestižního časopisu *Journal of International Economics*,“ říká pětadvacetiletý Havránek.

● Výzkumníci z hradecké lékařské fakulty pěstují kmenové buňky

Poškození nebo opotřebování buněk lidského těla zapříčiňuje mnoho závažných onemocnění. Organismus často neumí nové zdravé buňky vytvořit. Vědci z Lékařské fakulty UK v Hradci Králové hledají postup, jak úspěšně poznat, vypěstovat a uchovat kmenové buňky tak, aby zachránily život více pacientům.

Lékaři, které v mezinárodním projektu PurStem vede v Česku Tomáš Soukup z LF HK, se snaží nalézt nejlepší cestu, jak poznat, získat, pěstovat, transportovat a uskladňovat dospělé kmenové buňky – tzv. mezenchymové buňky.

„Hlavním tématem mé práce je optimalizovat podmínky kultivace těchto buněk tak, aby mohly být v budoucnu transplantovány pacientům a použity jako prostředek buněčné terapie,“ vysvětluje třicetiletý vědec Tomáš Soukup z hradecké medicíny. Za svou práci získal v roce 2001 Cenu Josefa Hlávky pro nejlepší absolventy pražských vysokých škol, o pět let později také Cenu primátora města Hradec Králové za studentskou tvůrčí činnost a Fingerlandovu cenu za nejlepší publikovanou práci z morfologických věd.

Cenami ověnčený Tomáš Soukup ale nezahál a v čele třináctičlenného týmu pokračuje ve výzkumu v laboratoři tkáňových kultur, kterou na LF v Hradci Králové vede. „Jako způsob léčby jsou kmenové buňky používány už déle než 40 let. Jsou transplantovány nemocným s onemocněními krve, jako je leukémie,“ říká spoluřešitel jednoho z největších grantových projektů v rámci 7. rozvojového programu Evropské unie.

„Transplantace kostní dřeně přenáší zdravé kmenové buňky potřebné pro tvorbu krevních buněk od dárce k příjemci a tyto zdravé kmenové buňky pomáhají vytvářet krevní buňky, které si již organismus nemocného člověka nedokáže sám obnovovat,“ vysvětluje Tomáš Soukup, který sbíral zkušenosti například na prestižní univerzitě v Hongkongu.

Tým, který v Hradci vede, dostal za úkol vyvinout bezsérové kulturační médium pro pěstování kmenových buněk in vitro (tedy v kulturačních nádobách, mimo živý organismus) a jejich následné bezpečné podání nemocným.

Český výzkum se dostává velmi rychle na evropskou úroveň. „Spojené státy jsou ale daleko před námi, a to zejména díky spolupráci s komerčním sektorem,“ říká Soukup, který už teď dostal nabídku, aby se s celým českým týmem podílel i na pokračování úspěšného projektu PurStem.

Autor: redakce

OBECNÁ UČENÍ, AKADEMICKÁ OBEC A SPOLEČNOST: OTÁZKY BEZ ODPOVĚDÍ?

Zdeněk Strakoš

Když římský a český král Karel IV. 7. dubna 1348 zakládal obecné učení v městě Praze, učinil tak dle svých slov ve snaze o povznesení království, aby bylo „...náležitě ozdobeno řadou moudrých mužů... aby se znalostí věd vzdělali ti, jež vrozené bystré nadání činí zralými k zdravému úsudku... aby dokonce mohli být hrdí na to, že mohou jiné z ciziny zvát k této půvabné vůni a k účasti na takovém vděku“. Zakladatelské úsilí Karlovo můžeme vzhledem k tehdejšímu pojetí obecného učení považovat také za položení základu obecného pěstování vědy jak v zemích Koruny české, tak v celé tehdejší Říši. Věda, neoddělitelně spojená s hledáním pravdy, stejně jako akademická obec, utvářená univerzitou jako nedělitelné společenství, měly vedle své svobody a autonomie vymezenou vznešenou úlohu služby společnosti.

Zamysleme se nad výše uvedenými citáty a nad trváním jejich poselství v čase.

Cílem je obecné povznesení.

Pokud v naší zemi stále ještě nějaké obecné pojetí vědy existuje (už nějakou dobu je zvykem na oficiální úrovni hovořit a psát jen o výzkumu, vývoji a inovacích), kolik obecného povznesení v sobě obsahují jeho cíle? Obecné povznesení není totéž co zvýšení ekonomické efektivity či růst HDP. Obecné povznesení není možné bez svobodně přijaté, zodpovědné, tvůrčí a iniciativní služby. Služba není posluhování vynucované tlakem či okolnostmi. Kdo vyžaduje posluhování, neumožňuje rozvinutí služby.

FOTO: ARCHIV UK

Podívejme se především každý sám na sebe. Nakolik máme uvnitř naší akademické obce na mysli obecné povznesení a službu ideálu vzdělanosti včetně jeho mravního rozměru, tak jak byl chápán největšími intelektuálními postavami od antických dob? Co považujeme za úspěch? Co má v našich očích cenu?

Prostředkem je moudrost.

Ptáme se ještě vůbec, co je to moudrost? Určitě to není učinnost měřená sumou získaných poznatků zvyšujících kvalifikační pracovní síly či umožňující lepší společenské uplatnění. Ani nejvyšší možný počet citací či patentů nevyovídá o moudrosti. Chytrost v provádění toho či onoho za účelem uznání, úspěchu, zajištění postavení či výhod také není moudrost. V jakém vztahu je učenost k moudrosti? Chce vůbec ještě někdo po vědcích, aby pěstovali moudrost? A je ve vědeckém prostředí samotném patrná snaha moudrost pěstovat?

Moudrost přesahuje veškerou vědu a není možná bez pokory. O pokoru nestojíme. Sami sebe bereme příliš vážně. Stěží tak můžeme pěstovat moudrost, i kdybychom chtěli.

Nejsou naše diskuse namísto pokusů o hledání moudrosti příliš často jen mimoběžnými řečmi s cílem vyhrát, prosadit se a prezentovat sebe sama? Vrátime-li se k počátkům univerzitního systému, byli bychom schopni postavit se s logikou našich argumentů a s naší úrovní formulování myšlenek logické argumentaci středověkého bakaláře, mistra či doktora? Na skutečnou učenou disputaci už nemáme při všech našich jednáních a projednáváních čas. Máme na ni vůbec ještě intelektuální schopnosti?

Měřítka není geograficky omezené.

Jiné z ciziny zvátí k účasti na tom nejlepším, co existuje. Jaká jsou naše měřítka? Nehovoříme o světovém uznání, zatímco jde o uznání lokální svým významem, trváním i zeměpisnou polohou? Nestává se, že jde o světové a časem prověřené uznání, a nehovoříme o něm s vážností téměř vůbec? Hovoříme-li o uznání, o uznání čeho vlastně jde?

Podmínkou je bystré nadání.

Nadání není oprávněním k povyšování se nad jiné v žádném smyslu. Jeho rozvinutí a vzdělání ve znalosti věd může umožnit jeden potřebný druh služby obecnému povznesení. Čím bystřejší nadání, tím je odpovědnost a závazek vůči celku větší. Nebo má být nadání bráno pouze jako prostředek k osobnímu prospěchu a prosazení se? V obecném zmatení pojmů zaměřujícím úspěch, postavení a hodnotu člověka lze nadání v tom či onom rovněž považovat za věc nároku. Není to jen logickým vyústěním omezeného nazírání na člověka a na jeho hodnotu odvoзованou od uplatnění na společenském trhu?

Jež nadání činí zralými ke zdravému úsudku.

Jak často zvuk hlasitě či opakovaně vyslovaného převládá nad zdravým rozumem a úsudkem? Jsme ochotni jít proti proudu? Jsme schopni snést přehlížení nebo i posměch s tím spojený? Ukazujeme svoji zralost tím, že mluvíme jen tehdy,

máme-li čím přispět, nebo mluvíme i tehdy, když se hlavně sami chceme slyšet? Snažíme se při vytváření vlastního úsudku pochopit, v čem spočívá různost stanovisek a jaká je váha argumentů našeho oponenta?

Současná situace vědy (ale nejen vědy) není dílem náhody ani vnějšího škůdce bez naší viny. Podílíme se na ní svou činností a také nečinností. Některé instituce zůstávají hodně dlužny. Jsme příliš často a příliš hluboce rozděleni; ve svých postojích a stanoviscích se mnohdy vymezujeme uvnitř akademické obce vůči sobě navzájem. Téměř zcela zmizela vzájemná důvěra a sounáležitost. Zdá se, že i v akademické obci bylo obecné povznesení z velké části nahrazeno partikulárním zájmem a prospěchem. Ojedinelé velké skutky nemohou zakrýt celkový stav. Řád věcí, ve kterém slova nejsou vyprazdňována, dané slovo platí a dohody jsou dodržovány, není samozřejmostí, ale věcí snůlků. Neměl by být věcí každého z nás?

Akademická obec má vůči sobě samé, vůči své zemi a vůči světu mravní a intelektuální povinnost, která je ve svých souvislostech a důsledcích mnohem důležitější než shromažďování a vyučování jakkoli objevných nových poznatků. Snažme se ji naplňovat ve svém okolí a v celé akademické obci tak, jak nás zavazuje zakladatel Univerzity Karlovy (jakož i zákon o vysokých školách). Snažme se o kultivaci naší akademické obce projevoáním vzájemné úcty a respektu. Současně s tím žádejme po společnosti vytváření podmínek pro naši službu, včetně spravedlivé odměny.

Společnost, která si neváží životně důležité služby založené na vzdělání, poctivosti a mravních hodnotách (což se projevuje kupříkladu ve finančně katastrofálním postavení mladých lékařů a dlouhodobém nedocenení práce učitelů), nečeká žádná světlá budoucnost. Nezávisle na tom, jaký je odhad růstu HDP v příštích letech.

Jen k vyučování v účelově zaměřených dovednostech není univerzit potřeba. Chce-li však společnost žít, nejen (byť v blahobytu) živořit k úpadku, neobejde se bez univerzit spojujících hloubku vzdělání a pěstování svobodného kritického ducha s mravním zakotvením a úctou k druhému i při nesouhlasu. Je si toho vědoma? Jsme si toho vědomi my, členové akademické obce?

prof. Ing. Zdeněk Strakoš, DrSc.

Autor eseje je členem Vědecké rady UK a Katedry numerické matematiky MFF UK. Vystudoval obor Matematické inženýrství na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT, pak byl zaměstnán v tehdejší Středisku výpočetní techniky, současném Ústavu informatiky AV ČR. Vědecky a pedagogicky působil na několika vysokých školách v České republice a celkem čtyři roky na dvou univerzitách v USA. Odborně se zabývá hlavně analýzou výpočetních metod.

NĚKOLIK SLOV O CENÁCH A OCENĚNÍCH

Miloslav Petrušek

Pravděpodobně v tomto případě vím, o čem mluvím: o cenách a oceněních jsem hodně četl (od trnového věnce Havlíčkova přes Tyršův „věnec vavřínový“ až po ocenění odcházejících neúspěšných manažerů), několik cen jsem dokonce obdržel (a vážím si jich), a navíc jsem měl tu čest v zastoupení pana rektora několikrát medaile Univerzity Karlovy předávat. Viděl jsem nadto slavný film Vlasty Buriana, v němž si Anton Špelec, ostroštrelec naříká, že „oni mu tu medajli nedajli“ (nebyli bychom Češi, kdybychom ke všemu nedokázali mít stejně tak vážný jako karikující přístup). U toho Antona Špelce šlo přece „jen“ o kovovou placičku na hedvábné stužce, takže vlastně – s prominutím – nic moc...

Nicméně žijeme v době, již se říká posttradiční, což v nesociologickém jazyce znamená v podstatě vědomý ústup od tradic, ne-li přímo jejich odvržení a pohrdání jimi. Jistě, jsou tradice rozmanité a k některým opravdu není ani radno, ba ani slušno se hlásiti, jsou však tradice, jež bychom si měli nejen pěstovat, ale – a to především – ponechat jim jejich klasickou, „tradiční“ podobu.

Propletení významů

Oceňovalo se odnepaměti, nepochybně i úspěšní lovci se těšili úctě a ocenění, víme, že olympijské hry byly „dotovány“ vavřínovými věnci a že novodobí olympionici se v televizi jako soudobé celebrity právem pyšní olympijskými medailemi. A těch fotbalových pohárů, těch „salátových mís“... Co toho je! Nicméně cosi se přece jen změnilo. Jak kdesi vypátral náš neúnavný polyglot a polyhistor Jiří Fiala, v němčině slovo „cena“ mělo původně význam uznání, ohodnocení, zkratka ocenění osobnosti za neobvyklý výkon, a teprve daleko později, přesněji tedy v 16. století, nabylo onoho „paralelního významu“ ceny jako vyjádření tržní (peněžní či kupní) hodnoty. Dnes žijeme v době propletenice obou významů – jsou ceny, které jsou reprezentovány či zhmotněny v diplomu a bronzové, stříbrné či zlaté medaili, a jsou ceny, jež jsou kromě této materializace (je-li vůbec nutná) spojeny s obálkou se známým obsahem či se šekem na příslušnou částku. V posttradiční společnosti nepocítujeme, že propojení obou těchto významů ten první jaksi diskvalifikuje a ten druhý staví na piedestal, na něž nepatří. Vlastně, abych se ještě jednou vrátil k myšlence Fialově – umíme si představit, že by šéfové bank, energetických či leteckých společností (dokonce zkrachovalých) odcházeli s věncem vavřínovým? Myslím, a pokud se věci nezměnily, pak snad právem, že Univerzita Karlova nikdy ony dva významy ceny nepletla – jsou ceny jako vpravdě čestná uznání a nikdo neočekává, že k nim bude při-

pojena obálka s přiměřenou částkou, a jsou ocenění vědeckých či pedagogických výkonů, jež mají peněžní charakter – jsou to ocenění nebagatelní a významná, nicméně přece jen jiného řádu. Vzpomínám nejraději na ocenění, jehož se dostalo Mstislavu Rostropovičovi od naší univerzity a hlavního města Prahy. Vůbec nevím, zda bylo spojeno s nějakým finančním darem, nicméně i kdyby bylo, Rostropovič si jel do Prahy pro uznání, nikoliv pro peníze. Byl v té době již dosti zámožný na to, aby mohl sbírat do své kolekce výtvarná díla ruských mistrů tvořících za hranicemi bývalého Sovětského svazu, jako byl Kandinskij, Rěpin, Chagall – díla věru nikoliv levná.

Uznání

A byla ocenění vpravdě jen čestná. Měl jsem rektorské oprávnění předat dvě univerzitní medaile na katolické teologické fakultě. Očekával jsem, že v pracovně páně děkana pronesu několik slov a předám diplomy a krabičky s medailemi, leč – ouha... Ona to byla malá slavnost, již se účastnili všichni bohoslovci i pan kardinál. Znamení to příklad, jak si lze vážít ceny, která je oceněním v plném smyslu – a nic k tomu nepřidává. I zapěli jsme nakonec i s panem kardinálem Aby nám Pán Bůh zdraví dal... Sám jsem mimo jiné obdržel k životnímu, již přece jen poněkud vzdálenému jubileu čestné uznání od pana rektora. Vážím si jej pro ně samotné, samozřejmě, ale také proto, že je provázeno nádherným diplomem s originální grafikou (signovanou), na níž je Kulhánkuv portrét zakladatele naší univerzity. Francouzská vláda svá ocenění zasloužilým šířitelům frankofonní kultury nedává jen tak – předává je sám velvyslanec a státi se rytířem či dokonce „commandeurem“ řádu Akademických palem je uznání, které opravdu hřeje. Čeho jest se asi nejvíce obávat, je dvojí pokušení: spojit cenu jako uznání s cenou jako odměnou na straně jedné a na straně druhé množství cen a počet oceněných jaksi naddimenzovat, připustit jejich inflaci. Ona i nepeněžní cena ztrácí na hodnotě, jestliže ji má sít venia verbo téměř každý. Myslím, že naše

univerzita je v té věci uměřená, nešetří na nesprávných místech a současně nevalvuje ceny, jež uděluje, tím, že by je udělovala nejen neoprávněným jednotlivcům, ale i nadnesenému a přehnanému množství lidí.

Ačkoliv mi věk nedovoluje, abych se dostatečně empaticky vcítil do myslí oněch mladých antitraditionalistů, zkušenost mě učí, že nakonec i oni rádi přijmou ocenění, jestliže si budou vědomi nejen jeho hodnoty, ale i toho, za co je získávají. Akademická obec (a nejen v časech, kdy musíme šetřit, abychom v tom konzumním společenství přežili) nikdy nebude udělovat těch peněžních odměn více než těch symbolických věnců vavřínových. A je to tak správné. Žádáme-li po veřejnosti, a zejména po některých nepoučitelných státních institucích, aby respektovaly specifikum, osobitost, historickou tradici, ale také aktuální potřeby akademické obce, je samozřejmě stejně tak nutné, aby ona sama sebe prezentovala jako společenství osobité, specifické a v mnoha ohledech – použijme toho módního slova – nestandardní. A to se musí samozřejmě týkat i toho, jakým způsobem a koho odměňuje. Jsem přesvědčen, že zatím – rozhodně v dobách, v nichž platily akademické svobody – si nevedla špatně.

prof. PhDr. Miloslav Petrusek, CSc.

Autor článku je přední český sociolog. V sedmdesátých letech mu komunističtí nadřízení zhoršili možnosti publikování a výuky. Kvůli zdravotním problémům se musel přesunout na post pomocného knihovníka na Filozofické fakultě UK. Po revoluci se významně podílel na přestavbě Fakulty žurnalistiky UK na Fakultu sociálních věd UK, poté působil jako její děkan (1991–1997) a poté také jako prorektor UK.

← Vavřínový věnec původně nesymbolizoval vítězství. V řecké mytologii jej nosil Apollón na památku neopřetované lásky Dafné, kterou na její přání otec proměnil ve vavřínový strom. (Loves of the Gods – Apollo and Daphne, John Smith)

ŽENA SE SRDCEM RYTÍŘE

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ ARCHIV RADANY KÖNIGOVÉ

Profesorka Radana Königová zasvětila svůj život péči o pacienty s popáleninami.

Tématem tohoto FORA jsou ceny a ocenění na UK. Vy sama jste byla mnohokrát vyznamenána, například zlatou medailí UK, medailí Za zásluhy o stát v oblasti vědy; jako jediná žena jste dostala titul Rytíř českého lékařského stavu. Jaký má udělení cen význam obecně a co ocenění znamenají pro vás?

Každého těší, když si společnost v dané oblasti, ve které pracujete, uvědomí a ocení to, co jste udělali. To, že někdo vnímal moji práci, kterou jsem měla a mám ráda, pochopitelně potěší. Zlatá pamětní medaile UK pro mne byla velkým oceněním, protože tu dostávají samé význačné osobnosti. Řád Rytířky českého lékařského stavu jsem získala vlastně od svých žáků, v té době už lékařů, členů České lékařské komory, za svou léčebnou činnost a za to, co jsme se spolu učili. A státní

Profesorka RADANA KÖNIGOVÁ věnovala celý život zachraňování, léčbě a zlepšování kvality života lidí s těžkými popáleninami. Kromě toho působí jako pedagožka na 3. LF UK v Praze. V rámci Všeobecné fakultní nemocnice Královské Vinohrady vybudovala Kliniku popáleninové medicíny. Je uznávána jako přední odbornice na popáleniny nejen u nás, ale i v zahraničí, kam je stále zvána na přednášky a konference. Nejen za svou celoživotní pilnou a obětavou práci, ale i za své morální kvality získala mnoho ocenění včetně státního vyznamenání a Zlaté medaile UK. Jako jediná žena byla Českou lékařskou komorou pasována na Rytířku českého lékařského stavu.

vyznamenání prezidentovi navrhla univerzita, jak jsem se později dozvěděla. Byla to zásluha pana prorektora, profesora Klenera, že byla tehdy nominace odeslána.

Kdy jste se rozhodla, že budete lékařkou, a proč jste si vybrala právě chirurgii a později popáleninovou medicínu?

Mám ráda práci s určitým tvořením. Medicína je věda, ale řada význačných zahraničních osobností zastává názor, že je to i umění. A v plastické chirurgii zvláště, protože výsledek je vidět. Nejdříve jsem se věnovala všeobecné chirurgii včetně

úrazové chirurgie.

Úspěch operace každý hodnotí podle jizvy – když má pacient dobrou jizvu, byla dobrá operace. V plastické chirurgii ale výsledek každý

vidí hned. Pacienti i rodina sledují pokrok v jednotlivých etapách rekonstrukční chirurgie. A naděje, že stav se bude zlepšovat, velmi ovlivňuje psychiku i stres pacienta. V plastické chirurgii mě nejvíc lákalo, že operací můžeme vytvářet nejen zlepšené funkce, ale i estetický vzhled pacienta. U popáleninové medicíny je významná intenzivní péče a otázka přežití. Je zde kombinace všeho, co mne zajímalo – tedy i péče o těžce popálené pacienty. Kosmetiku bych nedělala nikdy, to bych pošlapala celou svoji minulost. Těšilo mě zachraňovat pacienty a potom zlepšovat kvalitu jejich života.

Ve svém mladším věku jsem se zabývala hlavně operativou. Mám pacienty, kterým jsem se věnovala od jejich útlého dětství až dodnes – když něco potřebují, vždy přijdou. Deformované děti jsem postupně rekonstruovala, až se docílilo stavu, že byly rodinou i společností přijaty. Oženily se a provdaly a dnes má řada z nich i vnoučata. Svoji rodinu jsem zanedbávala. Měla jsem poměrně mladou matku, která nebyla zaměstnaná – ta mi vysvětlovala, abych se vdala a měla děti. Já jsem se vdávat nechtěla, ale když mi matka slíbila, že se bude o děti starat, nakonec jsem

souhlasila. Ovšem na mateřské dovolené jsem byla jen tehdy povinné čtyři měsíce, pak jsem se hned vrátila. Když totiž vypadnete z operativy, musíte

se zase rozběhnout. Matka říkala, že děti rozšiřují emocionální obzor. A měla pravdu jak v pozitivním, tak negativním smyslu.

To platí asi jen pro ženy, ne?

Muži jsou odlišní. I v odborném světě. Jsou vynalézaví a mají rádi technické a operační inovace, ale vztah k pacientovi mají, kromě pana profesora Buriana, jen někteří. Pan profesor jej měl, a právě proto jsem si ho vážila a snažila se ho napodobit.

Jací lidé kromě profesora Buriana byli vašimi lékařskými vzory?

Prvním vzorem mi byl můj otec. Byl lékař,

**„PROFESOR BURIAN MĚ
NAUČIL, ŽE V MEDICÍNĚ
JE POTŘEBA PRACOVAT
S POKORNOU TRPĚLIVOSTÍ
– MODEST PATIENCE SE TO
NAZÝVÁ MEZINÁRODNĚ.“**

dědeček byl lékař, sestra mého otce byla lékařka, můj bratr je lékař, švagrová je lékařka. Takže celá naše rodina, kromě mých synů a manžela, byla lékařská. Můj muž byl právník, což bylo dobře – měl svůj svět, kde mně mohl rozšiřovat obzory. Často říkal: Tomu nerozumíš, ty se starej o chirurgii.

Dalším vzorem byl pro mne profesor Burian. Poprvé jsem se s ním setkala jako mladá chirurgička po první atestaci, když jsem byla vyslá-

„MNĚ DÁVALA ŽIVOTNÍ SATISFAKCI CELÁ MEDICÍNA. KDYŽ JSEM OPEROVALA, BYLA JSEM NEJŠTASTNĚJŠÍ NA SÁLE.“

na na tříměsíční postgraduální stáž na Kliniku plastické chirurgie tehdejší Lékařské fakulty hygienické UK v Praze. Získala jsem tam řadu teoretických poznatků a hlavně jsem měla tu čest asistovat panu profesorovi při operacích. Co mě naučil, bylo tzv. *fyzilogické operování*; v plastické chirurgii se musí ke tkáním přistupovat velmi citlivě, aby hojení bylo s co nejmenším jizvením. Učil nespokojovat se s hrubými rysy obnovených částí, ale opětovnými modelacemi usilovat o co nejdokonalejší výsledek. Také mě naučil, že v medicíně je potřeba pracovat s pokornou trpělivostí – *modest patience* se to nazývá mezinárodně. Protože příroda je mocná ve smyslu pozitivním, ale i negativním, a u těžkých úrazů nikdy nemůžeme odhadnout, jak to dopadne. Někdy se podaří to, čeho se obáváme, že se nepodaří, a jindy si myslíme, že všechno probíhá podle pravidel, ale pak se stane něco... Jako například mně v roce 1977, kdy zemřela holčička, dcera zdravotní sestry z Rakovníka. Měla rozsáhlé opaření, spadla do horké vody. Byla velmi závislá na své matce, a proto když byla přijatá a operovaná, vůbec s námi nenavázala kontakt, uzavřela se do sebe a všechno odmítala. V té době byly zakázány návštěvy, holčička tady ležela šest neděl sama, svou maminku během té doby neviděla. Pak jsem s maminkou domluvila propuštění do domácí péče. Maminka si pro ni měla přijít v sobotu a ona tu noc z pátku na sobotu zemřela, zahojená. Na pitvě se nenašla žádná příčina. Svolala jsem konferenci, kde byli patologové, pediatri, psychologové a psychiatři. A závěr zněl, že se jednalo o selhání limbického systému. Je známo, že to může nastat následkem trvajících stresu.

Co by asi profesora Buriana na dnešní plastické chirurgii nejvíce překvapilo?

Dlouho po jeho smrti se rozvinula mikrochirurgie, k té je potřeba technické vybavení, zručnost a trpělivost. Operační mikroskopy za jeho dob nebyly, a kdyby teď žil, tak by je využíval k rekonstruk-

čním operacím. To by ho potěšilo. Nevím ale, jestli by ho potěšil přístup jak některých lékařů k pacientům, tak hlavně pacientů k lé-

kařům... Za to mohou média, hlavně televize, kde je vulgarita, zabíjení a sex; taková kultura mládež nevychovává správným způsobem.

Jako mladou doktorku vás profesor Burian poslal na rok pracovat do Edinburghu k profesorovi Wallaceovi. Jak na roky strávené ve Velké Británii vzpomínáte?

To nebylo poprvé, co jsem vycestovala do Anglie. Hned po válce v roce 1946 mě tam otec poslal na rok do koleje. To byl neuvěřitelně prozřetelný čin, protože když jsem se vrátila, za rok v únoru „spadla klec“. Studovala jsem v koleji mezi Londýnem a Cambridge v bývalém zámku a o víkendech nás posílali z koleje do anglických rodin různých společenských tříd. Viděla jsem, jak se má vést rodinný život na úrovni, a to i v těch nejchudších rodinách. V Cambridge jsem byla v malém

Radana Königová při práci v předšálí; 80. léta

řadovém domečku v rodině dělníka, který měl asi čtyři děti, bylo tam málo místa a já jsem neměla kde spát. A tak řekli dceři, která byla přibližně stejně stará jako já, že s ní budu sdílet „bedroom“, což jsem samozřejmě s radostí přijala, když jsem viděla způsob jejich života. Také jsem měla možnost sledovat ten úžasný respekt člověka k člověku, který v Británii po válce byl. Když jsme jeli do Londýna, který byl zcela rozbombardovaný, lidé si tam vzájemně pomáhali.

Když jsem pak v letech 1966–1967 pracovala v Edinburghu, v televizi ukazovali, jak „skrytá kamera“ sleduje život lidí ve Velké Británii. Viděla jsem jednu ulici typických anglických domečků, kde se konala svatba. Z jednoho z těch domečků vyhodili červený kobereček, až přijede pro svatebčany auto, aby mohli kráčet po koberci. Každý, kdo šel po tom chodníku, vešel do vozovky, aby koberec obešel. Nikdo na něj nešlápl. To byli Angličané.

Oslava narození s kolegy z popáleninového centra v pražské Legerově ulici, kde doktorka Königová působila v letech 1969–1977.

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ: ARCHIV RADANY KÖNIGOVÉ

prof. MUDr. Radana Königová, CSoc.

Narodila se 31. července 1930 v Praze. Základní a střední vzdělání získala v Praze a v Československé kolejí v Hassobury (v Hertfordshire) ve Velké Británii.

Po promoci na Fakultě všeobecného lékařství UK v roce 1955 byla určena distribuční komisí na oddělení všeobecné chirurgie v Podbořanech. Po dvou letech nastoupila na krajskou chirurgii v Karlových Varech, kde se v rámci traumatologie účastnila léčení řady úrazů včetně popálenin. V roce 1962 byla přijata na Kliniku plastické chirurgie dnešní 3. lékařské fakulty UK v Praze, kde pracovala pod vedením prof. Buriana. Ten ji vyslal na dlouhodobé pracovní pobyty do Uppsaly a Edinburghu. Po návratu ze Stockholmu, kde též pracovala, v roce 1969 byla pověřena založením a vedením jednotky intenzivní péče pro těžce popálené v pražské Legerově ulici. V letech 1978–1990 půsila jako primářka oddělení pro léčbu popálenin kliniky plastické chirurgie. Pod jejím vedením oddělení vzkvétalo a roku 1990 se stalo nezávislou klinikou 3. LF UK.

V čele této kliniky stála do roku 1996. Habilitovala se v roce 1990, po dvou letech byla jmenována profesorkou v oboru plastické chirurgie a popáleninové medicíny. Je řešitelkou řady grantů, publikovala především v zahraničí, a to více než 80 vědeckých prací. Je členkou mnoha národních a mezinárodních lékařských společností, mj. je předsedkyní Společnosti popáleninové medicíny České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně a patří k zakládajícím členům Tord Skoog Society of Plastic Surgeons.

Jste praktikující lékařka na klinice popáleninové medicíny, zároveň učíte a vychováváte mediky, přednášíte nejen u nás, ale i v zahraničí, publikujete. Jaká z těchto součástí vaší rozmanité práce vás baví nejvíce?

Mně dávala životní satisfakci celá medicína. Když jsem operovala, byla jsem nejšťastnější na sále. Když jsem měla rodinné neshody, na všecko jsem zapoměla, jakmile jsem přišla na sál. Když jsem měla nějaké potíže a začala jsem operovat, nic mě nebolelo. A to platí i dnes, pokud již jen výjimečně operuji. Jinak mě také těší, když přednáším a medicí vnímají. A to vidíte na očích. Když mají „skleněné“ oči, znamená to, že jsou myšlenkami jinde. V tu chvíli přestanu a řeknu: Asi vám chybí kyslík, jděte si otevřít okno, projděte se a pak si zase sedněte. Nerada mluvím k někomu, kdo nevnímá.

Proč nestačilo, aby léčbu popálenin obstarávali doktoři a rekonstrukci zhojených zranění plastických chirurgové? Proč je důležité, aby popáleninová medicína existovala jako samostatný obor?

Popáleninová medicína je multidisciplinární obor. Bezprostředně po úrazu je třeba se starat nejen o ošetření ploch, ale hlavně zajistit, aby pacient s dobře ošetřenými plochami neumřel na popáleninový šok a další komplikace. Když je postižení hluboké, je nezbytné provádět opakované chirurgické výkony, kdy se snáší mrtvé tkáně. A postupně je nutno popálené plochy uzavřít vlastní kůží pacienta. Pokud je jinedostatek – když je více popálených ploch než

„PĚT NEDĚL JSEM STAVĚLA ŽELEZNICI U OSTRAVY A PAK MI VEDOUcí BRIGÁDY NAPSAL DOBROZDÁNÍ, ŽE JSEM DOBRĚ NOSILA TY KOLEJNICE, TAK ŽE BYCH MOHLA DOBRĚ STUDOVAT.“

zdravých – užívají se tzv. smíšené transplantace (*intermingled transplantations*). O to vše se stará stálý popáleninový tým. Zajišťuje kontinuální a komplexní péči, která přetrvává až do období rehabilitačního a rekonstrukčního, kdy se snažíme, aby měli pacienti co nejméně deformací. Navíc pacient kdy daleko větší naději na dobré hojení, když ho od počátku ošetřuje stejný lékař.

Léčba popálenin je často dlouhodobý proces. Radu pacientů jste převzala do své péče

v dětství – léčba, hojení ran a snaha o minimalizaci následků úrazu pokračovala přes období dospívání často až do dospělosti. Při takto dlouhodobé péči se mezi lékařem a pacientem musí vytvořit určitý vztah – citové pouto.

Jistě, vždy je ráda vidím. Když jsem byla pozvána na svatbu nebo mi přivezli ukázat dítě, mám pocit, že všechno to úsilí nebylo marné. A to je rozdíl oproti vrozeným vadám, které se sice dají zrekonstruovat, pacienti vypadají dobře, zakládají rodiny, ale kontaminují vadou další rody. To mě vedlo k tomu, abych se věnovala úrazům, přestože na vrozených vadách jsem ještě za pana profesora strávila pět let. Když jsem byla v roce 1969 pověřena založením a vedením jednotky intenzivní péče pro těžce popálené, s radostí jsem je přijala. Čím větší překážka, tím to bylo pro mě poutavější, ve všem.

V profesi, které se věnujete vy, nezáleží jen na odborné znalosti lékaře – vnímavost a takt jsou nezbytnou součástí, která umožňuje vcítit se do druhé bytosti, jak sama učíte. Na druhou stranu ale právě tato empatie může být lékařovi na překážku, vidět tolik utrpení musí být psychicky náročné.

To jistě je a každý se k tomu nehodí. Míra odstupu je stejně jako empatie vrozená, individuální a nedá se naučit. Když jsem v roce 1949 maturovala, měla jsem

problém dostat se na medicínu. Zkoušky jsem sice měla výborné, ovšem bylo mi sděleno, že sice můžu na univerzitě studovat, ale ne medicínu, aby byly přerušeny rodinné

tradice. Já jsem se samozřejmě na jinou fakultu nehlásila a psala jsem jedno odvolání za druhým, že chci studovat medicínu, když ne v Praze, tak jinde. Tenkrát mi někdo poradil, abych šla na brigádu se svazem mládeže (ČSM), abych dokázala „pozitivní poměr k pracujícímu lidu“. To byla výborná rada! Pět neděl jsem stavěla železnici u Ostravy a pak mi vedoucí brigády napsal dobrozdání, že jsem dobře nosila ty kolejnice, tak že bych mohla dobře studovat. Právě pro tyto překážky jsem zahájila studium medicíny s nadšením.

Jak se díváte na tu část plastické chirurgie, kde se upravují nosy, zvětšují rty a prsa – estetickou chirurgii? Pokládáte ji za odchýlení se od skutečného lékařova poslání?

To je spíš záležitost psychologická. Člověk má různé nedostatky, ale když má určitý životní zájem, tak se tím nezabývá. Nepovažuje to za nic důležitého. Pak jsou případy, kdy je to psychologicky indikované, podložené vyšetřením, právě oblast ňader je významná a byly i pokusy o suicidium. Pak je vhodné zákrok udělat.

Vy se mimo jiné zabýváte otázkou kvality života po těžkých úrazech. Moderní přístroje umožňují přežít pacientům ve stavu, který by dříve znamenal smrt. U takto těžce poraněných vyvstává otázka, zda má smysl pacienta léčit i za cenu protažovaného utrpení a velkých ekonomických nákladů, za předpokladu, že mu stejně nebudeme schopni vrátit kvalitní život. Jinými slovy jeho deformace je tak veliká, že se nebude schopen zařadit do běžného života. Máte na tuto otázku jasný názor? Kde je hranice, za kterou již péče přestává mít lidský a etický smysl?

Všecko je individuální. Záleží podstatně na rodinném a sociálním zázemí a na mnoha dalších faktorech, aby si člověk vytvořil obraz budoucnosti. Například ve Spojených státech, když pacient splňuje všechny nepříznivé faktory, které hodnotíme u popálených – to znamená, že nemá šanci na přežití – je zaveden příkaz neresuscitovat. Mezinárodní směrnice to nazývají *futile treatment* – marná léčba. Zavedli toto nejspíš z ekonomických důvodů, aby se neplývalo. U nás nic podobného není. Já jsem, ještě za minulého režimu, měla paní nad sedmdesát, která měla cukrovku a ischemickou chorobu srdeční. Vařila v kuchyni a vzplály jí šaty z umělých vláken – stoprocentní hluboké popálení. Neměla absolutně

šanci na přežití. Tenkrát ani záchranná služba, která ji přivezla, nezahájila žádné výkony a zavedla jen kanylu, aby netrpěla. Správně rozhodli. Ovšem to se dnes nesmí. Záchranná služba musí zajistit ventilaci, cirkulaci, analgosedaci. Se zaváděním některých obecných příkazů je to velmi složité, všechno se dá zneužít. Nemůžete legalizovat nic, protože vše lze změnit. Takže musíme rozhodovat zcela individuálně.

Pro individuální rozhodování ale potřebujeme morálně kvalitní doktory. Dá se etika naučit?

Nedá. Já ji přednáším, mám hodně příkladů, tak to studenty zajímá. Vždycky jim říkám: nejsou žádná pravidla, protože vždy musíte zvážit individuální situaci pacienta a jeho rodiny.

Máte nějaké prognózy ohledně budoucnosti popáleninové medicíny? Dokonalejší transplantace, rychlejší léčba a hojení, nové léčebné postupy?

My bychom hlavně potřebovali, aby se klinice vrátilo to, co nám zavřeli. Klinika popáleninové medicíny na Vinohradech byla na špičkové úrovni díky xenotransplantátům, to jsou biologické kryty odebírané ze hřbetů prasat od roku 1973. Dále fungovala kožní banka, ta byla důležitá nejen pro léčbu pacientů, ale i pro výuku, protože jsme nechávali studenty jak pregraduální, tak postgraduální, aby si sami vyzkoušeli transplantačními noži sejmut transplantaáty. Banku zrušili, protože přesně neodpovídala kritériím Evropské unie. Přitom biologické kryty byly nejvýhodnější pro přípravu k autotransplantaci, těm se nevyrovná žádný syntetický kryt, které nabízejí současné firmy. Od roku 1990 jsme měli kultivační laboratoř, pro kultivaci keratinocytů (vrchní vrstvy kůže), které pomáhají rychlejšímu

Při výuce s mediky, 6. ročník

hojení, epitelizaci. Ta ale také neodpovídala všem požadavkům EU, a tak i ji zavřeli. To jsou dvě pracoviště, která v současné době postrádám.

Měla jste někdy pochyby, zda jste si vybrala správné povolání nebo medicínský obor?

Já? V životě ne. Otec byl zubní lékař a měl ordinaci ve stejném patře, v kterém jsme bydleli. Měla jsem ráda tu vůni ordinace.

Vás nedělily bílé pláště a pach desinfekce?

Naopak mě to přitahovalo. Já jsem milovala, když tatínek přišel a jeho plášť voněl ordinací. Chodila jsem sledovat tatínka při práci, jak mluví s lidmi a jak ho ti pacienti mají rádi. On měl úžasné chování a k pacientům byl přátelský, pro mě byl vzorem jak po etické stránce, tak po té odborné. Vždycky říkal, že zuby se musejí léčit, ne trhat.

Ve vašem věku si většina vrstevníků užívá v důchodu zaslouženého odpočinku. Plánujete něco takového i vy?

Já bych teď potřebovala ještě tři životy. Mladšímu synovi se starám o tři děti, které u mě bydlí. Nejmladší Julince je deset, Pinovi bude třináct a Claře je už čtrnáct. Jejich táta, akademický malíř, se rozvedl a žije v Jižní Americe, maminka sice bydlí v mém domě, aby mohla k dětem, ale někdy se objeví, někdy ne. Mým hlavním úkolem je však pregraduální výuka (učím v českém a anglickém curricula) a také mám na starosti výuku postgraduálních chirurgů, kteří absolvují na klinice specializační stáž, aby se mohli přihlásit k atestaci druhého stupně. Přestat s tím se nechystám, dokud budu zdravá.

Autor: redakce

Významná ocenění

1985 (Belgie) – Martin Ramelot Prize za dílo *Psychological and Social Aspects in Burn Care*

1987 (Velká Británie) – J. Laing Memorial Prize Essay za dílo *Facial Disfigurement following Burns*

1993 (Itálie) – G. Whitaker International Burns Prize

1995 – Stříbrná medaile UK

1995 – Zlatá medaile 3. LF UK

1998 – Pamětní medaile k 650. výročí UK

2000 – Zlatá medaile UK

2004 – titul Rytířka českého lékařského stavu za rok 2003

2004 – Medaile Za zásluhy o stát v oblasti vědy (II. stupně)

2005 – Zvláštní uznání za mimořádný přínos pro české zdravotnictví, MZ ČR

Vážení čtenáři,

na následujících stránkách vám nabízíme přehled vybraných cen a ocenění, které mohou získat členové akademické obce Univerzity Karlovy.

Pro lepší orientaci jsme je rozdělili do těchto kategorií:

**MEDAILE A ČESTNÉ TITULY
UNIVERZITY KARLOVY**

CELOUNIVERZITNÍ CENY

FAKULTNÍ CENY

**CENY SPOLUORGANIZOVANÉ
UK ČI NA KTERÉ MŮŽE UK
NOMINOVAT**

ZAHRAŇIČNÍ OCENĚNÍ

MEDAILE A ČESTNÉ TITULY UNIVERZITY KARLOVY

PAMĚTNÍ MEDAILE UK

Medaile univerzity se uděluje ve třech stupních (zlatá, stříbrná, bronzová) členům akademické obce univerzity, jakož i jiným osobám, které se zasloužily o rozvoj univerzity nebo její fakulty, rozvoj vědy, vzdělanosti nebo akademických svobod.

Návrh na udělení medaile univerzity spolu s uvedením stupně a odůvodněním je oprávněn podat akademický senát univerzity, rektor, vědecká rada univerzity, kvestor, akademický senát fakulty, děkan, vědecká rada fakulty, ředitel další součásti univerzity, vědecká rada vysokoškolského ústavu univerzity. O udělení medaile univerzity rozhoduje rektor.

Další informace:

Řád pro udělování medailí univerzity a fakult:
<http://www.cuni.cz/UK-2535-version I-2 I UK.pdf>

Další informace:

<http://aleph.cuni.cz/UK-1072.html#I>

TITUL DOKTOR HONORIS CAUSA

Titul doktor honoris causa (Dr. h. c.) může univerzita udělit osobnostem, které se v mezinárodním měřítku významně zasloužily o rozvoj vědy nebo kultury anebo jinak o prospěch lidstva.

Návrh na udělení titulu doktora honoris causa podává děkan rektorovi spolu se stanoviskem vědecké rady fakulty. Rektor předloží návrh vědecké radě univerzity a s přihlédnutím k jejímu stanovisku rozhodne, že titul bude, nebo nebude udělen.

Další informace:

Řád pro udělování doktorátu honoris causa:
<http://www.cuni.cz/UK-2535-version I-22UK.pdf>

TITUL EMERITNÍHO PROFESORA

Emeritní profesor Univerzity Karlovy je čestný titul, který nezakládá členství v akademické obci univerzity. Emeritní profesori mají právo účastnit se vědeckého bádání na univerzitě a za tím účelem používat její zařízení a informační technologie. Emeritní profesori mají rovněž právo, aby jim bylo uděleno slovo na shromáždění členů akademické obce. Emeritním profesorem může být jmenován profesor, který z pracovního poměru k univerzitě odešel do důchodu nebo který je v důchodu a byl dříve zaměstnán na univerzitě.

Emeritní profesory jmenuje rektor na návrh děkana po vyjádření vědecké rady příslušné fakulty.

TITULY UDĚLOVANÉ IN MEMORIAM

Titul in memoriam je čestný titul, jímž může být poctěn akademický pracovník, který za svého života dosahoval výborných výsledků v pedagogické a vědecké práci a který zemřel v souvislosti s plněním svých pracovních úkolů. Tento titul může být udělen i v dalších zvláštních zřetele hodných případech.

Profesory a docenty in memoriam jmenuje rektor na návrh vědecké rady fakulty a po vyjádření vědecké rady.

Další informace:

<http://aleph.cuni.cz/UK-1072.html#I>

CELOUNIVERZITNÍ CENY

BOLZANOVA CENA

Uděluje se studentům Univerzity Karlovy za mimořádně objevné práce s vynikajícím tvůrčím obsahem a zpravidla s interdisciplinárním tematickým přesahem, zpracované uchazečem v průběhu studia. Cena se uděluje ve třech kategoriích, a to v kategorii společenskovední včetně teologických oborů, kategorii přírodovědné a kategorii lékařské.

Práci předkládá do soutěže student, a to studijnímu oddělení fakulty. Letošní termín podání přihlášky byl do 15. 9. 2010. Soutěž o získání Bolzanovy ceny vyhláší rektor Univerzity Karlovy každoročně zpravidla v dubnu. Rektor může vyhlásit priority zaměření ceny v daném roce.

S udělením ceny je spojena peněžitá odměna ve výši nejméně 40 000 Kč.

Další informace:

Statut pro udělování Bolzanovy ceny: <http://www.cuni.cz/UK-381.html#3>

CENA REKTORA PRO NEJLEPŠÍ ABSOLVENTY UK

Cena se uděluje těm vynikajícím studentům bakalářského nebo magisterského studijního programu v závěru jejich studia, kteří v průběhu studia dosáhli mimořádných výsledků ve vědecké, výzkumné, sportovní nebo kulturní činnosti.

Cenu může každoročně obdržet jeden z absolventů:

- I. lékařských oborů (I. LF, 2. LF, 3. LF, LFPL, LFHK) – Cena prof. MUDr. Karla Weignera,
- II. společenskovedních oborů (PF, FF, FSV, FHS) – Cena prof. JUDr. Karla Engliše,
- III. přírodovědných oborů (FaF, PřF, MFF, FTVS) – Cena prof. RNDr. Jaroslava Heyrovského,
- IV. teologických oborů (KTF, ETF, HTF) – Cena Josefa Dobrovského,
- V. učitelského studia (PedF, FTVS, MFF, PřF) – Cena prof. PhDr. Václava Přihody.

Zdůvodněné návrhy zasílá fakulta odboru pro studium a záležitosti studentů rektorátu ve lhůtě stanovené prorektorem pro sociální záležitosti studentů (v roce 2010 nejpozději do 15. července).

Cena je stanovena pro absolventa bakalářského studijního programu minimálně ve výši 6 000 Kč a pro absolventa magisterského studijního programu minimálně ve výši 10 000 Kč.

Další informace:

Ceny studentům udělované z prostředků UK v Praze, Část I.: http://certik.ruk.cuni.cz/asuk/statutarni/opatreni_rektora/2001/or-01-10.html

MIMOŘÁDNÁ CENA REKTORA PRO STUDENTY UNIVERZITY KARLOVY

Tato cena se uděluje za čin, popřípadě činnost vykonanou během studia a prokazující mimořádnou občanskou statečnost nebo obětavost, za dosažení mimořádných výsledků v průběhu studia v oblasti vědy či výzkumu nebo za mimořádně vysoké ocenění při provozování kulturních či uměleckých aktivit nebo za skvělé sportovní výsledky v mezinárodním soutěžení.

Zdůvodněný návrh na udělení ceny předkládá rektorovi děkan fakulty. Může tak učinit i na návrh společenské, sportovní a kulturní organizace či další instituce. Cena je udělena příležitostně a je stanovena ve výši minimálně 15 000 Kč.

Další informace:

Ceny studentům udělované z prostředků UK v Praze, Část II.: http://certik.ruk.cuni.cz/asuk/statutarni/opatreni_rektora/2001/or-01-10.html

CENA REKTORA ZA NEJLEPŠÍ VĚDECKÉ PUBLIKACE, UČEBNICE, SKRIPTA ROKU UK

Tato cena se uděluje každoročně autorům nebo autorským kolektivům za vědecké publikace, za učebnice a skripta vydané v předchozím kalendářním roce, a to zpravidla u příležitosti výročí založení Univerzity Karlovy (7. 4. 1348).

Cenu je možné získat za původní práci zpravidla v následujících skupinách oborů:

- I. v oborech společenskovedních,
- II. v oborech lékařsko-farmaceutických,
- III. v oborech přírodovědných a matematicko-fyzikálních,
- IV. v oborech didakticko-pedagogických,
- V. v oblasti propagace UK a jejich součástí.

Návrh na udělení ceny předloží děkan fakulty nebo ředitel součásti UK po projednání v ediční komisi fakulty nebo součásti UK prorektorovi UK pro vědeckou činnost, a to nejpozději do konce ledna následujícího roku.

S cenou je spojena finanční odměna v rozmezí 2 000–10 000 Kč.

Další informace:

Směrnice rektora: http://www.cupress.cuni.cz/link_stat/index.jsp?include=cena

CENA ZA TVŮRČÍ POČIN UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

Tato cena se uděluje pracovníkům nebo pracovnímu týmu působilému na UK za významný a originální tvůrčí počín, například odbornou časopiseckou nebo knižní publikaci, umělecké dílo, pořádání výstavy, realizovaný patent apod. Hlavním kritériem pro udělení ceny je původnost, kvalita a závažnost tvůrčího počínu. Návrhy na udělení ceny podávají vědecké rady fakult nebo vysokoškolských ústavů anebo členové vědecké rady univerzity v termínu od 1. ledna do konce února běžného kalendářního roku rektorovi.

S udělením ceny je spojena peněžitá odměna ve výši minimálně 100 000 Kč.

Další informace:

Statut ceny: <http://www.cuni.cz/UK-2769.html>

CENA ZA PREZENTACI UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

Cena se uděluje za pozitivní počín, který má významný dopad na vytváření obrazu Univerzity Karlovy v Praze v očích široké veřejnosti. Cena může být udělena jednotlivci, případně skupině, bez ohledu na příslušnost k akademické obci univerzity. Zdůvodněné návrhy na udělení ceny mohou rektorovi podávat děkani fakult, ředitelé dalších součástí, členové vědecké rady univerzity, členové správní rady univerzity a členové akademického senátu univerzity v termínu od 1. ledna do konce února běžného kalendářního roku.

S udělením ceny je spojena peněžitá odměna ve výši minimálně 50 000 Kč. Cena nemusí být v daném roce udělena.

Další informace:

Statut ceny: <http://www.cuni.cz/UK-2771.html>

FAKULTNÍ CENY

OCENĚNÍ NA KTF UK: PAMĚTNÍ MEDAILE ARCIBISKUPA ARNOŠTA Z PARDUBIC

Katolická teologická fakulta UK má pouze jediné vlastní ocenění, jímž je Pamětní medaile arcibiskupa Arnošta z Pardubic.

Toto ocenění bylo založeno v roce 2005 jako *Pamětní medaile Univerzity Karlovy – Katolické teologické fakulty* a je udělováno na návrh děkana fakulty po projednání v kolegiu děkana, a to členům akademické obce univerzity a dalším osobám, které se zvláště významným způsobem zasloužily o rozvoj Katolické teologické fakulty UK, o rozvoj vědy, vzdělanosti nebo akademických svobod.

Medaile je udělována slavnostním způsobem. Připomíná se jí založení Univerzity Karlovy v roce 1348, jež bylo spojeno s činností pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic, a význam teologie jako vědy v rámci Univerzity Karlovy.

V letech 2005 až 2010 byla medaile udělena:

- 2005: prof. ThDr. Janu Hellerovi, prof. PhDr. Jiřímu Kuthanovi, DrSc., doc. ThDr. Jiřímu Skoblíkovi, prof. MUDr. Adolfovi Slabému, DrSc., prof. JUDr. ThDr. Miroslavu Zedníčkovi, prof. PhDr. Mikuláši Lobkowiczovi, ThDr. Oto Mádrovi
- 2007: doc. PhDr. Jaroslavu Medovi, CSc.
- 2008: PhDr. Karlu Šprunkovi
- 2010: pražskému arcibiskupovi kardinálu Miloslavu Vlkovi a prof. PhDr. Ludvíku Armbrusterovi, prof. PhDr. Jaromíru Homolkovi, CSc., prof. PhDr. Mojmiru Horynovi, prof. PhDr. Stanislavu Sousedíkovi, CSc.

Vedle této medaile je při zvláštních příležitostech (např. významného životního či pracovního jubilea) oceňována činnost a přínos pro rozvoj fakulty pamětním listem, který byl v roce 2008 udělen PhDr. Vratislavu Slezákovi, doc. ThDr. Jiřímu Skoblíkovi a doc. PhDr. Karlu Kozlovi, CSc.

doc. PhDr. Mireia Ryšková, Th.D.

FOTO: ARCHIV ETF UK
Medaile Jana Ámose Komenského – rub a líc.

OCENĚNÍ NA ETF

Jako výraz ocenění a projev úcty těm, kdo se svou odbornou prací nebo osobním nasazením zasloužili o rozvoj teologické vědy a prospěch fakulty, jsou ve statutu ETF zřízeny dvě medaile.

Medaile J. A. Komenského je určena těm prvním; vynikajícím odborníkům v teologii a blízkých oborech uděluje tuto medaili děkan na návrh vědecké rady či akademického senátu. V minulosti fakul-

Pamětní medaile Evangelické teologické fakulty – rub a líc.

ta touto medailí ocenila např. německého biblistu prof. E. Käsemanna, amerického historika a teologa Jaroslava Pelikana (který později obdržel i čestný doktorát UK), české filozofy M. Machovce, B. Komárkovou a L. Hejdánka, amerického biblistu a editora starověkých rukopisů J. Charleswortha. Komenského jméno fakulta nesla před svou inkorporací do UK a touto medailí se tak hlásí k etapě svých dějin, především však k teologovi a učenci evropského významu.

Osobnostem, které se zasloužily o prospěch a rozvoj fakulty, uděluje děkan *pamětní medaili amicis sodalibusque* s vyobrazením fakultní pečeti. Tato medaile bývá udělována zejména u příležitosti výročí, při nichž si fakulta připomíná ty, kdo provázeli její cestu a práci svou podporou. Mezi oceněnými jsou např. biskup Mons. V. Malý, dlouholetý a zasloužilý redaktor nakladatelství Vyšehrad J. Vrbenský či nizozemská příznavkyně několika generací českých evangelíků H. Kohlbrügge.

K povzbuzení kvalitní práce studentů ETF slouží cena děkana. Je udělována každoročně za vynikající doktorskou, magisterskou a bakalářskou práci a dotována peněžní odměnou (10 000, 7 500 a 5 000 Kč). Práce, které do soutěže o cenu mohou přihlásit učitelé i sami jejich autoři, posuzuje kolegium děkana.

Jan Roskovec, Th.D.

PAMĚTNÍ MEDAILE HUSITSKÉ TEOLOGICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

Pamětní medaile HTF UK byla ražena v roce 1998 u příležitosti 650. výročí Univerzity Karlovy. Fakulta chtěla vyjádřit svoji sounáležitost s univerzitou, do které byla inkorporována zákonem v roce 1990. Církev československá (husitská) usilovala totiž od svého vzniku o své vysoké učení, které by bylo součástí univerzity. Paradoxně byla její Husova československá bohoslovecká fakulta založena až v roce 1950, ale jako samostatná vysoká škola; do UK byla inkorporována až v roce 1990.

Vznik medaile

Pamětní medaile, kterou výtvarně navrhl prof. Jan B. Lášek, vychází z původního děkanského řetězu Husovy československé bohoslovecké fakulty. Na její lícní straně je stylizovaný reliéf mistra Jana Husa, který byl pro děkanský řetěz vytvořen právě

v roce 1950. Autor reliéfu není známý. Kolem je kruhový latinský nápis *UNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS FACULTAS THEOLOGIAE HUSSITICAE*, pod Husovým reliéfem pak 650 ANNI UC a letopočet 1998. Na druhé straně je znak Církve československé husitské, též podle původního děkanského řetězu. Pod znakem je umístěna stylizovaná stuha, na které je nápis v latině *REFORMATI- NEM BOHEMICAM IMPLERE* (Dokončit českou reformaci). Autorem tohoto hesla je první akademický učitel systematické teologie CČS prof. Karel Stačtný (+1927). V dolní části je pak velmi malým písmem vyraženo (poněkud nelogicky česky, původně to mělo být latinsky) reg. č. plus příslušné číslo.

Medaile je ze žlutého kovu, imitujícího zlato. Nosí se na krku, na horní části je kulaté ouško a žlutá hrazdička (v barvě medaile). Stuha je tmavě modré barvy. Celkem bylo vyraženo 32 kusů. Řemeslná realizace byla provedena ve světově známých dílnách na výrobu devocionálií Ruské pravoslavné církve v Sofrinu u Moskvy, kde bylo současně v roce 1998 vyrobeno podle výtvarného návrhu téhož autora i žezlo fakulty. Do té doby fakulta své vlastní žezlo neměla. Medaile se udílela v modré etuji, imitující na povrchu kůži a uvnitř vyložené bílým sametem. Medaili udílel děkan fakulty. K medaili se udílel latinský diplom v tomto znění: *Q.B.F.F.F.Q.S, Universitas Carolina Pragensis, Facultas Theologiae Hussiticae nummum memorialem 650 anni Universitatis Carolinae reg. num. (pak příslušné číslo) N.N. (jméno držitele) qui de Facultate Theologiae Hussiticae Universitatis Carolinae agenda optime meritis sit tribuit. N.N. (jméno děkana, který medaili udělil) DECANUS*. Ve spodní části diplomu vlevo je latinsky *Pragae* a příslušné datum a rok, kdy byla medaile udělena.

Nositelé

Nositeli medaile jsou osobnosti, které rozvíjely fakultu, ale i osobnosti se zásluhami v jiné oblasti. V tomto případě byl latinský text diplomu pozměněn a zmiňuje jiné zásluhy (o komeniologii, o přínos k teologickému myšlení, o vytváření dobrých ekumenických vztahů). Medaile byla udělena např. bývalému rektorovi basilejské univerzity prof. J. M. Lochmanovi, rektorovi UK prof. K. Malému, tajemníkovi Světové rady církví Dr. Konrádu Raiserovi, prezidentovi Německé společnosti J. A. Komenského Dr. W. Korthaasemu, významnému německému bohoslovcovi a biskupovi prof. G. Hummelovi, ale např. u příležitosti 10. výročí listopadových události z roku 1989 také M. S. Gorbačovovi.

prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek

Pamětní medaile Husitské teologické fakulty UK byla ražena v roce 1998 v Sofrinu u Moskvy.

FOTO:ARCHIV HTF UK

OCENĚNÍ NA PRÁVNICKÉ FAKULTĚ

FOTO: ARCHIV PRF UK

Z předávání Ceny Leopolda Heyrovského

Rozhodnutím děkana Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze byla v roce 1995 zřízena *Cena Leopolda Heyrovského*. Pojmenována byla po významném českém právníkovi, který na přelomu 19. a 20. století působil na Právnické fakultě UK, kde založil moderní školu římského práva. Jde o otce další významné osobnosti spojené s Univerzitou Karlovou – Jaroslava Heyrovského.

Cena Leopolda Heyrovského se uděluje za:

- ▶ mimořádné studijní výsledky,
- ▶ mimořádné výsledky v oblasti vědy,
- ▶ projevení mimořádných charakterových vlastností v neobvyklých situacích,
- ▶ získání mimořádně vysokého ocenění při provozování uměleckých či kulturních aktivit nebo skvělé sportovní výsledky v mezinárodním měřítku.

Zdůvodněný návrh na udělení *Ceny Leopolda Heyrovského* může předložit kterýkoli člen akademické obce Právnické fakulty Univerzity Karlovy nebo jeho prostřednictvím instituce nebo organizace. Návrhy se předkládají děkanovi vždy do konce dubna.

O udělení ceny rozhoduje děkan Právnické fakulty UK po projednání v kolegiu. Finanční odměna činí 10 000 Kč, peněžitá částka je hrazena z prostředků Právnické fakulty UK, zejména z hospodářské činnosti.

Nejbližší termín předávání *Ceny Leopolda Heyrovského* byl 7. října 2010 před jednáním Akademického senátu Právnické fakulty UK. Cena byla předána JUDr. Janu Kněžínkovi, Ph.D., JUDr. Petru Mlsnovi, Ph.D., a JUDr. Renému Petrášovi, Ph.D., za významnou vědeckou publikační činnost.

JUDr. Věra Štangová, CSc.

OCENĚNÍ UDĚLOVANÁ I. LÉKAŘSKOU FAKULTOU UK

Děkan I. lékařské fakulty UK každoročně využívá možnost udělovat nejlepším studentům, pracovníkům a ostatním spolupracovníkům fakulty u příležitosti významných výročí, událostí a akcí ocenění, která jsou uznáním za jejich dosažené pracovní, studijní a společenské výsledky.

Nejvyšším oceněním děkana fakulty je *Medaile I. LF UK*. Je udělována z jeho rozhodnutí a také na základě návrhů pracovníků fakulty, kolegia děkana, významných osobností a institucí. Toto nejvýznamnější fakultní ocenění získávají vynikající představitelé oblasti medicínského výzkumu a osobnosti fakulty i ty mimo ni u příležitosti významných životních jubileí či za vynikající počín v oblasti výzkumu. Medaile je udělována i významným spolupracovníkům a institucím domácím i zahraničním také při dalších významných příležitostech.

Dalším fakultním oceněním, kterým děkan fakulty může vyznamenat osobnosti nejen z I. lékařské fakulty UK, je *Pamětní list I. LF UK*. Obvykle je udělován z rozhodnutí děkana fakulty zasluhujícím pracovníkům, u příležitosti životních jubileí, konání odborných seminářů a kongresů a jiných, i společenských akcí.

Děkan I. lékařské fakulty UK má možnost udělovat každoročně svým nejlepším studentům magisterského a doktorského studia *Cenu Jana Opletala*, která je uznáním jejich vědecké a publikační činnosti. Kandidáty na tuto cenu nominují významné vědecké osobnosti příslušného oboru z fakulty i mimo ni. Fakulta zároveň pořádá každoročně *studentskou vědeckou konferenci*, kde mají možnost vyniknout se svými pracemi studenti pregraduálního a postgraduálního studia. Nejlepší práce jsou oceňovány finančními a věcnými dary a postupují do celostátního kola. Děkan fakulty uděluje každý rok *Cenu Prague Medical Report*. Tuto cenu získává autor nejlépe hodnoceného článku (do 35 let), který je zveřejněn v multidisciplinárním biomedicínském časopise *Prague Medical Report*, vydávaném v anglickém jazyce. Každoročně je děkanem fakulty ve spolupráci s *Pharmaceutical Research Associates CZ, s. r. o.*, také vyhlášována *Cena za farmakologii*. Toto ocenění mohou získat mladí pracovníci I. LF UK ve věku do 35 let za nejlepší práci z oboru Klinická farmakologie se zaměřením na objektivizaci účinků léčiv u člověka.

prof. MUDr. Aleš Linhart, DrSc.

FOTO: ARCHIV I. LF UK

Předávání cen vítězům 11. studentské vědecké konference na I. lékařské fakultě.

CENY UDĚLOVANÉ 2. LÉKAŘSKOU FAKULTOU UK

Ceny udělované v průběhu pravidelné Vědecké konference 2. LF:

- ▶ Cena za nejlepší přednášku (40 000 Kč)
- ▶ Cena proděkana pro vědu a výzkum (30 000 Kč)
- ▶ Cena za nejlepší poster (10 000 Kč)
- ▶ Cena za nejlepší práci pregraduálního studenta (10 000 Kč)
- ▶ Cena pro nejpozornějšího posluchače (iPod nano 16 GB)

Běh Motolská míle je tradiční součástí Vědecké konference 2. lékařské fakulty.

Cena děkana 2. lékařské fakulty

Cena může být udělena absolventům všech studijních programů vyučovaných fakultou za následujících podmínek:

- ▶ splnění všech studijních povinností dle studijního plánu na fakultě
- ▶ všechny státní zkoušky hodnoceny známkou I
- ▶ studijní průměr za celé studium nejvýše 1,25

Cena ve výši 5 000 Kč je udělována při promociích bez předchozí žádosti.

Nadace manželů Vlasty a Ervína Adamových

Nadace byla zřízena za účelem podpory studentů 2. LF UK formou poskytování stipendia sociálně potřebným studentům s dobrými studijními výsledky. O poskytnutí rozhoduje správní rada nadace na návrh fakulty.

prof. MUDr. Jan Trka, Ph.D.

CENY UDĚLOVANÉ 3. LÉKAŘSKOU FAKULTOU UK

3. lékařská fakulta uděluje dvě ceny: Cenu Margaret M. Bertrand a Cenu časopisu Vesmír.

Cena Margaret M. Bertrand

V květnu 1991 založila Margaret M. Bertrand, profesorka anglického jazyka z Kanady, základním vkladem 1 000 dolarů prestižní cenu pro nejlepšího studenta fakulty. Správci Ceny na 3. LF byli ustanoveni prof. MUDr. Cyril Höschl, DrSc., FRCPsych., prof. MUDr. Jiří Horák, CSc., prof. MUDr. Richard Rokyta, DrSc., doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc., a doc. MUDr. Hana Provazníková, CSc. Vklad je rozšiřován příspěvky učitelů, přátel a spolupracovníků fakulty. Výše ceny byla určena aktuální výší vkladu, od roku 1999 činí pravidelně 10 000 Kč.

Podmínky pro udělení ceny:

- ▶ studijní průměr za celé studium do 1,20
- ▶ propagace dobrého jména fakulty v oblasti vědy, umění nebo sportu.

Cena je vyhlašována každý rok v dubnu. Studenti s odpovídajícími studijními výsledky jsou osloveni a požádáni, aby se vyjádřili, zda splňují i druhou část podmínky pro udělení ceny. Výběr z možných kandidátů provádí akademický senát fakulty vždy na svém květnovém zasedání.

Vybraný student obdrží cenu při promoci v Karolinu. Prvního slavnostního udělování ceny se účastnila její zakladatelka Margaret M. Bertrand a velvyslanec Kanady v ČR.

Do roku 2010 byla Cenu Margaret M. Bertrand udělena 17 studentům 3. lékařské fakulty.

Cena časopisu Vesmír

Cena časopisu Vesmír je udělována 3. lékařskou fakultou od roku 1996. Fakulta hradí vybraným studentům roční předplatné časopisu Vesmír.

Cena je udělována dvěma studentům z každého ročníku všech oborů studia po splnění předem určených podmínek:

- ▶ studijní průměr za předcházející akademický rok do 1,8
- ▶ mimostudijní aktivity v pedagogické, vědecké, kulturní a sportovní oblasti.

Výběr studentů provádí studentská komora akademického senátu fakulty.

Jana Jeníčková

OCENĚNÍ NA LÉKAŘSKÉ FAKULTĚ UK V PLZNI

Na Lékařské fakultě UK v Plzni jsou udělovány tyto ceny: **Cena děkana LF UK v Plzni pro nejlepšího absolventa lékařského studia a Pamětní medaile Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni. LF UK v Plzni dále studenty finančně podporuje z prostředků Nadace prof. MUDr. Eugena Vencovského, DrSc., a Josefiny Napravilové.**

Cena děkana LF UK v Plzni pro nejlepšího absolventa lékařského studia

- Cena představuje finanční odměnu nejlepšímu z absolventů lékařského studia (všeobecného i zubního lékařství) LF UK v Plzni v příslušném školním roce. Základním kritériem pro udělení ceny jsou studijní výsledky absolventa za celou dobu studia. Dalším kritériem mohou být jeho významné výsledky ve vědecké, odborné, pedagogické, sociální nebo sportovní činnosti.
- Cena může být udělena studentovi kterékoliv národnosti.
- Návrh na udělení ceny připraví komise ve složení: studijní proděkan LF a vedoucí studijního oddělení LF nebo jimi pověřený zástupce. O udělení rozhoduje děkan LF.
- Výši ceny každoročně určí děkan LF.
- Čas, místo a způsob předání ceny stanoví děkan LF.
- Prostředky na udělení ceny budou čerpány z rozpočtu LF.

Dalším zdrojem ocenění studentů je Nadace prof. MUDr. Eugena Vencovského, DrSc., a Josefiny Napravilové

- Cílem nadace je finanční podpora studijně úspěšných, avšak nemajetných posluchačů LF UK v Plzni, a to jak směru všeobecného, tak zubního lékařství.
- Zdrojem finančních prostředků nadace je v bance deponovaná základní finanční částka, kterou věnoval prof. MUDr. E. Vencovský, DrSc. Úrok z této částky je každoročně rozdělován studentům LF UK v Plzni, kteří vyhověli požadavkům nadace a podali žádost o podporu.
- Nadaci spravuje pětičlenný výbor, jehož předsedou je děkan. Výbor se řídí obecně závaznými právními předpisy a dbá na dodržení cílů nadace.
- Výbor nadace uděluje každoročně, vždy na začátku zimního semestru, podporu na úhradu studijních poplatků, bydlení, studijních materiálů apod. Vybraný student je povinen podat výboru nadace zprávu o využití finančních prostředků.
- Žádost o podporu z nadace podává žadatel na formuláři, který je k dispozici na studijním oddělení děkanátu LF. Vyplněnou a doloženou žádost je nutno odevzdat na studijní oddělení děkanátu do 15. října.

Výše podpory se odvíjí od výše úroků z deponované částky a počtu studentů, jimž byla cena přiznána. Zpravidla se jedná o částky od 10 do 20 000 Kč.

Kritéria pro poskytování finančních prostředků z daru paní J. Napravilové nejlepšímu studentovi prvního a posledního ročníku LF UK v Plzni:

- pro výběr nejlepšího studenta I. ročníku:
 - studijní výsledky (průměr, časové termíny), další aktivity pro rozlišení v případě stejného umístění na základě studijních výsledků (např. práce ve studentských organizacích, aktivita v rámci SVOČ, reprezentace fakulty).
 - pro výběr nejlepšího studenta posledního ročníku:
 - vážený studijní průměr,
 - aktivní účast ve SVOČ (umístění ve fakultním, případně celorepublikovém kole, počet prezentovaných prací),
 - další aktivity pro rozlišení v případě stejného umístění na základě studijních výsledků (např. aktivní práce ve studentských organizacích, reprezentace fakulty).
- Celková výše odměny pro oba studenty činí v každém roce 50 000 Kč. Finanční prostředky z daru paní Napravilové budou vypláceny po dobu 14 let.

Pamětní medaile Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni je další z možných cen udílených děkanem fakulty. Medaile se uděluje podle níže uvedeného řádu z roku 1979:

- Pamětní medaile se uděluje:
 - učitelům, ostatním pracovníkům a studentům LF UK v Plzni za významné výsledky, pedagogické, vědecké, studijní, kulturní, sportovní a jiné činnosti nebo za dlouhodobé vynikající působení na pracovištích fakulty;
 - pedagogickým, vědeckým, kulturním a jiným institucím v ČR i v zahraničí za zásluhy při spolupráci s pracovišti LF UK v Plzni;
 - pracovníkům pedagogických, vědeckých, kulturních a jiných institucí v ČR i v zahraničí za zásluhy o rozvoj plodné spolupráce s LF UK v Plzni a jejími složkami.
- Pamětní medaile je bronzová a uděluje se současně s diplomem.
- O udělení medaile rozhoduje děkan fakulty buď z vlastního rozhodnutí, nebo na návrh proděkana fakulty a tajemníka.
- Návrhy na udělení pamětní medaile se podávají písemně s náležitým odůvodněním nejméně tři týdny před datem udělení (odevzdání).
- Pamětní medaili předává osobně děkan fakulty nebo jím pověřený proděkan jménem LF UK v Plzni jednotlivci nebo zástupci instituce zpravidla u příležitosti:
 - životního výročí nebo při odchodu do důchodu,

- ▶ pracovního výročí – nejdříve po 25 letech činnosti na LF UK v Plzni,
- ▶ oslav významných výročí trvání instituce,
- ▶ návštěvy představitelů Lékařské fakulty UK v Plzni v zahraničí a na zahraničních vysokých školách a jiných institucích u nás,
- ▶ dosažení zvláště vynikajících studijních, sportovních, kulturních a jiných výsledků.

doc. MUDr. Milena Králíčková, Ph.D.

CENY A OCENĚNÍ NA LÉKAŘSKÉ FAKULTĚ UK V HRADCI KRÁLOVÉ

Na Lékařské fakultě UK v Hradci Králové je udělováno celkem šest cen: tři pro nejlepší studenty a tři za nejlepší publikace.

Každý rok je na promociích předávána *Cena děkana pro absolventy magisterských studijních oborů*. Cenu obdrží obvykle dva absolventi, kteří mimo pamětní medaile získají i finanční ocenění. Podmínkou udělení ceny jsou nejlepší studijní průměry za celé studium ze všech promujících studentů, známka výborně ze všech částí státní rigorózní zkoušky, případně účast na studentské vědecké činnosti. Obdobně se na promociích uděluje *Cena děkana pro absolventy bakalářského studijního programu*. Cenu získává zpravidla jeden nejlepší absolvent oboru ošetřovatelství, spolu s pamětní medailí a finanční částkou. Kritéria pro udělení ceny jsou: nejlepší studijní průměr ze všech promujících studentů, státní závěrečná zkouška se známkou výborně a bakalářská práce klasifikovaná známkou výborně.

Nejnovější cenou na LF HK (teprve od roku 2009) je *Cena Josefíny Napravilové*. Paní Napravilová věnovala fakultě finanční dar na podporu českých studentů, ze kterého je každoročně použito 30 000 Kč pro nejlepšího absolventa všeobecného lékařství a 20 000 Kč pro nejlepšího studenta I. ročníku všeobecného lékařství. O ceně rozhoduje děkan na základě návrhu proděkanů pro studijní záležitosti a po projednání v kolegiu. Cena pro nejlepšího studenta I. ročníku je předávána na zasedání Vědecké rady LF HK, cena pro nejlepšího absolventa při slavnostním promočním aktu.

Nejstarším fakultním oceněním za nejlepší publikaci z morfoloických oborů pro autora do 35 let je *Fingerlandova cena*, pojmenovaná po prof. Antonínu Fingerlandovi, který byl 42 let přednostou Ústavu patologie LF a FN HK. Udílí ji od roku 2000 děkan

FOTO: ARCHIV LF V HRADCI KRÁLOVÉ

fakulty na základě doporučení hodnotící komise. Ocenění dostávají diplom a finanční odměnu, slavnostní předání probíhá na zasedání Vědecké rady.

O rok mladší je *Procházkova cena*, která nese jméno po prof. Jaroslavu Procházkovi, přednostovi Chirurgické i Radiochirurgické kliniky LF HK. Děkan

fakulty ji na doporučení stanovené hodnotící komise uděluje za nejlepší publikovanou práci v chirurgických oborech, kde prvním autorem musí být student LF v HK nebo lékař z LF nebo FN v Hradci Králové. Věk autora nesmí přesáhnout 35 let. Cena je taktéž předávána na Vědecké radě a pojí se s ní finanční odměna. Dalším oceněním (od roku 2006) je *Blechova cena*, pojmenovaná po prof. Jiřím Blechovi, přednostovi Dětské kliniky. Cena se udílí za významný počin v oboru ošetřovatelství, například za nové (resp. v českých podmínkách nové) ošetřovatelské metody, publikované, respektive ověřené výzkumem a zavedené do zdravotnické praxe, za vytvoření a výzkumné ověření rozsáhlejšího studijního materiálu z ošetřovatelství, jako ocenění přednášky na mezinárodní konferenci věnované ošetřovatelství či za původní vědeckou práci v recenzovaném odborném časopise. Cenu může získat student či absolvent studia ošetřovatelství na LF HK nebo všeobecná sestra či porodní asistentka pracující na LF HK nebo ve FN HK, přednostně do 40 let. Cenu uděluje děkan LF HK na Vědecké radě.

Pro zaměstnance, studenty i ostatní, kteří se zasloužili o rozvoj univerzity nebo fakulty a o rozvoj vědy a vzdělanosti, jsou pak určeny zlaté, stříbrné a bronzové pamětní medaile, které uděluje děkan.

Bc. Petra Pšeničková

CENY UDÍLENÉ NA FARMACEUTICKÉ FAKULTĚ UK V HRADCI KRÁLOVÉ

V současné době, kdy o kvalitě vědecké práce rozhodují především impakt faktory časopisů, ve kterých se daří zveřejňovat výsledky vědecké práce, a tzv. RIV body, nepozbývá morální (popřípadě finanční) ocenění vynikajících pracovníků svůj význam. Také učitelům z Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové se daří díky jejich obětavé a invenční práci získávat taková ocenění. A daří se to nejen učitelům, ale také, a toho si nesmírně vážíme, studentům doktorského studia.

Udělované ceny

Učitelé a studenti nezískávají pouze externí ceny; naše fakulta má své vlastní vyznamenání – *Medaili Farmaceutické fakulty UK*. Ta bývá udělována významným osobnostem v oboru farma-

FOTO: ARCHIV LF V HRADCI KRÁLOVÉ

FOTO: ARCHIV FAF UK V HRADCI KRÁLOVÉ

Z předávání Medaile Farmaceutické fakulty UK

cie a vysokého školství a těm, kdo se zaslouží o rozvoj fakulty či o šíření jejího dobrého jména. Nositelem tohoto ocenění je například prof. RNDr. Antonín Holý, DrSc., Dr. h. c., který se více než 35 let zabývá syntézou antimetabolitů jako léčiv proti leukémii, rakovině a virovým onemocněním a některá jím vyvinutá léčiva se již používají v klinické praxi. Dalšími nositeli jsou mluvčí Charty 77 a první polistopadový rektor Univerzity Karlovy prof. PhDr. Radim Palouš, DrSc., Dr. h. c., emeritní rektor Univerzity Karlovy a člen Rady vlády ČR pro výzkum a rozvoj prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., Dr. h. c., jeden z předních českých farmaceutických chemiků Ing. Dr. Miroslav Protiva, DrSc., farmaceutka a spisovatelka RNDr. PhMr. Marie Kubátová, významní odborníci farmaceutických a lékařských fakult v České republice i v zahraničí a také představitelé města Hradec Králové. V roce 2009, při oslavách 40. výročí fakulty, byla medaile udělena nejen osobnostem, které se podílely na rozvoji výuky, ale také (a to poprvé v její historii) mladým učitelům fakulty, kteří dosáhli významných úspěchů na poli vědy. Obdrželi ji tedy ti, kteří získali pro fakultu *Cenu ministra školství, mládeže a tělovýchovy* či *Cenu za farmacii*. Fakulta jim tímto způsobem vyjádřila své poděkování za jejich mimořádnou práci a za jejich úsilí, které rozvoji vědy na fakultě věnují. Tuto medaili obdrželi také dva studenti, kteří se zcela mimořádně zasloužili o propagaci farmacie u naší veřejnosti. Za vynikající studijní výsledky dosažené během celého studia získávají nejlepší dva studenti studijního programu Farmacie *Cenu Medochemie* (kyperská farmaceutická firma) a šest studentů *Cenu Galena z Pergamu* udělovanou firmou *Teva Czech Industries s. r. o.* Nejlepším absolventům studijního programu Zdravotnická bioanalýtika je při promoci předávána *Cena firmy Roche*. Tyto ceny jsou dotovány relativně značnou finanční částkou a nominaci provádí vedení fakulty na základě studijních výsledků.

I když je každé ocenění zatíženo jistou mírou subjektivitu toho, kdo hodnotí, je jisté, že pracovníci a studenti Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové nestojí stranou a svou prací šíří dobré jméno své alma mater.

prof. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc.
RNDr. Veronika Opletalová

CENY UDĚLOVANÉ NA FILOZOFICKÉ FAKULTĚ UK

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze udílí pravidelně tři ocenění: *Cenu Jana Palacha*, *Cenu profesora Zdeňka Matějčka* a *Cenu Kateřiny Krausové*.

Cena Jana Palacha

Cena Jana Palacha je udělována za vynikající samostatnou publikační činnost (včetně překladů), za mimořádný přínos ročníkové, bakalářské či magisterské diplomové práce nebo i za výraznou společenskou aktivitu zvyšující prestiž Filozofické fakulty UK či Univerzity Karlovy. Smyslem ceny je připomenout památku Jana Palacha (1948–1969), studenta historie a politické ekonomie na Filozofické fakultě UK, který se pokusil upálit v lednu 1969 na protest proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy a později svým zraněním podlehl. Návrh na ocenění může podat každý člen akademické obce FF UK; z navržených prací vybírá kolegium děkana jednoho laureáta, jemuž je cena slavnostně předána na zasedání Vědecké rady FF UK. S udělením ceny je spojena odměna ve výši 20 000 Kč.

Filozofická fakulta uděluje Cenu Jana Palacha na počest svého bývalého studenta.

FOTO: ARCHIV FF UK

V roce 2009/2010 děkan Filozofické fakulty UK doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., udělil cenu absolventce magisterského studia oboru Archivnictví a pomocné vědy historické Mgr. Markétě Růčkové za její práci *Studenti Jednoty bratrské na počátku 17. století aneb Kněžský dorost z archivu Matouše Konečného*. Současná studentka prvního ročníku prezenčního doktorského studia na Katedře pomocných věd historických a archivního studia FF UK ve své práci analyzovala a edičně zpřístupnila unikátní prameny z prvních

dvou dekád 17. století – obsah dvou dřevěných truhliček, které se v roce 2006 našly při rekonstrukci bývalého kláštera Na Karmeli v Mladé Boleslavi.

Cena profesora Zdeňka Matějčka

V roce 1996 založil prof. PhDr. Zdeněk Matějček, CSc., světově uznávaný dětský psycholog a autor desítek odborných i populárněvědných knih, z vlastních prostředků Nadaci profesora Matějčka. Cena je určena diplomantům, jejichž práce byly obhájeny na Katedře psychologie FF UK v oboru dětská psychologie, výjimečně může být udělena i pracím z jiných oblastí. Návrh může podat kdokoliv při předložení úplného textu diplomové práce a odborného zdůvodnění návrhu, navrhovat lze pouze práce ob-

hájené od 1. 1. do 30. 10. téhož roku. O udělení tohoto ocenění, jehož cílem je podpora rozvoje dětské a vývojové psychologie a které se skládá z certifikátu a finanční odměny od 5 do 20 000 Kč, rozhoduje rada nadace, kterou tvoří vždy vedoucí katedry psychologie, tajemník a zástupce příbuzných, přátel a studentů profesora Matějčka.

Z odměněných prací minulých let je možno jmenovat např. práci Mgr. Anny Klapetek *Neuropsychologický vývojový screening NES (2009)*, která byla primárně určena k publikování, další oceněná Mgr. Ivana Smítková využívá svou práci *Dvojí výjimečnost v pedagogicko-psychologické praxi* jako příručku pro rodiče mimořádně nadaných dětí. PhDr. Lucie Plešková (*Specifika otcovské a mateřské hry s dítětem do tří let věku, 2008*) prokázala, že se hry matek a hry otců s dítětem liší, každý z rodičů si s dítětem hraje jiným způsobem, s jinými hračkami a rozvíjí jiné schopnosti a znalosti dítěte. Z dalších, starších prací můžeme jmenovat např. Mgr. Janu Vítovou (*Psychosociální aspekty onkologického onemocnění v dětství a v adolescenci, 2002*), která podává rozsáhlý obraz o vlivu nádorového onemocnění na psychiku dětského a dospívajícího pacienta; věnuje pozornost změnám chování a prožívání, vztahu k tělu, problematice bolesti a postoje malého pacienta k nemoci.

Cena Kateřiny Krausové

Na cenu Kateřiny Krausové, která je již od roku 1994 každoročně v červnu udělována za nejlepší diplomovou práci v oboru španělská filologie, popř. v dalším romanistickém oboru, nominuje a oceněného vybírá komise složená z vedení Ústavu románských studií a pedagogů španělského oddělení. Cena vznikla 17. listopadu 1993 z podnětu rodiny Krausovy k uctění památky studentky oboru španělština-francouzština na Katedře romanistiky FF UK Kateřiny Krausové, která absolvovala v roce 1981 práci *Postava diktátora v románu Gabriely Garcíi Márqueze Podzim patriarchy*.

Laureátkou posledního ročníku se stala Mgr. Jaroslava Marešová, která se ve své diplomové práci *Álvar Nùñez Cabeza de Vaca: Cesta a proměna (Naufragios)*, zabývá kronikou španělského mořeplavce a dobyvatele Álvara Nùneze Cabezy de Vaca nazvanou *Ztroskotání (Naufragios, 1542)*. Vedoucí této práce, doc. PhDr. Hedvika Vydrová, ocenila především „jiný pohled na setkání Evropanů s Novým světem a rozvedení všech podstatných aspektů této odlišnosti (...) příběh o cestě jako návratu, který se stane v kreativní, osobité formulaci Jaroslavy Marešové, příběhem o cestě jako proměně (...) vítězného dobyvatele v ztroskotance a štvance, bílého pána v otroka Indiánů, Španěla, který se střetává s jinakostí a začíná ji vnímat očima těch druhých“.

Z vítězů minulých let můžeme jmenovat např. též Mgr. Janu Skleničkovou za práci *Historická problematika v hispanoamerickém dramatu období postmoderny (Acto Cultural Josého Ignacia Cabrujase a La noche de Hernán Cortés Vicenta Leñera; 2008)*. Její oponent PhDr. Michal Fousek, Ph.D., obdržel tutéž cenu v roce 1996 a působil do roku 2009 jako pedagog na Ústavu románských studií FF UK.

PhDr. Petra Sluková

OCENĚNÍ NA PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTĚ UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

Z předávání fakultních cen přírodovědecké fakulty

Jedním ze způsobů ohodnocení a vyzdvižení výkonů akademických pracovníků i studentů fakulty je udělování cen a medailí. Kromě cen a medailí udělovaných mimo rámec fakulty jsou oceňovány vynikající výsledky i na půdě fakulty jejím děkanem. Tato ocenění jsou nesporně silnou motivací nejen oceněných, ale i ostatních pracovníků a studentů v jejich dalších vědeckých, pedagogických, reprezentativních a dalších aktivitách. O tom, komu budou jednotlivé ceny nebo medaile uděleny, rozhoduje děkan z vlastního podnětu či na návrh vedoucích základních pracovišť fakulty, kolegia děkana, akademického senátu nebo vědecké rady fakulty.

Z prostředků fakulty je poskytována *Cena děkana pro nejlepší absolventy Přírodovědecké fakulty*, *Mimořádná cena děkana pro studenty Přírodovědecké fakulty*, *Cena děkana mladým vědecko-pedagogickým pracovníkům*, *Medaile za zásluhy* a *Medaile Emanuela Bořického*.

Cena děkana pro nejlepší absolventy je určena každoročně jednomu absolventovi magisterského studijního programu v příslušném oboru a jednomu absolventovi doktorského programu v biologických, chemických, geologických a geografických disciplínách a v oblasti životního prostředí.

Mimořádná cena děkana je poskytována i na návrh mimofakultní a mimouniverzitní organizace či instituce za čin (popř. činnost) vykonaný během studia na fakultě a prokazující mimořádnou občanskou statečnost a obětavost nebo za dosažení mimořádných výsledků v průběhu studia v oblasti vědy nebo výzkumu.

Cena děkana mladým vědecko-pedagogickým pracovníkům je udělována mladým vědecko-pedagogickým pracovníkům fakulty, kteří dosáhli vynikajících pracovních výsledků, významně přispěli k šíření dobrého jména fakulty a byli navrženi podle skupin oborů.

Medaile za zásluhy jsou věnovány členům akademické obce fakulty i jiným osobám, jež se zasloužily o rozvoj fakulty, její reprezentaci, rozvoj vědy, vzdělanosti nebo akademických svobod.

Medaili Emanuela Bořického, slavné osobnosti české i světové vědy a zakladatele české petrografie, uděluje Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze domácím i zahraničním vědcům, kteří se mimořádně zasloužili o pokrok v petrologii, mineralogii nebo geochemii.

Alena Ječmíková

FAKULTNÍ CENY A OCENĚNÍ NA MATEMATICKO-FYZIKÁLNÍ FAKULTĚ UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

Oceněná učebnice za rok 2008

Vědečtí a pedagogičtí pracovníci i studenti **Matematicko-fyzikální fakulty** získávají nominace a vavřiny v řadě národních a mezinárodních soutěží, jsou navrhováni a následně vysoce hodnoceni v řadě grantových agentur, na zahraničních univerzitách a vědeckých institucích i na vlastní alma mater. Výčet jejich úspěchů, alespoň těch nejvýznamnějších,

naplňuje devátou kapitolu ve výroční zprávě fakulty. **MFF UK v Praze** má také dvě vlastní ocenění: **Cenu děkana za nejlepší učebnici a nejlepší monografii** a **Cenu děkana za nejlepší bakalářskou a nejlepší diplomovou práci**.

Ceny děkana za nejlepší učebnici a nejlepší monografii jsou podle statutu soutěže udělovány za publikace, které dosahují mimořádné pedagogické či vědecké úrovně, jejichž autory nebo spoluautory jsou pracovníci fakulty a které byly publikovány v daném kalendářním roce. Jsou spojeny s finanční odměnou, o jejíž výši rozhoduje děkan fakulty; zpravidla se jedná o částku 20 000 Kč za učebnici a 30 000 Kč za monografii. Návrhy na udělení cen podávají vedoucí pracovišť sekčním proděkanům a posuzuje je kolegium děkana, které doporučuje udělení ceny v uvedené kategorii (učebnice, monografie). Výsledky každoroční soutěže, jejíž uzávěrka je k 31. březnu za předcházející kalen-

dářní rok, jsou vyhlašovány na zasedání vědecké rady MFF UK. Poprvé se tyto ceny udílely v roce 2007 za rok 2006.

Další informace:

<http://www.mff.cuni.cz/vnitro/dekan/2007/smer05.htm>

Ceny děkana za nejlepší bakalářskou a nejlepší diplomovou práci jsou podle statutu soutěže udělovány za práce, které dosahují mimořádné úrovně v odborném či pedagogickém směru; zpravidla jsou oceňovány práce, které byly publikovány, přijaty do tisku nebo mají srovnatelnou úroveň. Rovněž tato cena je spojena s finanční odměnou, o jejíž výši rozhoduje děkan fakulty. V letošním roce se jedná o částku 10 000 Kč za bakalářskou a 15 000 Kč za diplomovou práci. Návrhy na udělení cen podávají předsedové nebo místopředsedové komisi pro státní závěrečné zkoušky proděkanovi pro studijní záležitosti. Posuzuje je komise, které předsedá proděkan pro studijní záležitosti a jejímiž členy jsou garanti studijních programů a další osoby jmenované děkanem. Komise se usnází o návrhu na udělení cen v jednotlivých kategoriích. Výsledky každoroční soutěže, jejíž uzávěrka je 30. září, jsou vyhlašovány na zasedání vědecké rady MFF UK. Rovněž tyto ceny byly poprvé uděleny v roce 2007.

Další informace:

<http://www.mff.cuni.cz/vnitro/dekan/2006/smer07.htm>

PhDr. Alena Havlíčková

Laureáti fakultních cen udělených v roce 2009 a 2010

Cena děkana za nejlepší učebnici a nejlepší monografii

(u kolektivu autorů cenu přebírá autor z MFF, resp. autor z MFF uvedený na prvním místě)

Za rok 2008:

doc. RNDr. K. Zvára, CSc., za učebnici *Regrese*

RNDr. I. Mlýnková, Ph.D., za monografii *Technologie XML – Principy a aplikace v praxi*, autorů I. Mlýnková, M. Nečaský, J. Pokorný, K. Richta, K. Toman, V. Toman

doc. Pavel Lipavský, CSc., za monografii *Bernoulli Potential in Superconductors – How the Electrostatic Field Helps to Understand Superconductivity*, autorů P. Lipavský, J. Koláček, K. Morawetz, E. H. Brandt, T.-J. Yang.

Za rok 2009:

doc. RNDr. J. Podolský, CSc., DSc., za monografii *Exact Space-Times in Einstein's General Relativity*, autorů J. B. Griffiths, J. Podolský

Cena děkana za nejlepší bakalářskou a nejlepší diplomovou práci

Bakalářská práce za rok 2008:

Bc. M. Kratochvílová za práci *Magnetické a termodynamické vlastnosti REPd2A13 sloučenin* (studijní obor *Obecná fyzika*)

Bc. A. Mantlíková za práci *Nanokompozitní materiály: struktura a magnetické vlastnosti* (studijní obor *Obecná fyzika*)

Diplomová práce za rok 2008:

Mgr. M. Doležal za práci *Nekonečné hry a jejich aplikace* (studijní obor *Matematická analýza*)

CENY UDĚLOVANÉ NA PEDAGOGICKÉ FAKULTĚ UK

Ze soutěže o cenu děkana fakulty za práci v oboru ekologie a problematiky životního prostředí

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze věnuje od začátku devadesátých let značnou pozornost aktivizaci studentů formou soutěží. Významnou roli zde sehrává iniciativa kateder. Některé z cen jsou organizovány ve spolupráci s dalšími pracovišti univerzitními i akademickými.

Cena Agon

Uděluje ji děkan fakulty na návrh Rady pro fakultní agon za vynikající vědecké, umělecké, sportovní, kulturní a další tvůrčí výsledky studentů a za jejich činnost související s reprezentací fakulty. Je udělována dvakrát ročně (v květnu a v listopadu), vybraní studenti získávají odměnu ve formě účelového stipendia. Návrhy na udělení ceny podává písemně kterýkoliv ze členů akademické obce fakulty Radě pro fakultní agon. Soutěže se mohou účastnit studenti bakalářských i magisterských programů.

Další informace:

<http://senat.pedf.cuni.cz/stipendia/rada-pro-studentska-stipendia/>

Cena děkana fakulty za práci v oboru ekologie a problematiky životního prostředí

Každoročně ji vyhlašuje (od roku 1992) vedoucí fakultního Centra environmentálního vzdělávání a výchovy, a to během letního semestru; ukončována je v prosinci téhož roku. Probíhá v kategoriích (1) prací diplomových či bakalářských, (2) seminárních prací studentů či posterů, studií, didaktických pomůcek, (3) volných témat (básně, eseje, obrazy, fotografie). Prezentované práce hodnotí komise složená z pracovníků Pedagogické fakulty UK a zástupce Centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Zúčastnění dostávají děkanem podepsaný certifikát, autoři nejlepších prací získávají finanční odměnu a věcné ceny.

Další informace:

<http://cew-uk-pedf.blog.cz/1006/prilaska-do-souteze-o-cenu-dekana-2010>

Cena svatého Lukáše

Byla založena v roce 2004 a pojmenována podle patrona malířů a obecně výtvarných umělců. Organizuje ji Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty UK. Jejím hlavním cílem je podpořit uměleckou činnost studentů a zajistit kvalitní prezentaci jejich nejlepších výsledků před širokou fakultní a univerzitní veřejností, případně před širším okruhem zájemců. Dosavadních šesti ročníků soutěže se zúčastnil velký počet studentů s tradičními artefakty: malbou, kresbou, grafikou, plastikou, fotografií. Zastoupena byla rovněž objektová tvorba, instalace, videoart, animovaný film. Všechny ročníky proběhly s podporou Studentského grantu děkana fakulty. Výstavy prací účastníků soutěže se uskutečnily zprvu v Galerii U prstenu, poté ve Studentském klubu UK a ve výstavním prostoru Písecké brány a setkaly se s výborným ohlaselem několika tisíc návštěvníků.

Další informace:

http://userweb.pedf.cuni.cz/kvvl_rsrc/katedra_vv/cena_sv_lukase.php

Studentské psychologické dny

Soutěž se pořádá každoročně od roku 1999 s cílem aktivizovat studentskou odbornou činnost. Tvoří ji dvě kola: katedrové a následně mezinárodní (česko-slovenské). Vítězné práce z katedrového kola jsou nominovány do mezinárodního kola za účasti všech kateder psychologie z českých a slovenských univerzit. Katedra psychologie Pedagogické fakulty UK toto kolo organizovala v letech 2004 a 2009. Soutěžní práce představují ucelené výzkumné či teoretické výstupy z oboru psychologie. Každá práce a její ústní prezentace je v rámci katedrového i mezinárodního kola posuzována podle jednotných kritérií odbornou porotou složenou z vyučujících příslušných kateder a ze zástupců Československé psychologické společnosti a Slovenské psychologické společnosti. Vítězové získávají finanční odměnu.

Další informace:

<http://userweb.pedf.cuni.cz/kpsp/index.php?id=7>

Studentská literárněvědná konference

Studentskou literárněvědnou konferenci pořádá Ústav pro českou literaturu AV ČR spolu s Katedrou českého jazyka Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy od roku 2002. Jejím záměrem je iniciovat a podpořit vědeckou činnost začínajících bohemistů a slovakistů, domácích i zahraničních. Je určena především pregraduálním studentům, vítáni jsou však i doktorandi. Nejlepšímu příspěvku uděluje odborná porota Cenu Vladimíra Macury. Konference jsou tematické, aby soustředily pozornost účastníků k jednotnému problému. Konferenční příspěvky vycházejí ve sbornících (zprvu knižních, nyní elektronických), případně odborných a kulturních periodikách.

Další informace:

<http://www.ucl.cas.cz/slk/>

prof. PhDr. Zdeněk Helus, DrSc.
Ing. Karolina Duschinská, Ph.D.

CENY A OCENĚNÍ FAKULTY SOCIÁLNÍCH VĚD UK

Fakulta sociálních věd v současné době uděluje jednu vlastní cenu – Cenu Josefa Vavrouška, která je vyhlašována od roku 1996 každoročně děkanem fakulty. Soutěž má vyjadřovat hodnoty a cíle, které Josef Vavroušek, mimořádný a obdivuhodný člověk, za svého života sledoval.

Absolventské práce přihlašované do této soutěže z vysokých škol a univerzit České republiky musejí být především úspěšně obhájeny. Tematicky by se měly zabývat problematikou lidských hodnot a rozvojem civilizace. Předpokládá se zaměření na vztah přírody, společnosti a kultury, na problémy udržitelného rozvoje. Uchazeči mohou být z okruhu studentů, doktorandů a mladých vědeckých pracovníků do 35 let.

Práce mohou být psány česky, slovensky nebo anglicky. Vždy musejí mít resumé v původním a anglickém jazyce. Soutěž je vyhlašována ve dvou kategoriích – studentské (charakter a rozsah bakalářské, diplomové nebo rigorózní práce) a vědecko-výzkumné (charakter a rozsah disertační práce). V obou kategoriích připadá v úvahu práce individuální i týmová.

Přihlášené práce posuzuje Výbor pro Cenu Josefa Vavrouška, který tvoří reprezentanti institutů Fakulty sociálních věd UK, zástupci ostatních fakult a pracovišť Univerzity Karlovy v Praze a zástupce Masarykovy univerzity v Brně.

Celkovou výši finanční odměny vítězům soutěže stanovuje každoročně děkan FSV UK. Pro rok 2010 celková částka činila 45 000 Kč. V letošním roce se konal jubilejní, 15. ročník soutěže, kterého se zúčastnili autoři a autorky devatenácti prací. Diplomů předal autorům vítězných prací dne 16. září 2010 ve Velké aule Karolina u příležitosti slavnostní magisterské promoce absolventů FSV UK děkan fakulty, PhDr. Jakub Končelík, Ph.D. Letos oceněnými diplomovými pracemi byla například práce Zuzany Gerykové *Environmentální souvislosti luxusní gastronomie*, obhájená na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, a práce Vojtěcha Pelikána *Romové a příroda*. Obě práce vedla prof. RNDr. Hana Librová, CSc. První místo v kategorii bakalářských prací získala Kateřina Léblová z Fakulty humanitních studií UK za práci *Rekultivace jako krajinnotvorný jev. Analýza kontextů*.

V rámci letošního výročí dvaceti let Fakulty sociálních věd UK děkan fakulty udělí výroční medaili, která bude každoročně udělena k výročí imatrikulace prvních studentů FSV UK jedné významné postavě fakulty, jež se zasloužila o rozvoj FSV UK. Zároveň budou uděleny pamětní medaile akademickým činovníkům i dalším zaměstnancům fakulty, kteří s osudem fakulty dlouhodobě spojili svůj život. Současné vedení fakulty dále uvažuje o zavedení nového ocenění, *Ceny Čestmíra Suchého*, pojmenovaného po novináři, disidentovi, výjimečnému člověku a prvním děkanovi Fakulty sociálních věd UK, který zesnul v lednu 2005.

PhDr. Sylvie Fišerová

OCENĚNÍ FAKULTY TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE

Profesor Bunc předává pamětní medaili profesoru Blahušovi.

FOTO NA TĚTO STRANĚ: ARCHIV FTVS UK

Fakulta tělesné výchovy a sportu UK v Praze je jednou z nejmladších fakult v rámci Univerzity Karlovy. Vznikla v roce 1959 z původně samostatného Institutu tělesné výchovy a sportu, založeného v roce 1953. V celé její historii až do roku 2003 nebyla vydávána žádná fakultní ocenění či medaile jejím pedagogům a vědeckým pracovníkům či jiným osobám.

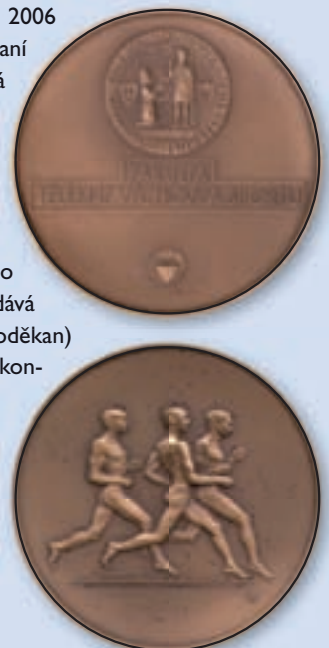
V roce 2003, u příležitosti 50. výročí založení ITVS, resp. FTVS, byla vydána *pamětní medaile*, kterou děkan FTVS – v té době prof. Ing. Václav Bunc, CSc. – ocenil celoživotní zásluhy o FTVS UK více než 40 pracovníků fakulty jak současných, tak dříve na fakultě působících (např. prof. PhDr. Petr Blahuš, DrSc., doc. PhDr. Jan Karger, doc. PhDr. Josef Dovalil, CSc., prof. PhDr. Emanuel Bosák, CSc., prof. PhDr. Miroslav Choutka, DrSc., prof. PhDr. Vladimír Karas, DrSc., prof. PhDr. Vladimír Kostka, CSc., prof. PhDr. Bohumil Svoboda, DrSc., a další). Ocenění bylo uděleno plně v souladu s Řádem pro udělování medailí Univerzity Karlovy (Část II, čl. 5–7).

Od té doby bylo předáno ještě několik dalších pamětních medailí FTVS UK za zásluhy vybraných významných osobností. Dle našich záznamů obdržel v roce 2003 medaili FTVS UK za celoživotní zásluhy prof. PhDr. Zdeněk Helus, DrSc. (bývalý děkan Pedagogické fakulty UK), a v roce 2006 za propagaci sportu u nás a ve světě paní Olga Fikotová Connollyová (olympijská vítězka z roku 1956 v Melbourne). Ze zahraničních odborníků tuto medaili získal prof. Dr. Walter Tokarski (rektor, Deutsche Sporthochschule Köln).

Udělení medailí FTVS UK není spojeno s finanční odměnou. Medaili vždy předává děkan fakulty (nebo jím pověřený proděkan) oceněným osobám např. při významných konferencích, výročních apod.

doc. Dr. Dagmar Pavlů, CSc.

Pamětní medaile FTVS UK

OCENĚNÍ NA FAKULTĚ HUMANITNÍCH STUDIÍ UK

Fakulta humanitních studií UK dosud vlastní cenu neudělovala, nicméně letošní výročí deseti let od založení fakulty se stalo impulsem pro její přípravu, aby mohli být první studenti ocenění právě v tomto akademickém roce.

Bude se jednat o cenu děkana, kterou budou odměněni autoři nejlepších kvalifikačních prací ve třech kategoriích; tj.

v kategorii bakalářského, magisterského a doktorského studia. Cena bude udělována každoročně, posuzování návrhů a výběr nejlepších prací bude mít na starosti pětičlenná komise jmenovaná děkanem fakulty. Výše ceny byla stanovena v jednotlivých kategoriích na 10 000, 15 000 a 20 000 Kč a její udělení bude osvědčeno diplomem, který bude předávat děkan (případně pověřený proděkan) fakulty na slavnostním shromáždění.

Mgr. Marie Pětová

CENY SPOLUORGANIZOVANÉ UK ČI NA KTERÉ MŮŽE UK NOMINOVAT

STÁTNÍ VYZNAMENÁNÍ

Státní vyznamenání České republiky

Propůjčením nebo udělením státních vyznamenání České republiky jednotlivcům oceňuje stát jejich vynikající občanské zásluhy o budování svobodné demokratické společnosti, výsledky práce, úsilí o obranu vlasti, hrdinské a jiné výjimečné činy. Právo propůjčovat a udělovat státní vyznamenání náleží prezidentu republiky.

Řád Bílého lva – nejvyšší vyznamenání osob, které se zvláště vynikajícím způsobem

zasloužily o stát, zejména v oblasti politiky, správy státu, rozvoje hospodářství, vědy, techniky, kultury, umění, školství, za mimořádné zásluhy o obranu a bezpečnost státu, za vynikající velitelskou a bojovou činnost, za vědeckou a odbornou práci vojenského a branného charakteru a za významné proslavení vlasti v zahraničí.

Řád Tomáše Garrigua Masaryka – vyznamenání osob, které se vynikajícím způsobem

zasloužily o rozvoj demokracie, humanitu a lidská práva.

Medaile za hrdinství – vyznamenání osob za hrdinství v boji a vyznamenání osob, které se s nasazením vlastního života zasloužily o záchranu lidského života nebo značných materiálních hodnot.

Medaile za zásluhy – vyznamenání osob, které se zasloužily o stát nebo územní samosprávný celek v oblasti hospodářské, vědy, techniky, kultury, umění, sportu, výchovy a školství, obrany, bezpečnosti státu a občanů.

Návrhy na propůjčení nebo udělení vyznamenání může podat občan, skupina občanů či organizace, dále je předkládají poslanecká sněmovna, senát a vláda; prezident může vyznamenání udělit nebo propůjčit i bez takového návrhu.

Další informace (podrobný popis státních vyznamenání, Zákon o státních vyznamenáních ČR, jakož i návod, jak podat návrh na státní vyznamenání):
<http://www.hrad.cz/>
v sekci Česká republika

FOTO: WIKIMÉDIA COMMONS

CENA J. E. PURKYNĚ

Cena je nejvyšším uznáním za mimořádné zásluhy o rozvoj lékařských věd a za celoživotní vědeckou tvorbu. Uděluje ji předsednictvo České lékařské společnosti J. E. Purkyně.

Předává se každým rokem tradičně na zámku v Libochovicích.

Návrhy na udělení ceny mohou podat organizační složky ČLS JEP, odborné společnosti či spolky lékařů. Termín podání je vypisován každým rokem individuálně.

Další informace:

<http://www.cls.cz/>

CENY MŠMT ČR

Medaile MŠMT

Medaile MŠMT je oceněním významné pedagogické, výchovné, vědecké nebo umělecké práce, dlouhodobého a vynikajícího působení v resortu školství nebo mimořádně záslužného činu při zajišťování a zlepšování podmínek pro výchovu a vzdělávání v České republice. Uděluje se kolektivům a institucím v rámci resortu školství, mládeže a tělovýchovy. Ocenění však může být přiznáno i osobě či instituci mimo resort, jestliže zásluha odpovídá stanoveným kritériím. Medaili lze udělit také in memoriam. Medaili uděluje ministr/ministryně školství, mládeže a tělovýchovy každoročně u příležitosti Dne učitelů 28. března, případně i mimo toto datum, při významných životních jubileích.

Návrh může podat kdokoliv, kdo chce přispět k ocenění dobré práce ve školství (ředitel, učitel, žák, rodič, obec, kraj...). Uzávěrka pro podání návrhů je každoročně do 31. ledna.

Další informace:

Statut medaile ke stažení na <http://www.msmt.cz/file/10942>

Cena ministra/ministryně školství, mládeže a tělovýchovy pro vynikající studenty a absolventy studia ve studijním programu

Cena se uděluje vynikajícím studentům v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu za mimořádné výsledky ve studiu a ve vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti. Cenu uděluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy u příležitosti výročí 17. listopadu.

Návrhy na udělení ceny podávají rektori vysokých škol do 31. srpna v každém kalendářním roce; návrhy pro absolventa lze podat nejpozději do jednoho roku po řádném ukončení studia v příslušném studijním programu. V kalendářním roce může být uděleno nejvýše pět cen. Zdůvodněné návrhy zasílá fakulta nejpozději do 30. května rektorátu UK.

Cenu představuje diplom a věcný nebo peněžitý dar v celkové hodnotě do 15 000 Kč.

Další informace:

Statut ceny: <http://www.msmt.cz/dokumenty/statut-ceny-ministra-skolstvi-mladeze-a-telovychovy>

Cena ministra/ministryně školství, mládeže a tělovýchovy za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Cena odměňuje fyzické osoby za mimořádné výsledky ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích dosažené na základě podpory poskytnuté z účelových nebo institucionálních výdajů na výzkum, experimentální vývoj a inovace z rozpočtové kapitoly MŠMT, od jejichž uplatnění neuplynulo víc než pět let. Cenu uděluje ministr/ministryně školství u příležitosti Světového dne vědy pro mír a rozvoj, 10. listopadu.

Návrh předkládá statutární orgán nebo zástupce příjemce podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací do 30. září. Výzvu pro předkládání návrhů na udělení ceny zveřejňuje MŠMT nejpozději do 30. června kalendářního roku, v němž má být cena udělena, na internetové adrese ministerstva.

V jednom kalendářním roce lze udělit jednu nebo více cen v souhrnné výši až 500 000 Kč

Další informace:

Statut ceny na <http://www.msmt.cz/file/11462>

ŠKOLNÍ CENA FAIR PLAY ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO VÝBORU

Cenu uděluje MŠMT ČR spolu s Olympijskou akademií a Českým klubem Fair play ČOV za mimořádné morálně hodnotné činy a skutky ve škole a školních akcích všeho druhu žákům základních a středních škol, studentům vysokých škol i tělovýchovným pedagogům. Nejen při školní tělesné výchově a sportovních soutěžích. Ocenění zohledňuje celkový profil osobnosti kandidáta, jeho dlouhodobou a systematickou činnost v tělesné výchově a sportu.

Školní cena Fair play ČOV se uděluje ve čtyřech samostatných kategoriích:

- ▶ I. za záchranu života,
- ▶ II. za ušlechtilý mravní čin,
- ▶ III. za čestné sportovní jednání,
- ▶ IV. za celoživotní práci ve školní tělesné výchově.

Návrh na udělení ceny zpracuje pedagogický pracovník (učitel, vychovatel, trenér, mistr odborného výcviku, ředitel apod.) a prostřednictvím příslušné školy či školského zařízení jej předá do 20. listopadu MŠMT ČR.

Další informace:

Statut ceny na <http://www.msmt.cz/sport/statut-skolni-ceny-fair-play-ceskeho-olympijskeho-vyboru>

CENY MINISTRA/MINISTRYNĚ ZDRAVOTNICTVÍ ZA ZDRAVOTNICKÝ VÝZKUM A VÝVOJ

Cenu ministra je možné získat za mimořádné výsledky ve výzkumu a vývoji. Cenu uděluje ministr zdravotnictví u příležitosti výročí narození J. E. Purkyně (17. prosince nebo v jiném termínu v blízkosti tohoto data).

Návrhy předkládají Oborové komise Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví ČR na základě schválených výsledků hodnocení Závěrečných zpráv o řešení projektu, které byly ukončeny k 31. 12. předchozího roku a které získaly hodnocení v kategorii „A“.

Finanční odměna, která může činit až 100 000 Kč, náleží hlavnímu řešiteli projektu.

Další informace:

Statut ceny na http://www.mzcr.cz/en/obsah/informace-o-cene-ministra-zdravotnictvi_982_3.html

CENA MINISTRA/MINISTRYNĚ ZEMĚDĚLSTVÍ PRO MLADÉ VĚDECKÉ PRACOVNÍKY

Oceňuje mladé vědecké pracovníky do 35 let za mimořádné výsledky ve výzkumu a experimentálním vývoji s významným přínosem pro české zemědělství, potravinářství, lesnictví a vodní hospodářství, dosažené na základě podpory poskytnuté ministerstvem. Veřejnou soutěž každoročně vyhlašuje ministerstvo zemědělství spolu s Českou akademií zemědělských věd. Ceny se udílejí koncem srpna u příležitosti zahájení výstavy Země živitelka v Českých Budějovicích.

Návrhy na ocenění předkládají ministerstvo nebo příjemci účelové nebo institucionální podpory na sekretariát odboru výzkumu a vývoje ministerstva. Datum podání stanoví Statut ocenění. Návrhy na ocenění je možné podávat na výsledky, od jejichž zveřejnění, ochrany podle zvláštních právních předpisů nebo realizace neuplynulo více než pět let.

Celková výše ocenění, 100 000 Kč, je rozdělena mezi tři nejlepší výsledky.

Další informace:

<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/>

CENA MINISTRA ZEMĚDĚLSTVÍ ZA NEJLEPŠÍ REALIZOVANÝ VÝSLEDEK VÝZKUMU A EXPERIMENTÁLNÍHO VÝVOJE

Cena se uděluje za mimořádné výsledky ve výzkumu a experimentálním vývoji s významným přínosem pro české zemědělství, potravinářství, lesnictví a vodní hospodářství, dosažené na základě podpory poskytnuté ministerstvem. Veřejnou soutěž každoročně vyhlašuje ministerstvo zemědělství spolu s Českou akademií ze-

mědělských věd. Ceny se udílejí koncem srpna u příležitosti zahájení výstavy Země živitelka v Českých Budějovicích.

Návrhy na ocenění předkládají ministerstvo nebo příjemci účelové nebo institucionální podpory na sekretariát odboru výzkumu a vývoje ministerstva. Datum podání stanoví Statut ocenění. Návrhy na ocenění je možné podávat na výsledky, od jejichž zveřejnění, ochrany podle zvláštních právních předpisů nebo realizace neuplynulo více než pět let. Celková výše ocenění, 100 000 Kč, je rozdělena mezi tři nejlepší výsledky.

Další informace:

<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/>

CENY MINISTERSTVA KULTURY ČR

Ceny, které uděluje ministr/ministryně kultury každoročně u příležitosti státního svátku 28. října:

Státní cena za literaturu

Cena se uděluje autorovi k ohodnocení významného původního literárního díla vydaného v českém jazyce v roce udělení ceny nebo v roce předcházejícím. Státní cenu lze udělit k ohodnocení dosavadní literární tvorby.

Návrhy na udělení ocenění mohou podávat fyzické nebo právnické osoby, a to do 31. května roku udělení ocenění.

Cenu tvoří diplom a peněžní ocenění ve výši 300 000 Kč.

Státní cena za překladatelské dílo

Cena se uděluje k ohodnocení překladu literárního díla z cizího jazyka do českého, vydaného v roce udělení ceny nebo v roce předcházejícím, s přihlédnutím k dosavadní činnosti autora překladu v oblasti překladů literárních děl. Lze ji udělit k ohodnocení dosavadní činnosti autora v oblasti překladů literárních děl.

Návrhy na udělení ocenění mohou podávat fyzické nebo právnické osoby, a to do 31. května roku udělení ocenění.

Cenu tvoří diplom a peněžní ocenění ve výši 300 000 Kč.

Ceny MK ČR za přínos v oblasti divadla, hudby, výtvarného umění a architektury

Ceny se uděluje k ohodnocení výjimečných uměleckých tvůrčích nebo interpretačních počinů nebo za dlouhodobé umělecké zásluhy v oblasti divadla, hudby, výtvarného umění a architektury.

Návrhy na udělení ocenění mohou podávat fyzické nebo právnické osoby, a to do 31. května roku udělení ocenění.

Cenu tvoří diplom a peněžní ocenění ve výši 300 000 Kč.

Další informace:

Úplný seznam cen udělovaných ministerstvem kultury a podmínky pro jejich udělování najdete v nařízení vlády č. 51/2003 Sb., ke stažení na <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=5126>

Speciální stránky věnované cenám ministerstva kultury: <http://www.mkcr.cz/cenymk/2010/>

CENY NADÁNÍ JOSEFA, MARIE A ZDENKY HLÁVKOVÝCH

Medaile Josefa Hlávky

Medaile je určena nestorům, zakladatelským a dalším významným osobnostem české vědy a umění jako ocenění jejich celoživotního díla ve prospěch české vědy, umění a vzdělanosti. Je udělována správní radou Nadání zpravidla před státním svátkem 17. listopadu na zámku Josefa Hlávky v Lužanech u Přeštic.

Návrhy na ocenění medailí Josefa Hlávky mohou správní radě Nadání podat předseda Akademie věd České republiky, rektori pražských vysokých škol a ředitel IKEM Praha. Termín zaslání návrhů je do 31. července.

Ocenění je spojeno s předáním nadačního příspěvku ve výši 50 000 Kč. Každoročně mohou být uděleny zpravidla čtyři medaile Josefa Hlávky.

Cena Josefa Hlávky pro nejlepší studenty a absolventy pražských veřejných vysokých škol, brněnské techniky a mladé talentované pracovníky Akademie věd České republiky

Cena je určena pro talentované studenty v bakalářském, magisterském nebo doktorském studiu, kteří prokázali výjimečné schopnosti a tvůrčí myšlení ve svém oboru, a pro mladé talentované vědecké pracovníky Akademie věd ČR do 33 let jejich věku. Cena Josefa Hlávky je zpravidla předávána před státním svátkem 17. listopadu na zámku Josefa Hlávky v Lužanech u Přeštic.

Návrh na udělení Ceny Josefa Hlávky zasílají správní radě Nadání rektori českých vysokých škol pražských, a to z každé fakulty podle schválených pravidel ne více než jednoho kandidáta. Rektor Vysokého učení technického v Brně a předseda Akademie věd ČR navrhnou pět kandidátů. Termín zaslání návrhů správní radě je do 31. července. Zdůvodněné návrhy zasílá fakulta nejpozději do 30. května rektorátu UK.

Cena je spojena s předáním nadačního příspěvku ve výši 25 000 Kč pro každého nositele.

Cena Josefa Hlávky za vědeckou literaturu / Literární cena Josefa Hlávky

Cenu každoročně uděluje Nadace Českého literárního fondu (ČLF) spolu s Nadáním J., M. a Z. Hlávkových za původní vědeckou monografii v oblasti věd společenských, lékařských a vědy o živé a neživé přírodě, která byla vydána v České republice v předchozím kalendářním roce. Ceny jsou udělovány na slavnosti tradičně pořádané v duchu Hlávkovy odkazu na jeho zámku v Lužanech u Přeštic.

Návrhy na ocenění může předložit jakákoliv právnická či fyzická osoba na adresu Nadace ČLF. Termín podání návrhů bývá zpravidla do konce ledna, každoročně bývá upřesněn na webových stránkách Nadání.

Výše nadačního příspěvku pro vybranou publikaci je 45 000 Kč. Výběr knižního titulu k ocenění provádí Výbor sekce pro vědeckou a odbornou literaturu Nadace ČLF za účasti pověřeného člena správní rady Nadání.

Mimořádná cena Josefa Hlávky

Oceňuje mimořádné vědecké nebo umělecké dílo, jež navazuje na českou i evropskou kulturní a humanistickou tradici. Cenu uděluje správní rada Nadání při výjimečné příležitosti.

Na udělení tohoto ocenění navrhuje vhodného kandidáta správní radě některý z jejích členů. Cena je spojena s částkou 50 000 Kč.

Další informace:

Podrobnosti upřesňuje nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových každý rok ve svém programu na webové stránce <http://www.hlavkovanadace.cz/>
<http://www.nclf.cz>

CENA PROF. BABUŠKY

Cena se udílí od roku 1994, jejím cílem je zvýšit zájem studentů a mladých vědeckých pracovníků o počítačové vědy. Do soutěže o cenu prof. Babušky se může přihlásit vysokoškolský student, diplomant, doktorand nebo mladý vědecký pracovník do 36 let, jestliže téma jeho práce spadá do oboru počítačových věd, tj. počítačová mechanika, počítačová analýza a numerická matematika. Cena se udílí ve dvou kategoriích: doktorandská a doktorská nebo studentská a absolventská.

Práce se přihlašují každoročně do 30. září a zasílají se v jednom exempláři České společnosti pro mechaniku nebo Jednotě českých matematiků a fyziků. Publikované práce nesmějí být starší než pět let.

Cena je spojena s finanční odměnou.

Další informace:

<http://www.csm.cz/soutez-o-cenu-prof-babusky/>

CENA JOSEFA VAVROUŠKA

Cena se uděluje každoročně od roku 1996 za aktivní prosazování trvale udržitelného způsobu života, za činnost usilující o pozitivní řešení vzájemně spjatých ekologických, sociálních, ekonomických i dalších problémů nebo za výjimečný čin nebo činnost v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje. Cena Josefa Vavrouška byla zřízena Nadací Charty 77 na počest významného ekologa Josefa Vavrouška, který tragicky zahynul v roce 1995. Cenu vyhláší Nadace Charty 77 společně s Nadací Partnerství v červnu. Cena může být udělena i in memoriam.

Kandidáty na CJV může navrhnout jakýkoliv občan nebo i organizace.

Další informace:

Stanovy ceny na <http://www.nadacepartnerstvi.cz/Stanovy>
<http://www.kontobariery.cz/Projekty/Ceny/Cena-Josefa-Vavrouska.aspx>

CENA EDVARDA BENEŠE

Oceňuje nejlepší soutěžní práce posluchačů českých vysokých škol (diplomové i seminární), které se věnují historii 20. století nebo sociologii. Cenu uděluje od roku 1996 město Sezimovo Ústí ve spolupráci se Společností Edvarda Beneše a s Katedrou sociologie Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, a to každoročně 28. října v prostorách ně-

kdejší prezidentovy vily v Sezimově Ústí.

Práci do soutěže podává uchazeč spolu s vyjádřením vedoucího této práce nebo vedoucího katedry či ústavu, kde práce vznikla. Návrhy je nutno zaslat Městskému úřadu v Sezimově Ústí do 30. června školního roku, v němž byla práce dokončena.

S udělením ceny je spojena odměna 30 000 Kč, která může být popř. rozdělena mezi více oceněných prací.

Další informace:

Preferované tematické okruhy prací a další podrobnosti najdete na webových stránkách Společnosti Edvarda Beneše, <http://www.seb.cz/index.php?str=29>

CENY SOUTĚŽE ČESKÁ HLAVA

Národní ceny Česká hlava jsou součástí projektu na podporu vědecké a technické inteligence Česká hlava, který od roku 2002 každoročně oceňuje nejlepší osobnosti z oblasti vědy a techniky. Každoročně soutěž vyhlašuje soukromá společnost Česká hlava s. r. o. spolu s nadačním fondem Česká hlava. V rámci soutěže se udílejí ceny v několika kategoriích.

Přihlášky pro všechny kategorie je nutné podat do 30. června na adresu realizátora projektu, České hlavy s. r. o.

Finanční výše ocenění je různá a odvíjí se od dané kategorie ceny (viz aktuální statut soutěže).

ČESKÁ HLAVA

projekt na podporu vědecké a technické inteligence

Další informace:

<http://www.ceskahlava.cz/>

ZAHRA NIČNÍ OCENĚNÍ

IBEROAMERICKÁ CENA

Od roku 1994 odměňují velvyslanectví iberoamerických zemí, akreditovaných u vlády České republiky (Argentina, Brazílie, Kolumbie, Kostarika, Kuba, Chile, Španělsko, Mexiko, Peru, Portugalsko, Uruguay a Venezu-

ela) cenou *Premio Ibericano* nejlepší práce studentů českých vysokých škol na témata z oblasti umění, vědy, kultury, ekonomie, historie, literatury, politiky a společnosti iberoamerických zemí. Iberoamerická cena se koná pod záštitou první dámy České republiky a s důležitou podporou rektora Univerzity Karlovy. Slavnostní ceremoniál se koná v prostorách Univerzity Karlovy.

Účastníci soutěže své práce odevzdají do kanceláře tajemníka Pro Tempore (adresa velvyslanectví země, která má organizaci daného ročníku na starosti; země se střídají). Termín odevzdání stanovuje země, která má organizaci soutěže na starosti.

Porota uděluje tři hlavní ceny: první cenu (1 000 USD), druhou cenu (700 USD) a třetí cenu (500 USD).

Další informace:

<http://www.premioibam.cz/>

BOLZANOVA CENA

Cena každoročně vyhlašovaná Nadací mezinárodní Bolzanovy ceny (International Balzan Prize Foundation) oceňuje vynikající vědecké osobnosti v mezinárodním měřítku. Ceny se udílejí ve dvou oblastech (v každé dvě): humanitní a společenské vědy, literatura a umění; matematika, fyzika, přírodní vědy a medicína. Pro rok 2011 jsou vyhlášena tato čtyři témata: antická historie, osvícenství, teoretická biologie a bioinformatika, raný vesmír.

Na cenu mohou nominovat univerzity, výzkumné instituty a akademie nejpozději do 15. března daného roku.

Výše ocenění je 750 000 švýcarských franků.

Další informace:

<http://www.balzan.org/>

CENA SCOPUS

Cenu spojenou s vědeckou databází Scopus uděluje vydavatelství Elsevier. Je určena mladým vědcům do věku 35 let za práce v oblastech: 1. medicína, biochemie, genetik a molekulární biologie; 2. fyzika a astronomie; 3. chemie; 4. vědy o materiálech, strojírenství

a výpočetní technika; 5. sociální vědy, environmentální vědy. Nominace posuzuje pětičlenná komise složená z českých odborníků. Ocenění mohou získat jednotlivci. Výše ceny činí 4 000 eur (1. místo), 3 000 eur (2. místo), 2 000 eur (3. místo) a 1 000 eur (4. a 5. místo).

Další informace:

<http://www.suweco.cz/awards/>

THE HARVEY PRIZE

Cena izraelského technického institutu Technion je udělována v kategoriích věda a technologie, lidské zdraví a příspěví k míru na Blízkém východě. Udělování probíhá v pětiletých cyklech každoročně od roku 1972. Nominují členové akademické obce Technionu, laureáti ceny, členové národních akademií věd a inženýrství, prezidenti, viceprezidenti a rektorové uznávaných vzdělávacích a výzkumných institucí v Izraeli a zahraničí. Nominovaní mohou být pouze žijící jednotlivci, ne instituce či organizace. Výše ceny je 75 000 amerických dolarů.

Další informace:

<http://www.admin.technion.ac.il/harvey/>

EUROPEAN LATSIS PRIZE

Cenu uděluje European Science Foundation od roku 1999. Každý ročník má své vlastní téma, např. pro rok 2010 to byla biodiverzita. Nominace jsou volné a lze je podávat online. Výše ceny činí 100 000 švýcarských franků.

Další informace:

<http://www.esf.org/activities.html>

JAPAN PRIZE

Cenu organizuje a předává The Science and Technology Foundation of Japan od roku 1985. Cena se uděluje každoročně pro dvě vybrané oblasti výzkumu. Získat ji mohou pouze jednotlivci. Kandidáty nominuje více než 13 000 vybraných vědců a výzkumníků z celého světa. Aktuální oblasti jsou oznámeny vždy v listopadu, uzávěrka pro podání nominací je konec února.

Oblasti pro rok 2011 jsou: a) matematika, fyzika, chemie a inženýrství; b) biologie, zemědělství a lékařská věda. Výše ceny činí 50 milionů jenů.

Další informace:

<http://www.japanprize.jp/en/prize.html>

L'ORÉAL-UNESCO AWARDS

Cena vznikla v roce 1998 jako první ocenění určené pro ženy ve vědě. Kromě cen rozděluje organizace i granty mladým vědkyním z celého světa.

Další informace:

http://www.loreal.com/_en/_ww/html/philanthropy/make-science-more-accessible-to-women.aspx

THE ROYAL SOCIETY AND ACADEMIE DES SCIENCES MICROSOFT AWARD

Cenu Královské společnosti a Akademie věd sponzoruje společnost Microsoft. Je určena pro evropské (nebo v Evropě působící) vědce, kteří posunuli vědecké poznání pomocí výpočetních metod. Nominace se podávají online v anglickém jazyce.

Celková výše odměny činí 250 000 eur (7 500 je přímá odměna, 242 500 je grant na budoucí výzkum).

Další informace:

<http://royalsociety.org/microsoft-award/>

EPPENDORF AWARD FOR YOUNG EUROPEAN INVESTIGATORS

Cenu uděluje společnost Eppendorf ve spolupráci s vědeckým žurnálem *Nature* za mimořádné výsledky v oblasti biomedicínského výzkumu dosažené pomocí metod molekulární biologie. Cena funguje od roku 1995. Přihlásit se mohou online sami uchazeči o ocenění. Maximální věk je 35 let.

Výše odměny činí 15 000 eur.

Uzávěrka přihlášek pro nový ročník je 15. ledna 2011.

Další informace:

<http://www.eppendorf.com/int/index.php?l=1&action=awards&contentid=10&sitemap=7.10.2>

ALBERT EINSTEIN WORLD AWARD OF SCIENCE

Cenu uděluje mexická rada Consejo Culturo Mundial za vědecký pokrok s blahodárným vlivem na lidstvo. Nominovat na ni mohou prezidenti, premiéři, ministři školství, věd, kultury, výzku-

mu a technologií, rektori a další. Nositele vybírá speciální komise, kterou tvoří i 25 laureátů Nobelovy ceny.

Uzávěrka pro letošní ročník je 19. listopadu, přihlášky se podávají v anglickém jazyce přes email.

Výše odměny činí 10 000 amerických dolarů.

Další informace:

<http://www.consejoculturalmundial.org/awards-science.php>

LEONARDO DA VINCI WORLD AWARD OF ARTS

Cenu uděluje mexická rada Consejo Culturo Mundial za umění s poselstvím pro celé lidstvo. Nominovat na ni mohou prezidenti, premiéři, ministři školství, věd, kultury, výzkumu a technologií, rektori a další. Nositele vybírá komise složená z celosvětově uznávaných umělců a dalších.

Uzávěrka pro letošní ročník je 19. listopadu, přihlášky se podávají v anglickém jazyce přes email.

Výše odměny činí 10 000 amerických dolarů.

Další informace:

<http://www.consejoculturalmundial.org/awards-arts.php>

JOSÉ VASCONCELOS WORLD AWARD OF EDUCATION

Cenu uděluje mexická rada Consejo Culturo Mundial za vzdělávání. Nominovat na ni mohou prezidenti, premiéři, ministři školství, věd, kultury, výzkumu a technologií, rektori a další. Je určena pro učitele nebo legislativce, kteří svými činy zlepšili stav vzdělání a vzdělanosti. Nositele vybírá komise složená z uznávaných učitelů.

Výše odměny činí 10 000 amerických dolarů.

Další informace:

<http://www.consejoculturalmundial.org/awards-education.php>

THE RAYMOND AND BEVERLY SACKLER PRIZE IN THE PHYSICAL SCIENCES

Cenu uděluje Univerzita v Tel Avivu (TAU) každý rok střídavě za oblast fyziky a chemie, v roce 2010 poprvé i za oblast biofyziky. Nominují členové akademické obce TAU, laureáti ceny, prezidenti, viceprezidenti, rektorové a děkani uznávaných vzdělávacích a výzkumných institucí v Izraeli a zahraničí, profesori fyziky a chemie na významných univerzitách nebo ve výzkumných institucích.

Výše ceny činí 50 000 amerických dolarů, minimální věk pro její získání je 43 let.

Další informace:

<http://www.tau.ac.il/president/>

CENA GRATIAS AGIT

FOTO: MZV ČR

Slavnostní udílení cen Gratias Agit, které proběhlo 30. dubna 2010. Mezi vyznamenanými byl například J. Em. kardinál Giovanni Coppa, dlouholetý apoštolský nuncius v ČSFR a ČR, který působí při Svatém stolci.

Cenu uděluje Ministerstvo zahraničních věcí ČR za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí od roku 1997. Oceněny mohou být osoby všech národností i státních příslušností, nejdůležitějším hlediskem je přispění k šíření dobrého jména České republiky. Cenu mohou získat jednotlivci i organizace. Návrhy lze podávat na jakýkoli zastupitelský úřad ČR. Uzávěrka je vždy k 31. prosinci daného roku. Nositele určuje sám ministr na doporučení kolegia. Kandidatury lze při neúspěchu podávat opakovaně.

Další informace:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/kultura_a_krajane/ceny_gratias_agit/index.html

GERDA HENKEL PRIZE

Cenu uděluje Nadace Gerdy Henkelové od roku 2006, a to jednou za dva roky v oblasti historicky zaměřených humanitních věd. Nominace jsou otevřené, nominování mohou být vědci z celého světa.

Výše ceny činí 100 000 eur.

Další informace:

http://www.gerda-henkel-stiftung.de/ghs_preis.php?nav_id=257&language=en

UNIVERZITNÍ CENY A OCENĚNÍ V MINULOSTI

Slavnostní promoci sub auspiciis mohli mimořádně úspěšní absolventi zažít ještě po roce 1945, jako např. pozdější významný lékař František Heřmanský (1916–1980).

Michal Svatoš

Konstatováním, že univerzity v minulosti žádné ceny neudělovaly, bychom mohli naše téma vyčerpat. Při bližším zkoumání však zjistíme, že i v dávné minulosti existovaly způsoby, jak oceňovat členy vlastní akademické obce nebo vědce stojící mimo naši univerzitu.

V humanistickém období, na přelomu 15. a 16. století, má původ zvyklost, která se rozšířila i do českých zemí. Tehdy se stalo zvykem oceňovat významné humanistické básníky titulem *poeta laureatus*, s nímž bylo spojeno udělení vavřínového věnku podle antického vzoru a slavnostního diplomu. Protože však diplom *poeta de lauro*, udělovaný císařem nebo jím pověřenými osobami, porušoval univerzitní monopol na vysokoškolské tituly, bývali

jeho nositelé hanlivě označováni jako *doctores bullati* – doktoři jmenovaní bulou. Takové listiny byly sice považovány za jakési „povýšení do šlechtického stavu“, na univerzitní půdě však uznávány nebyly. Stalo se pak téměř pravidlem, že si tito doktoři nechávali své tituly dostatečně potvrzovat univerzitou, aby se mohli stát plnoprávnými členy akademické obce nebo univerzitními učiteli poetiky.

Titul čestného doktora

V 18. a 19. století se na evropských univerzitách, pražskou univerzitu nevyjímaje, rozšířila zvyklost udělovat jako zvláštní akademické ocenění titul doktora *honoris causa* (čestný doktorát). Ten býval propůjčován významným osobnostem vědeckého a kulturního života stojícím zpravidla mimo akademickou půdu, později pak i představitelům veřejného života jako ocenění jejich zásluh o univerzitu nebo

o stát. Titul doktora *honoris causa* musel být vždy spojen s obvyklou doktorskou hodností, kterou univerzita udělovala svým absolventům. Prestižní ocenění stejně jako dnes doprovázel promoční ceremoniál, na kterém oceněný veřejně převzal doktorské insignie a doktorský diplom. Promoce *honoris causa* se účastnili nejvyšší univerzitní dignitáři. Čestný doktor dostal nejen univerzitní diplom, ale během slavnostního obřadu byl navíc dekorován doktorskou medailí na řetěze, která mu byla propůjčena. Čestní doktoři se pak odlišovali od řádných univerzitních doktorů viditelným způsobem – písmeny h. c. za titulem, která měla dvojitý význam: jednak ukazovala na společenskou prestiž oceněného, na druhé straně mu však bránila ve výkonu profesí, vyplývajících z univerzitního titulu.

Na pražské univerzitě se již v 19. století vytvořil zvyk udělovat čestné doktoráty u příležitosti univerzitních výročí. Hromadně se tak stalo poprvé při 500. jubileu tehdejší Karlo-Ferdinandovy univerzity v roce 1848, kdy byla vybrána řada domácích i zahraničních osobností, které

univerzita chtěla ocenit titulem čestného doktora. Asi nejvýznamnější postavou mezi nimi byl otec českého dějepisu a přední český politik František Palacký. Bouřlivé události jara národů habsburské monarchie a studenti na barikádách však zapříčinili, že z pořádání jubilejních oslav sešlo. Předání čestných doktorátů mělo být totiž spojeno s odhalením pomníku zakladatele univerzity Karla IV. na Křižovnickém náměstí u Karlova mostu, který se však tehdejšími studentům zdál přílišným symbolem staré monarchie, takže původní velkolepé oslavy byly omezeny na minimum a diplomy čestných doktorů univerzita předala mimo vlastní půdu nebo je zaslala poštou.

Nové tituly v nové republice

Po vzniku Československé republiky se i pražská univerzita přidala k oslavám nově nabyté státnosti a roku 1919 udělila tituly čestných doktorů představitelům vítězné Dohody. Doktorem práv *honoris causa* se tak stal americký prezident Woodrow Wilson, britský ministerský předseda David Lloyd George, francouz-

ští politici Raymond Poincaré a Georges Clémenceau, prezident Československé republiky Tomáš G. Masaryk a tehdejší ministr zahraničí Edvard Beneš. Viděno z delší historické perspektivy se „politické doktoráty“ staly počátkem neblahé praxe, která vyvrcholila v minulém režimu, kdy se rozdávaly univerzitní čestné doktoráty jako jakási státní vyznamenání představitelům spřátelených států a politických stran. Netřeba snad zdůrazňovat, že tato praxe vedla k úpadku prestiže čestných doktorátů, k devaluaci univerzitních titulů a v konečném efektu i k poklesu vážnosti univerzity samotné.

V roce 1948, v roce 600. jubilea Karlovy univerzity, opět zasáhly veřejné události do univerzitních oslav, když si pro čestné doktoráty přijela jen část oceněných. Ti ostatní se na protest proti novému režimu odmítli oslav zúčastnit a tituly čestných doktorů Univerzity Karlovy jim byly předány teprve v roce 1993.

Zvláštní formu ocenění univerzitních absolventů představovala promoce *sub auspiciis* (doslova „pod dohledem“). Nárok

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ ARCHIV UK

Tomáš Garrigue Masaryk s profesorem chirurgie Kukulou na Univerzitě Karlově. Masaryk získal čestný doktorát na UK a i jako prezident si našel čas na univerzitní výuku.

FOTO: ARCHIV UK

Čestný doktorát pro lingvistu Romana Osipoviče Jakobsona (1968) sloužil jako rehabilitace uznávaného vědce, kterého v roce 1948 zavrhl a odsoudil komunistický režim v Československu.

na slavnostní promoci měl pouze univerzitní absolvent, který uspěl již při maturitní zkoušce s vyznamenáním, složil rozhodující zkoušky s výborným prospěchem a předložil disertační práci, která prokázala jeho „způsoblost k vědecké práci“ (odbornou erudici pak musel doktorand prokázat i na místě odbornou přednáškou). V období habsburské monarchie se měla taková promoce konat pod dohledem panovníka, v republikánském období pod dohledem prezidenta. Ty však zpravidla zastupovali vysocí státní úředníci, kteří promováním předávali i ocenění představitelů státu – zlatý prsten, finanční ocenění apod.

Univerzitní medaile a mince

Skutečným univerzitním oceněním se staly teprve pamětní medaile a mince, které udělovala Karlova univerzita od roku 1920. První z nich se stala slavná medaile O. Španiela na paměť změny jména Univerzity Karlovy. Jejím podnětem byl vysokoškolský zákon z roku 1920, tzv. Lex Mareš, jímž se české univerzity v Praze dostalo jména

Krátké životopisy významných nositelů titulu doktora honoris causa pražské univerzity

František Palacký žije v českém historickém povědomí jako „otec národa“, jako muž, který se zasloužil o završení českého národního a politického uvědomění, jako respektovaný veřejný činitel a uznávaný národní symbol. V roce 1848, kdy získal pražský doktorát honoris causa, ocenila tehdejší Karlo-Ferdinandova univerzita v Praze především jeho vědecké zásluhy. Palacký, který zastával „úřad zemského historiografa“, byl autorem zakladatelského díla o české minulosti (Dějiny českého národa v Čechách a na Moravě), mnohých edicí staročeských pramenů a byl významným představitelem odborníků okolo Národního muzea v Praze. Palacký patřil k těm nemnoha českým učencům, kteří své vzdělání nezískali na pražské univerzitě a ani na ní učitelky nepůsobili, univerzita však ocenila jejich odborné zásluhy. V době emancipačního národního snažení hrálo Palackého historické dílo důležitou roli; poukazem na slavnou minulost posilovalo národní vědomí a zároveň dokazovalo, že činnost mladé české vědecké generace je srovnatelná s evropskými vědeckými výkony.

Zcela jiná byla situace po vzniku Československé republiky po roce 1918, kdy pražská univerzita udělila čestný doktorát svému bývalému profesorovi a nyní představiteli nového státu. **Tomáš Garrigue Masaryk**, ačkoliv univerzitní vzdělání a první univerzitní hodnosti získal na univerzitě ve Vídni, svou vědeckou dráhu zcela spojil s Českou univerzitou v Praze. Povolán byl na stolicí filozofie, jak se tehdy říkalo, roku 1882, aby patřil k „zakladatelské generaci“ české univerzity. V Praze sepsal svá stěžejní filozofická i politická díla, v pražském Klementinu trvale přednášel a Praze zůstal věrný, i když byl zvolen říšským poslancem do vídeňského parlamentu. Pražské profesorské místo také opustil na počátku 1. světové války, aby se do Prahy vrátil jako první prezident nového státu. O tom, že si Masaryk svého ocenění považoval, svědčí mj. to, že i při výkonu prezidentského úřadu si vyhradil čas na univerzitní výuku.

Masarykův čestný doktorát měl v dané chvíli „politický charakter“, podobně jako ocenění představitelů vítězných mocností 1. světové války. Jejich nejvýznamnější představitel, americký prezident **Woodrow Wilson**, pocházel sice z akademického prostředí, ale v českých zemích byl znám jako významný politik Spojených států amerických a představitel vítězných mocností 1. světové války. Čestný doktorát pražské univerzity nebyl tak oceněním jeho činnosti odborné (politologické) nebo učitelské na univerzitě v Princetonu, ale jeho zásluh ve světové válce, v níž nemalou měrou přispěl k tomu, že Spojené státy roku 1917 aktivně vstoupily do válečného konfliktu a přispěly k porážce Rakousko-Uherska a vzniku tzv. nástupnických států, mj. Československa. Svým způsobem byl politickým aktem i čestný doktorát **Romana Jakobsona** v roce 1968. Profesor Roman Osipovič Jakobson byl ruským lingvistou a literárním historikem. Již za svého působení při sovětské obchodní misi v Praze se sblížil s představiteli české vědy a získal doktorát, docenturu i profesuru na pražské Německé univerzitě. Známým se stal svou účastí v Pražském lingvistickém kroužku, v němž proslul strukturální analýzou českého verše. Po emigraci ze Sovětského svazu v roce 1939 působil jako profesor obecné lingvistiky a slavistiky ve Spojených státech amerických. V Československu byl po roce 1948 odsouzen jako představitel zavržené strukturální metody, a čestný doktorát Univerzity Karlovy o dvacet let později měl tak „manifestační charakter“ rehabilitace mezinárodně uznávaného vědce.

Universita Karlova. Latinský nápis na rubu: „Česká pražská univerzita, vracející se k starobylému jménu Karlova, po slavném založení Československé republiky, z níž vzešel její první prezident, dala razit pamětní medaili, aby bylo oslaveno dosažení její svobody a jejího lidu“ vypovídá dostatečně o době po vzniku nového státu. Tehdy se pražská univerzita mohla pyšnit celou řadou vrcholných státních představitelů, kteří byli jejími absolventy nebo učiteli. Neméně známou se stala medaile ve prospěch obnovy Karolina, kterou nechala Karlova univerzita razit roku 1933 ve Státní mincovně v Kremnici. Pamětní medaile měla přispět k rekonstrukci univerzitního sídla v Karolinu, k jejímuž uskutečnění však došlo až po II. světové válce. Třetí z historických univerzitních medailí

je z roku 1945 a připomíná zavření českých vysokých škol, včetně Karlovy univerzity, po 17. listopadu 1939. Společným motivem historických pamětních medailí Univerzity Karlovy je historický univerzitní znak – pečeť se sv. Václavem a Karlem IV., který se právě v této době dostává do širšího povědomí jako symbol pražské univerzity.

PhDr. Michal Svatoš,
CSc.

Autor článku je vedoucím Ústavu dějin UK. Zabývá se zejména medievistikou, dějinami vzdělanosti a historií pražské univerzity.

Album starých medailí, ocenění a diplomů Univerzity Karlovy v Praze

Univerzita Karlova si postupem času ustanovila způsoby, kterými oceňuje mimořádné členy své akademické obce i význačné osobnosti mimouniverzitní. Současná podoba cen je ale překvapivě mladá. Teprve během 18. a 19. století se ustavil dnes běžný zvyk udělovat čestné doktoráty. Medailemi a mincemi odměňuje univerzita významné osobnosti od roku 1920. Na následujících stránkách jsme pro vás sestavili album některých významných laureátů, medailí a diplomů.

FOTO: PAVATNIK NA OSLAVY STÝCH NAROZENIN FRANTIŠKA PALACKÉHO

František Palacký,
doktor honoris causa 1849

Poděkování Františka
Palackého za udělení čestného
doktorátu v oboru filozofie
a práva z 11. dubna 1849.

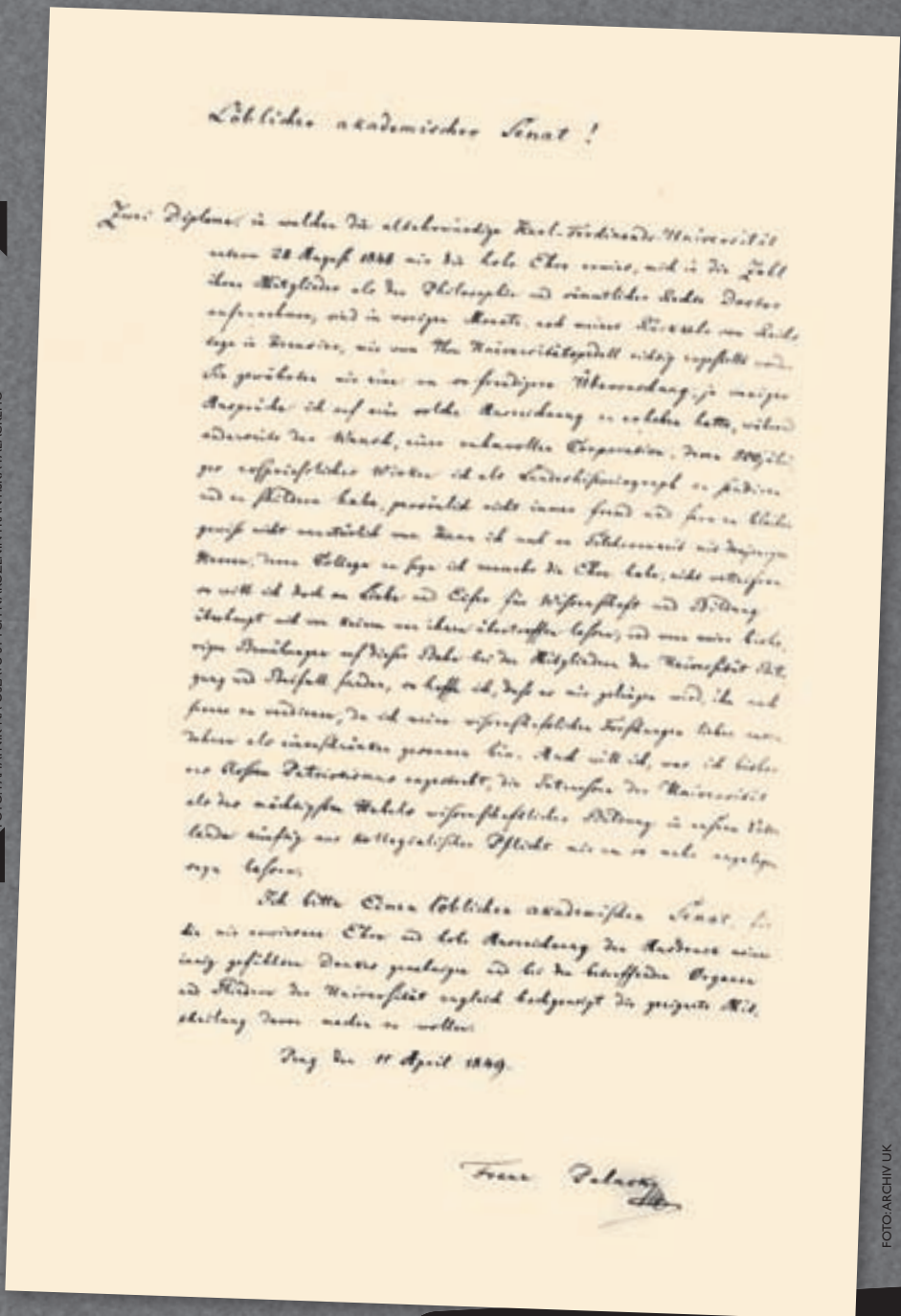

FOTO: ARCHIV UK

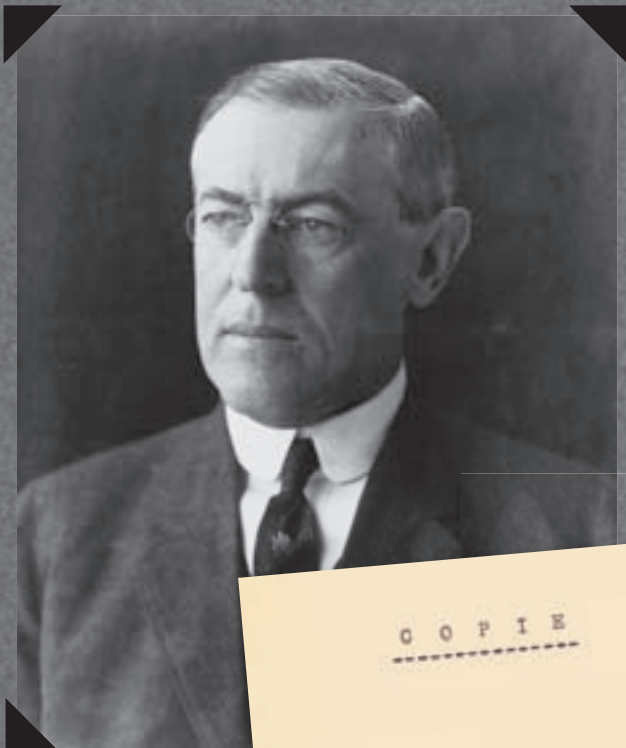

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ: ARCHIV UK

*Woodrow Wilson, doktor honoris causa 1919
V roce 1919 obdržel titul čestného doktora
Univerzity Karlovy, tehdejší prezident MŠM
Woodrow Wilson, a to z rukou prvního
ministra zahraničí Československa E. Beneše.*

*Wilsonova poděkování
adresované Eduardu Benešovi.*

COPIE

Paris, June 28th, 1919.

B fasc.
num.

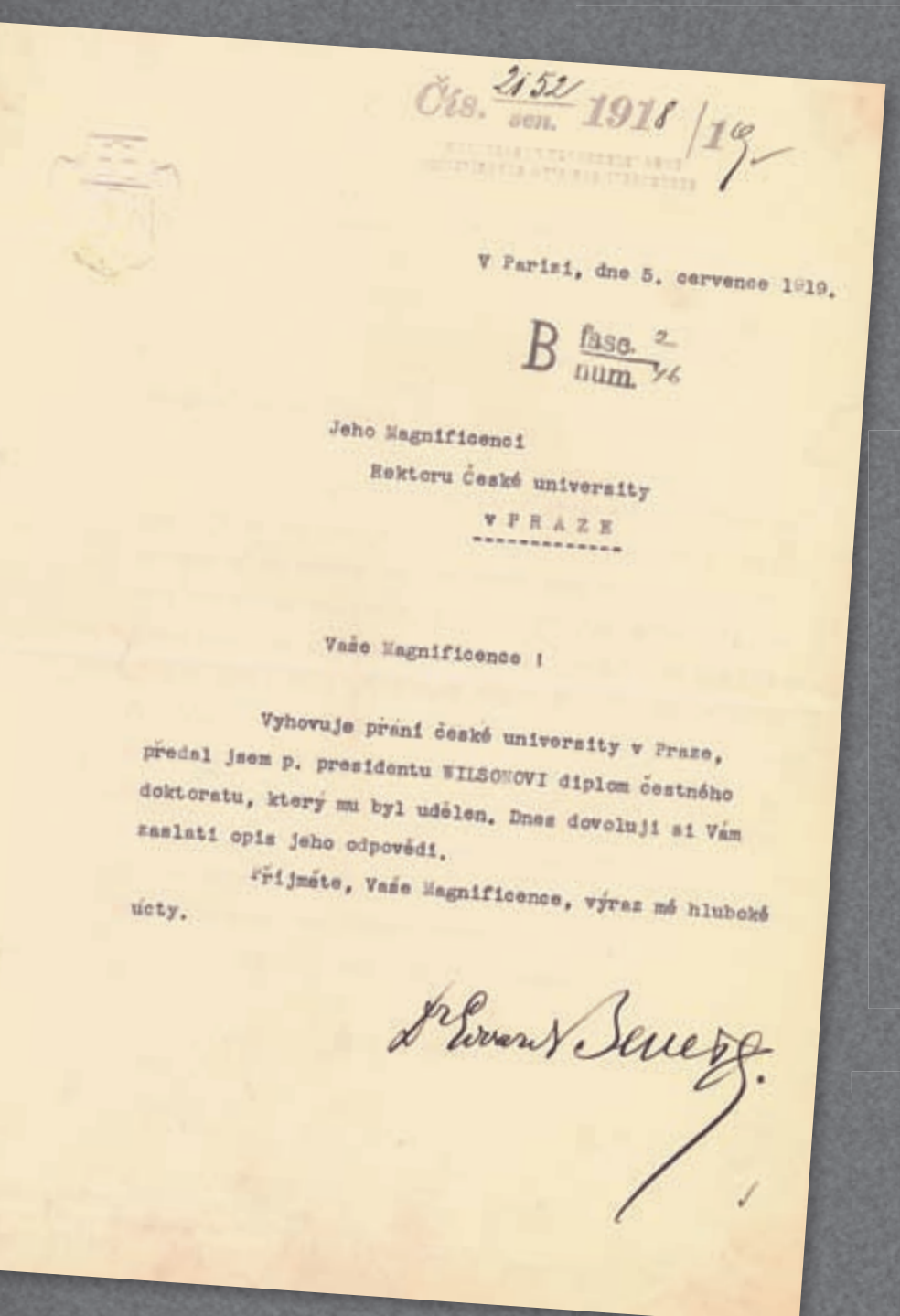
My dear Doctor BENEŠ :

It is with sentiments of peculiar gratification that I have received the diploma which constitutes the evidence of my having had conferred upon me by the University of Prague the title of Doctor of that university, and I beg that you will convey to the authorities of the University an expression of my very deep and sincere appreciation. It will always be a matter of pride to me that I have received this evidence of the friendship and confidence of my colleagues - if I may call them so - of the University of Prague. It is delightful to be associated in this way with the affairs of a university which will henceforth ornament the scholarship of a great and independent people.

Cordially and sincerely yours,

Woodrow WILSON M.P.

Dr Edvard BENEŠ
Czecho-Slovak Delegation
PARIS

Přívodní dopis E. Beneše, který zaslal spolu s Wilsonovou jméno poděkováním rektorovi M.K.

Pamětní medaile upomínající na změnu jména Univerzity Karlovy v roce 1918. Autorem je Otakar Španěl, ražena v roce 1922.

FOTO NA TÉTO DVOUSTRANĚ ARCHIV UK

*Udělení čestného doktorátu
Frusour, československé
evangelické fakulty
bohoslovecké v Praze (dnes
AČEJ MČR) patriarchovi
Československé církve
kunitské Gustavu Adolfu
Procházce (1872-1942)
v roce 1934.*

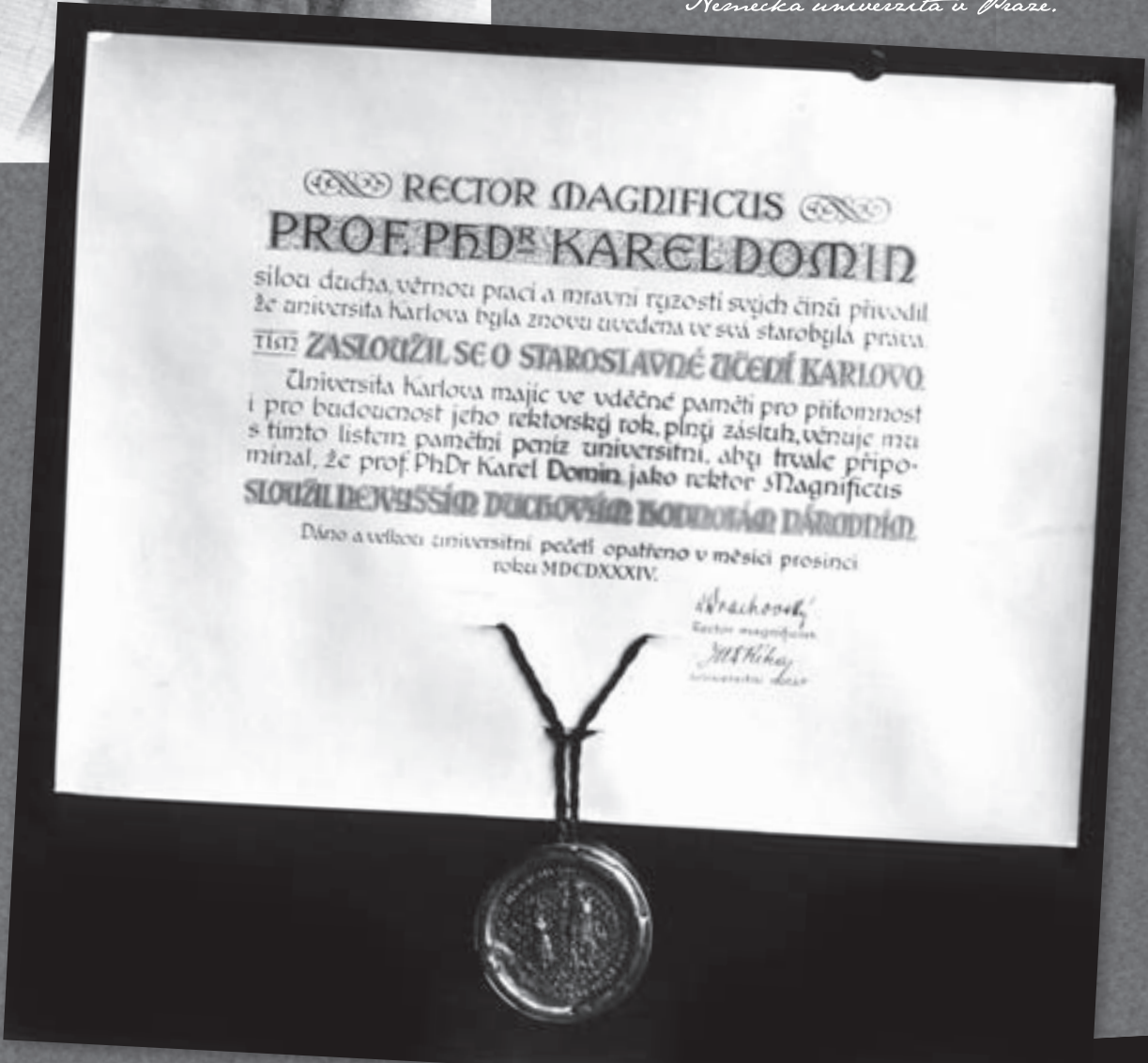

*Akademická obec
přihlíží udělení
čestného doktorátu
patriarchovi Gustavu
Adolfu Procházce,
rok 1934.*

Karel Domin (1882-1953)

*Pamětní peníz univerzitně dostal rektor
MČK prof. Ph.Dr. Karel Domin. Jako
rektor se v letech 1933-1934 snažil získat
finanční prostředky, na rekonstrukci
Karolina a angažoval se při takzvané
insigniací, kde stál na straně těch,
kdo požadovali vydání univerzitních
insignií, které protiprávně zadržovala
Německá univerzita v Praze.*

Q. B. E. E. Q. S.
 VNIVERSITAS CAROLINA PRAGENSIS
 ET NOS
 FRIDERICVS HROZNÝ,
PHILOSOPHICAE DOCTOR, DOCTORIUM CIVILIS IURIS ATQUE MEDICINAE ORDINIS VICEDECI
 PROFESSOR PVSICVS ORDINARIVS CETERA,
 RECTOR MAGNIFICVS,
 ERNESTVS WENIG,
IURIS DOCTOR, IURIS PRACTICAE ET CANONICAE PVSICVS ORDINARIVS, CETERA,
 ORDINIS IVRIS CONSVLTORVM DECANVS,

PROMOTOR RITE CONSTITVTVS,
 IN DOMINAM CLARISSIMAM

POSTQVAM EXAMINIBVS LEGITIMIS LAVDABILEM IN VNIVERSO IVRIS DOCTRINAM PROBANTE,
DOCTORIS IVRIS
 NOMEN ET HONORES, IVRA ET PRIVILEGIA CONTVLIVS IN EIVSQVE REI FIDEM SIANGE LITTERAS
 VNIVERSITATIS SIGILLO SANGIENDAS CVRAVDIVS.

DATVM PRAGAE DIE

RECTOR

DECANVS

PROMOTOR RITE CONSTITVTVS

Diplom z období rektoriátu Bedřicha Hrozného, 1939/1940. Diplomů bylo v tomto roce vydáno jen málo, 17. listopadu 1939 totiž vyhláška říšského protektora Neunatha uzavřela české vysoké školy. Možnosti studia bylo zbaveno celkem 15 172 studentů, a práci přišlo 513 profesorů, 475 docentů a 345 dalších pedagogů.

...provázela udělení čestných doktorátů, 8. 4. 1948.

Prezident Eduard Beneš s rektorem univerzity Bohumilem Bydžovským při oslavách 600. výročí AKČ.

*Oslavy 600. výročí
Univerzity Karlovy...*

Čís. 5221/1948/49

NÁBOROVÝ PODNIK HLAV. MĚSTA PRAHY

B fasc. 4
num. 496

NÁBOROVÝ PODNIK - PRAHA II, NA PŘÍKOPĚ

Tit.
Rektorát university Karlovy
Pařížská 27,
Praha I.

Vale číslo vnitřní - za des. Nale číslo PRAHA, den
1458/NP/49/Kb/Za 16.8.1949.

VĚC: Pouzdra na diplomy.

Dovolujeme si Vám nabídnouti pouzdra na diplomy všeho druhu, podle přiloženého vzoru. Barvu papíru se budeme snažit přispůsobit Vašemu přání.
Tato pouzdra nabízíme po Kčs 15.- za kus.
"Pětiletce zdar!"

Příloha:
I pouzdro

**Rektorát
UNIVERSITY KARLOVY**

Deje 24 VIII. 1949

Čís. 5221 - 118. pouzdra

Dr. Kubálek

VYRIZENO ZVLÁŠT *vyřizování výtvar.*

Teléfono 201-23, 207-23, 203-07 Ofice v Společnosti a odbojce v Praze č. 117-004

Slavnostní ceremonie a čestná ocenění mají i svoji organizační stránku; nabídka pouzder na diplomy od Náborového podniku na rektorát UK došla 24. srpna 1949.

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ: ARCHIV UK

Medaile Matematicko-fyzikální fakulty UK, autor Zdeněk Kolářský, raženo 1978

Medaile ražená k 200. výročí narození kněze, filozofa a matematika Bernarda Bolzana - učitele filosofie náboženství na Karlo-Ferdinandově univerzitě.

19. října 1994 univerzita udělila státnou pamětní medaili in memoriam Karlu Kozlovi. Z rukou rektora UK ji převzala Kozlova manželka Marlene Brownstová.

Milí čtenáři,

I tentokrát jsme pro vás připravili deset otázek vážících se tematicky k tomuto vydání FORA. Dozvíte se zajímavosti z oblasti udílení různých světových cen a možná vám pomůžeme udělat si pořádek v některých významných oceněních. Řada z nich totiž nese podobné nebo stejné názvy. A věděli jste, že Nobelovu cenu neudělují jen Švédí?

1. Na úvod se vás zeptáme na základní prvek většiny univerzitních diplomů (a i jiných listin), který se používá již od dob humanismu. První řádek těchto písemných ocenění tvoří zkratka latinského rčení Q. B. F. F. Q. S. Víte, co tento slogan v češtině znamená?

- a) Kdo užívá svého práva, nikomu nekřivdí.
- b) Kdo umí užívat, tomu prospívá; kdo neumí, tomu právem škodí.
- c) Všechno dobré, příznivé a šťastné ať je pozhánáno.
- d) Ať činíš cokoli, jednej prozřetelně a myslí na výsledek.

2. Toto ruské vědecké ocenění inspirovalo i vznik Nobelovy ceny. Původně se udělovalo mezi lety 1832 a 1866. Součástí byla i finanční odměna ve výši pěti tisíc rublů. Mezi laureáty se ocitlo mnoho tehdejších významných vědců, např.

i Dmitrij Ivanovič Mendělejev, který vytvořil periodickou tabulku prvků. 25 let po smrti zakladatele se cena přestala udělovat. Obnovili ji až v roce 1993 a funguje dodnes. Uhodnete zakladatele ceny, který jí propůjčil své jméno?

- a) Sergej Grigorjevič Stroganov
- b) Pavel Demidov
- c) Nikolaj Borisovič Jusupov
- d) Alexander Michajlovič Gorčakov

3. Ještě starší tradici má ocenění, které uděluje již od roku 1731 anglická Královská společnost. Vkladem sta liber ji založil Sir Godfrey Copley. Určena byla jednotlivcům za mimořádný výsledek ve všech vědeckých disciplínách. Vědci ji mohli získat vícekrát. Nejúspěšnějším sběratelem Copleyho medaile byl John Desaguliers, asistent a také popularizátor Isaaca Newtona. Kolikrát cenu získal?

- a) dvakrát
- b) třikrát
- c) čtyřikrát
- d) pětkrát

4. Český básník a prozaik Emil Bohuslav Frída, Dr. h. c., vystudoval filozofii na tehdejší Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze. Byl nesmírně činný, zanechal po sobě přes 200 svazků. Zastával členství v řadě učených společností, stal se mj. jedním z prvních členů České akademie věd. V roce 1909 ho univerzita vyznamenala čestným titulem doktor honoris causa. Dostalo se mu dokonce i nominace na Nobelovu cenu za literaturu. Jako první používal slovo pábit, když si šel zakouřit. Znáte pseudonym, pod kterým je tento slavný český literát znám?

- a) Julius Zeyer
- b) Josef Václav Sládek
- c) Jaroslav Vrchlický
- d) Svatopluk Čech

FOTO: ARCHIV COPLEY MEDAL

5. Angloamerický hrabě (a jednu dobu i bavorský ministr obrany) Rumford založil v roce 1796 hned dvě vědecká ocenění: Rumfordovu medaili (uděluje britská Královská společnost) a Rumfordovu cenu (Americká akademie umění a věd). První z nich dokonce sám získal. Ve svém vlastním výzkumu se zabýval termodynamikou, vynalezl speciální krb a také tepelně izolující spodní prádlo. Znáte tohoto kosmopolitu z města Woburn v Massachusetts jeho vlastním rodným jménem?

- a) Philemon Wright
- b) John Martyn Harlow

Chemik Mendělejev získal Copleyho medaili pouze jednou. Pokud správně odpovíte na naši třetí otázku, zjistíte, kolikrát medaili získal nejúspěšnější laureát, John Desaguliers.

- c) Charles Goodyear
 d) Benjamin Thompson

6. Nejméně dvě ceny nesou jméno známého evolučního biologa Charlese Darwina. Jedna z nich má dlouhou tradici, uděluje se od roku 1890 za úspěchy v oblasti biologie a získal ji i Darwinův syn. Ta druhá není vůbec vědecká a její vznik je spojen s rozvojem internetu v 80. letech 20. století. Nositelé tohoto satirického ocenění jsou buď mrtví, nebo alespoň neplodní. Víte, jak se nazývá tato mírně morbidní cena udělovaná za službu lidstvu spočívající v tom, že se daný nepovedený jedinec již nemůže dále množit?

- a) Darwin Medal
 b) Charles Darwin Award
 c) Darwin Awards
 d) Charles Darwin Prize

7. Podobný nepořádek panuje i mezi cenami Alberta Einsteina. Pouze jediná má opravdovou prestiž a je považována za ekvivalent Nobelovy ceny pro oblast teoretické fyziky. Vznikla k 70. narozeninám Alberta Einsteina v roce 1951. Od té doby byla udělována (v komisi byl i sám Einstein) velmi nepravidelně. Předposledním nositelem se stal v roce 1978 anglický vědec Stephen Hawking. Poznáte mezi našimi možnostmi tu pravou cenu?

- a) Albert Einstein Award
 b) Albert Einstein World Award of Science
 c) Einstein Prize
 d) Hans Albert Einstein Award

8. Zřejmě nejslavnějším oceněním je Nobelova cena. Každý ví, že nese jméno švédského držitele 355 různých patentů, který vynalezl i dynamit. Alfred Nobel ve své závěti určil, že se jeho obrovské bohatství stane základem pro Nobelovu cenu. Méně známá je skutečnost, že jednu z tzv. nobelovek uděluje norská (ne švédská) instituce. Jakou ze šesti

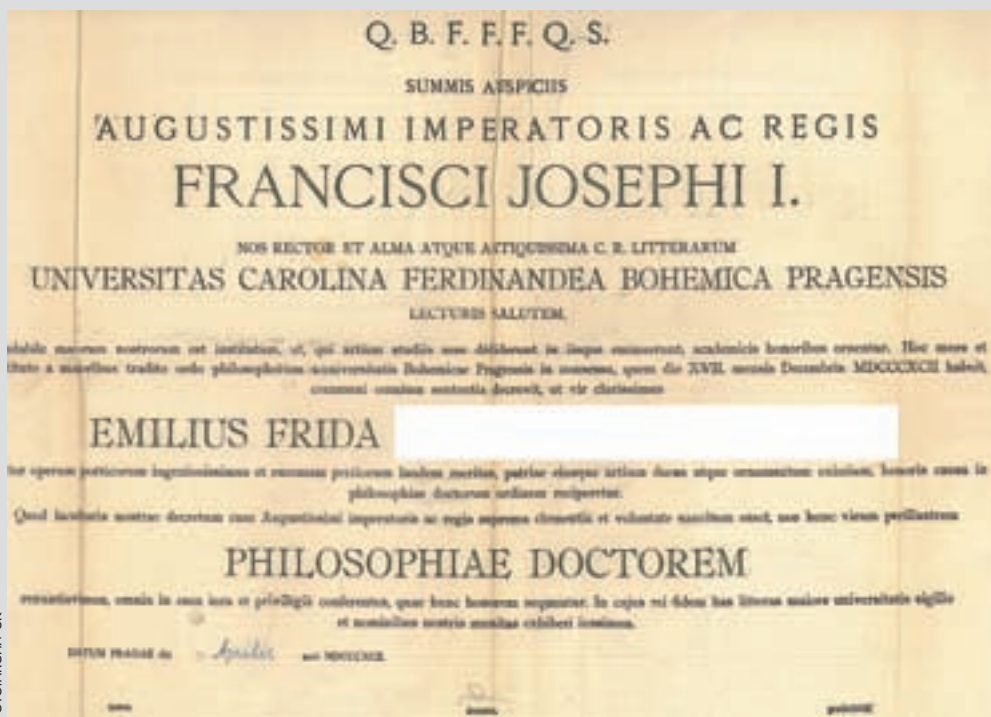

FOTO:ARCHIV UK

Návrh diplomu oznamující udělení čestného doktorátu prof. Emilu Bohuslavu Frídovi. Víte, pod jakým pseudonymem je slavný český literát znám?

9. I prestižní Nobelova cena má svoje chyby. Pomineme-li sporné udělení cen za mír, kritiku si vysloužila i ocenění za literaturu, která podle mnohých upřednostňují evropské autory před světovými. Nejtriviálnějším a zároveň nejvíce zarážejícím je však množství omezení, které často ústí v to, že Nobelovu cenu nemůže získat celý tým stojící za výzkumným úspěchem. Kolik lidí nejvíce může získat určitou Nobelovu cenu v jednom roce? Nebo jinak řečeno: kolikačlenný musí být tým maximálně, aby ani jeden z vědců nepřišel o cenu?

- a) cenu míru
 b) cenu za fyziku
 c) cenu za literaturu
 d) cenu za ekonomii

- a) dvoučlenný
 b) tříčlenný
 c) čtyřčlenný
 d) pětičlenný

10. Nobelova cena má svůj veselejší protějšek. Ig Nobelova cena není klasickou anticenou, oceňuje totiž vědecká zjištění, která jsou sice vtipná, ale zároveň důležitá a pokroková. Každoročně ji uděluje vědecko-humoristický magazín *Annals of Improbable Research* na Harvardu za přítomnosti laureátů skutečných Nobelových cen. Jednomu vědci se dokonce podařilo získat jak Ig Nobelovu cenu, tak i klasickou nobelovku za fyziku. Víte, jak se jmenuje tento výzkumník, který se proslavil pokusem s levitující žábou?

- a) Dorian Raymer
 b) Ramesh Balasubramaniam
 c) Thomas Parnell
 d) Andre Geim

Řešení: 1c), 2b), 3b), 4c), 5d), 6c), 7a), 8a), 9b), 10d)

Autor: redakce

POHÁDKOVÝ ERASMUS V KARLSRUHE

Justina Trlifajová

Je to právě rok, co jsem se vrátila z erasmáckého pobytu na Pädagogische Hochschule v Karlsruhe, kde jsem měla možnost strávit nezapomenutelných šest měsíců. Touto cestou bych se s vámi chtěla podělit o zážitky, které jsem si z Karlsruhe odvezla, a vyjádřit svůj nejvřelejší dík všem, kteří mi tento pobyt pomohli uskutečnit.

Z koleje do školy jsem to měla pět minut chůze karlsruhským parkem.

O městě a jeho obyvatelích

Karlsruhe je malé studentské město poblíž řeky Rýn v německém státě Bádensko-Württembersko. Město bylo založeno na počátku 18. století a bylo rozvrženo paprskovitě: uprostřed města stojí zámek a od něj se do všech směrů rozbíhají ulice přecházející v cesty, které se časem proměňují v anglický park a dále postupně v les.

Hlavní dopravní prostředek v Karlsruhe je kolo, což je první, co vás uhodí do očí, když sem přijedete. Mile vás také překvapí příjemná neformální atmosféra – město je plné studentů všech možných národností, kteří si vesele projíždějí po ulicích a parcích, debatují a postávají na chodnících.

Výlet s učitelem němčiny do Baden-Badenu

FOTO NA TĚTO DVĚCH STRANĚ: ARCHIV/AUTORKY

zpočátku neuměla téměř ani slovo německy, mě vždy trpělivě poslouchali a ani nemrkli, když jsem se lámanou němčinou ptala na to samé už asi podesáté. Něco takového jsem opravdu nečekala.

Pokud se přeci jen setkáte s určitou odměřeností, tak za ni většinou může příslivěčný německý řád. V Německu, alespoň jak jsem se s tím setkala, panuje určitý řád, který všichni zcela při-

Oproti Praze, odkud pocházím, je Karlsruhe opravdu městem klidu (jak má také v názvu) a svobody.

Za celou dobu jsem se téměř nesetkala s nepříjemnými obyvateli, většinou se mi všichni snažili vyjít vstříc a byli ochotní se vším poradit a pomoci. I přesto, že jsem

rozně dodržují. Nejde o nějaké nesmyslné peskování, se všemi se jedná podle stejných pravidel a to je v každodenním kontaktu příjemné. Navíc to zajišťuje, že většina věcí funguje tak, jak má. Za tímto řádem se skrývají většinou milí, jen snad trochu stydliví, ale zato přátelští a opravdoví lidé.

Pädagogische Hochschule Karlsruhe, Institut für Kunst und Musik

Poté, co jsem prvními doušky nasála karlsruheskou atmosféru a jako správný student si opatřila kolo, jsem se jela zaregistrovat na radnici a ohlásit ve škole.

Registrace na radnici měla tu výhodu, že jsem získala dopravu po městě a okolí na půl roku zdarma a slevu na divadla, filmy, výstavy a další kulturní akce ve městě, jichž jsem pak celý pobyt hojně využívala. Ve škole mě přivítalo několik milých pracovníků zahraničního oddělení, které se o nás celou dobu ve všech možných ohledech staraly. Začlenily mě do erasmáckého mezinárodního klubu složeného ze zahraničních a německých studentů. Dohromady nás bylo asi dvanáct cizinců, já jediná z Česka, a škola si nás předcházela, jak jen mohla. Mezinárodní klub pro nás celý pobyt pořádal výlety do okolních měst a kulturní i sportovní akce podle našich přání. Společně jsme tak navštívili například Heidelberg, Štrasburk, Stuttgart, Mnichov nebo Baden-Baden.

Výuka ve škole začala třítydenním jazykovým kurzem, který předcházel začátku semestru a který pak jednou týdně pokračoval po celý půlrok. Předměty jsem si mohla vybrat, jaké jsem chtěla. Protože studuji výtvarnou výchovu, vzala jsem si především praktické výtvarné předměty a pak jsem docházela ještě na přednášky etiky, filozofie a náboženství (v Německu se tyto předměty učí už na základní škole) těch učitelů, kteří mluvili velmi pomalu a srozumitelně. Ke konci semestru jsem už probírané látky ke svému nadšení většinou rozuměla. U zkoušek na mě vyučující byli velmi mírní, takže jsem neměla problémem získat dostatek bodů.

Výuka na univerzitě se podobala výuce v Praze. Jen učitelé byli většinou lépe připravení a učebny byly moderně a funkčně vybaveny. Většina posluchačů studovala dva až tři obory najednou, neexistují zde jednoobory a studenti častěji než u nás docházejí na praxi do škol. Ve výtvarné výchově učitelé přistupují k výuce volněji než v Praze. Například v hodině kresby neučí kreslit klasicky podle modelu, ale dělají se různé abstraktní úlohy (kresba podle hudby, dokreslování zvětšeného detailu apod.). Každý měl také svůj projekt, na kterém pracoval, vedl si jeho

portfolio a pak jsme o projektech společně diskutovali na seminářích. Soukromý projekt byl jako výtvarná výchova a psychologie v jednom – cílem nebylo mít co nejlepší věc, ale věc, kterou si umím obhájit a za kterou si stojím, protože pro mě má určitý význam. Odpoledne byly ve škole otevřeny ateliéry, kde studenti mohli pracovat na svých projektech.

Asi nejzajímavější seminář, který jsem navštěvovala, se nazýval *Integrierende Kunstformen* a odehrával se v budově bývalých jatek. Jedna z tamějších místností se v průběhu semestru měla proměnit ve výstavní síň, přičemž každý z účastníků semináře měl za úkol vytvořit exponát. Plán se opravdu uskutečnil a seminář byl zakončen vernisáží.

Studenti Pädagogische Hochschule tvoří jen nepatrný zlomek všech studentů v Karlsruhe; město je známé především pro výbornou technickou univerzitu, kam dochází naprostá většina studentů z okolí.

Kolej Reinhold-Schneider-Haus

Místem, na které vzpomínám nejraději, je kolej. Nějakým zvláštním řízením osudu jsem nebyla přidělena na erasmáckou kolej, ale na kolej mezi Němce – což ovšem v praxi znamenalo, že rodilých Němců tam bylo tak sedmdesát procent, zbytek tvořili přistěhovalci.

Z koleje do školy nebo do sportovního areálu jsem to měla pět minut chůze karlsruheským parkem, hned před domem jsme měli volejbalové a basketbalové hřiště.

Život na koleji v Karlsruhe je bezvadný. Funguje zde sociální síť, jejíž základní jednotkou je jedno patro. Na patře bydlí asi šestnáct studentů, z nichž každý má na starost něco, co je potřebné k dobrému chodu patra (mně připadlo nakupování cibule). Lidé na jednom patře tvoří jakousi velkou rodinu a často spolu tráví volný čas – slaví společně narozeniny, chodí hrát ping-pong, kulečnick (hernu jsme měli na střeše domu), navštěvují párty nebo chodí tančit. Na každém patře se čas od času organizují domácí rady, na kterých se probírá chod patra, vítají se noví členové apod. Přišlo mi, že zde funguje zvláštní symbióza domácího obyvatelstva a Němců-přistěhovalců, kdy němečtí rodáci dohlížejí na správné dodržování pravidel a cizinci dělají zábavu a starají se o občasné porušení těchto pravidel.

Kolej, na které jsem bydlela, se skládala ze dvou domů, z nichž v každém bylo asi dvanáct pater. Jednou za čas se konala celokolejní rada, na které se domlouvaly různé aktivity organizované studenty – takzvané tutoriáty. Já jsem se například zapojila do tanečního klubu, filmového klubu

Pauza na oběd před studentskou menzou

nebo klubu Drbání u kafe. Kromě klubů se v rámci domu organizovaly také poschodové párty, kdy každé patro jednou za půl roku uspořádalo večírek na nějaké téma a pozvalo všechny ostatní obyvatele koleje na návštěvu. Pokud jste alespoň trochu společenští, brzy jste znali většinu lidí, kteří bydleli ve vašem domě, a na koleji jste se cítili jako doma.

Nejvíce jsem se spřátelila s Bulharkou Lyubou, která se mě jako nově příchozí ujala a trpělivě mě doučovala všechna německá slova, s Miguelem, temperamentním Španělem, a s Němcem Benediktem.

Odjezd a návrat do Čech

Nudou jsem v Karlsruhe opravdu netrpeněla. Odpoledne jsem chodila do parku, navštěvovala výstavy – ve městě je několik velkých muzeí staršího i moderního umění, ani jsem je všechny nestihla prohlédnout – a divadla, dokonce i sportovat jsem občas zašla. Také jsem si našla brigádu, jednou týdně jsem doučovala češtinu Němku – homeopatičku, která si v Čechách u Domažlic koupila chatu a plánovala se tam v důchodovém věku odstěhovat. Občas jsem také pracovala v našem studentském baru, což sice nebyla dobře placená práce, ale zato jste všechny znali a mohli jste jíst a pít, co jste chtěli.

Spolubydlící u večeře – vlevo Bulharka Lyuba, vpravo Němec Florian

FOTO NA TĚTO STRANĚ ARCHIV AUTORKY

Čas mi utíkal rychle, až jsem si ani pomalu nevšimla, že půlrok je pryč. Ke konci našeho pobytu jsme spolu s dvěma dalšími loučícími se erasmáky z mezinárodního klubu pronajali bar ve sklepení kolejí a pozvali tam všechny naše přátele, kteří s námi trávili celý semestr a pomáhali nám. Oslavy se táhly do brzkých ranních hodin a téměř se nám při nich řinuly slzy z očí – zvláště tehdy, když za mnou Lyuba přišla s darem,

na který se složilo celé moje patro. Ráno jsem popadla své saky paky, vzala dárek do podpaží a za několik hodin jsem již seděla v autobusu do Prahy.

Poučení na závěr

Na svůj pobyt vzpomínám jako na velmi zábavný a krásný půlrok. Všem doporučuji takto vyjet, zvláště pokud o vás bude tak postaráno, jak se to poštěstilo mně. Odnesete si spoustu krásných zážitků, a navíc se toho spoustu naučíte. Kromě jazykových dovedností budete mít možnost si uvědomit, co to znamená kulturní rozdíl. Setkáte se s nepochopitelnými a neobvyklými pohledy na věci a na vlastní kůži si vyzkoušíte, co to znamená, být tolerantní k jiným názorům. Erasmácký pobyt vám otevře oči a obohatí vás o spoustu zážitků, poznatků a zkušeností a několik dobrých přátel z nejbližších koutů světa.

Zaparkovaná kola čekají na studenty v parčíku před kolejí.

Justina Trlifajová

Autorka studuje třetím rokem výtvarnou výchovu na Pedagogické fakultě UK a pátým rokem filozofii na Filozofické fakultě UK. Podílí se na tvorbě studentského časopisu Nomádva na katedře filozofie.

ITALIANS

FOTO: ARCHIV AUTORKY

Vylodění se z vlaku s Erasmus klubem

Barbora Pincová

Můj studijní pobyt v Římě vystihují čtyři vzájemně se prolínající charakteristiky: tabák, kofein, potentní motory a ještě „potentnější“ Italové.

Tabák

V Římě kouří každý. Síť prodejních míst kuřáckých potřeb je velice hustá, aby mohla uspokojovat vysokou poptávku. Podivuhodné je ovšem společné oficiální logo těchto prodejen – bílé T v modrém poli, které naznačuje, že *Tabacchi* mají status ekvivalentní zdravotnickému zařízení, nejspíše stanici první pomoci.

Kofein

Podobně ovšem působí symbol šálku s podšálkem lemující italské autostrády informující řidiče, kolik kilometrů schází k nejbližší přepážce s kávou. Tzv. piccolo,

tedy štamprle s kapkou kávové tresti konzistence a barvy ropy, se může neznalému pijákovi jevit jako neškodný doušek či znak zlodějského kapitalismu, neradno však podceňovat! Kvalita v případě kávy výrazně zhodnocuje kvantitu! Kardiakům hrozí smrt, zdravým nervový třas.

Motory

Neskutečně hustý provoz na silnicích, tedy přesněji řečeno prstoj, tzv. *traffico*, je na denním pořádku. Každíčký centimetr silnice je vyplněn nějakým dopravním prostředkem, každou škvíru mezi auty si hned najde myškvující motorka, každou mezírku

mezi motorkami skútr, mezi skútr a motorkou se pak vždy zvládne vtěsnat moped. V opačném pořadí pak tryskem vjíždí do křižovatky, když správně vytuší, že za chvíli již blikne zelená. Kdo čeká skutečně až na zelenou, je odměněn mocným troubením. Ital, než aby jel „emháděčkem“ a byl v cíli ve zlomku času, vždy preferuje vlastní dopravní prostředek a hodinové prostoje, které si zkracuje kouřením cigaret. To má samozřejmě za následek, že onen zlomek času, který by cesta MHD mohla trvat, se kvůli „tráfičku“ zdesetinásobuje. Jízdní řády ostatně vůbec neexistují. O parkování snad netřeba hovořit,

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ: ARCHIV AUTORKY

Já na italské babetě Boxer 2

místo k parkování Říman v životě neviděl, vždy záleží pouze na individuální invenci.

Italové

Nejrychlejším dopravním prostředkem je tedy jednoznačně šlapací kolo, ačkoli jde o velmi nebezpečnou aktivitu. Vzhledem k tomu, že je jediným pohybujícím se bodem, všichni

účastníci provozu ho okamžitě zmerčí. Pokud se na něm pohybuje žena, což samo o sobě Italové považují za sexy, a navíc jde o dlouhonohou prsatou blondýnu, je to naprostá senzace. Opálení Italové již neudrží na uzdě emoce. Blondýnu se snaží zastavit, hvízdají, troubí (včetně karabiniérů a sanitáků), volají za ní svá pozvání na večeri či rovnou nabídky k sňatku, posílají vzdušné polibky.

Přednášky

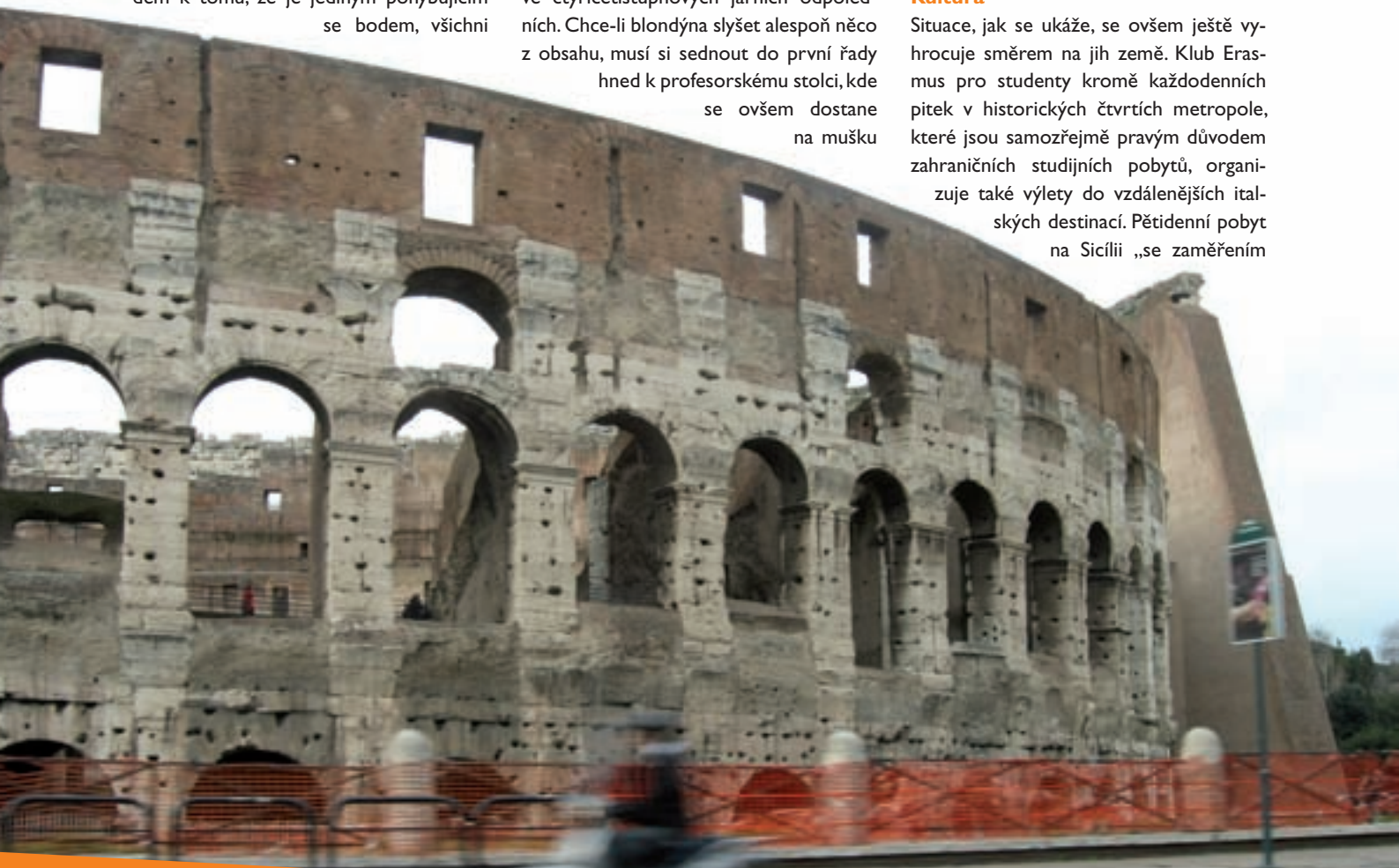
Blondýně ovšem trable pokračují, ataky nadřzených borců neustávají ani mimo silnici. Útočiště nenalézá ani na univerzitní půdě. Panující atmosféra je totiž nerozeznatelná od zábavního podniku, a to i během přednášek, pokud se tedy vůbec uskutečňují, což se nikdy neví ještě půlhodiny po oficiálním začátku. Studenti plynule přicházejí a odcházejí z auly, během výkladu nerušeně konverzují, telefonují a odskakují si zakouřit, taktéž činí profesori. Nutno říci, že přednášky o obvyklé délce tří hodin jsou úmorné, zejména ve čtyřicetistupňových jarních odpoledních. Chce-li blondýna slyšet alespoň něco z obsahu, musí si sednout do první řady hned k profesorskému stolci, kde se ovšem dostane na mušku

všem pohledům přítomných, kteří záhy pochvalně hodnotí její opálení. Kurzy studijního programu Vědy o módě a oblékání navštěvují totiž pouze dívky a mladíci čtyřprocentní menšiny, jinak by se hovorů na adresu exotické blondýny netočily kolem jejího opálení, kterého nabyla každodenní cyklistikou, nýbrž by povrch a formu jejího těla řešily spíše z obecnější perspektivy. Každá přednáška pak končí zuřivým bojem o zápisový arch (informační systém dosud na univerzitě nefunguje), aby se mohlo jít co nejdříve kouřit a na kafičko.

Ani v kávovém baru, nedílné součásti foyer každé univerzitní budovy, si ovšem blondýna neodpočine, obklopí ji hbitě hlouček profesorů, kteří se vyptávají na zemi původu, v paměti rychle pátrají po vhodných anglických frázích, aby se patřičně prezentovali coby intelektuálové (angličtina je však Itálem zpravidla stejně vzdálená jako čínština), načež se předhánějí s pozváním do svých kabinetů na prohlídku unikátních sbírek.

Kultura

Situace, jak se ukáže, se ovšem ještě vyhrocuje směrem na jih země. Klub Erasmus pro studenty kromě každodenních pitek v historických čtvrtích metropole, které jsou samozřejmě pravým důvodem zahraničních studijních pobytů, organizuje také výlety do vzdálenějších italských destinací. Pětidenní pobyt na Sicílii „se zaměřením

Rádio Vatikán přimělo konvertovat i zapšklou evangeličku.

na kulturu“ se podobal divoké alkoholové noci trvající pět dní, přičemž na oficiálním programu byla především kulturní výměna tělesných šťáv mezi účastníky zájezdu, eminentní zájem o tuto výměnu pak byl zejména mezi organizátory a přítomnými blondýnami.

Řím

Pro Středoevropana se tedy studijní pobyt v Římě – příslušné kolébce světové civilizace – jeví spíše jako kontakt s civilizací mimozemskou. Ostatně etymologicky název k mimozemšťanům odkazuje (*alien*). Nutno však dodat, že přes kontinuální šok trvající několik týdnů si tyto mimozemšťany odchovanec sucharského rakousko-uherského školského systému upřímně zamiluje. Ony čtyři charakteristiky – tabák, kofein, potentní motory a sexy opálené Italy – vykreslující římský kolorit se i vysoká blondýna časem naučí vnímat s nadhledem a dokonce se začne výborně bavit. Zbaví se všech svých dosavadních mindráků, poprvé v životě ucítí opojnou vůni čerstvé kávy a okusí rajskou chuť velebných ušlechtilých pokrmů, pronikne i do ta-

jemství jejich přípravy. Naučí se jezdit na mopedu a akcelarovat na červenou, rafinovaně zehlit přestupky s policií, křížovat se u svatých obrázků a najde i zvláštní zalíbení v pořadech Rádia Vatikán. Zjistí, že noční Řím je ještě mnohem nádhernější než za bílého dne a že všeobecná snaha Italů za každé okolnosti *fare bella figura* (být „vystajlovaný“ je považováno za občanskou povinnost) je spíše než směšně úctyhodné a že právě to je nejspíš základem italské kultury, příčinou jejího vůdčího postavení v oblasti světového umění a všeho, co je dobré a krásné.

Nakonec i svéráz univerzitního prostředí může mít své klady. Absence jakéhokoli systému umožňuje, že lze vyjednat cokoli, a nezájem studentů o studium zajišťuje, že knihy jsou v knihovnách vždy k dostání. Kuriózní studijní obory přímo vybízejí ke změnám témat diplomových prací, všeobecná neznalost angličtiny stimuluje k učení se italštině – jednoznačně jednoduše z nejoetičtějších a nejzvukomalebnějších jazyků světa.

Osvojit si všechny tyto dovednosti znamená být už jen krůčkem od nalezení skutečného životního štěstí. A tím je samozřejmě sexy opálený potentní Ital!

S kamarádkou Mirkou – chvilka odpočinku v parku Villa Borghese

Mgr. Barbora Pincová

Autorka je absolventkou sociologie na FSV UK. V letním semestru 2009 studovala na univerzitě La Sapienza v Římě obor Vědy o módě a oblékání a zpracovávala svou diplomovou práci na téma fungování módy v moderních společnostech. V budoucnu by se chtěla věnovat tvůrčí i odborné publikační činnosti a zaslužit se o rozvoj oboru studií o módě i na české akademické půdě.

← Colosseum – kruhový objezd po italsku

HLAVNĚ JIM VYŘIĎ, ŽE TO CHCEME VŠECHNO ZPÁTKY!

Zima v Uppsale

Martin Liška

Švédsko je pro mnoho Čechů zemí plnou modrookých blondýnů (a především blondýn), kde po většinu roku panuje tma a zima. Kromě toho zemí dobrého hokeje a laciného nábytku, který si našel cestu do nejjednější tuzemské domácnosti. Pokud student historie pojme úmysl vycestovat na Erasmus právě tam, začnou mu lidé z jeho okolí obvykle připomínat dobytí Prahy švédskými vojsky na sklonku třicetileté války a odvezené rudolfínské sbírky; svou řeč obvykle zakončí větou uvedenou v nadpise tohoto článku.

Skutečnost je samozřejmě mírně odlišná. Do Uppsaly jsem dorazil v srpnu, teploty vysoko překonávaly 20 °C a sluníčko svítilo stejně jako v Praze. Je ovšem nutno uznat, že dny se začaly poměrně brzy zkracovat a poslední týden před Vánoci se stmívalo už před třetí hodinou odpoledne. A to nesmíme zapomínat, že Uppsala leží zhruba na jihu středního Švédska, v severněji položených lokalitách byly dny ještě kratší. Málokdo si ale uvědomí, že naopak v červnu jsou dny výrazně delší než u nás, a pokud vyrazíte v tomto období severním směrem, můžete mít dokonce potíže v tak světlé noci usnout. I proto bych doporučil vyjet do severských zemí na Erasmus v letním semestru, máte-li možnost volby.

Semináře: hlavně mluďte

Organizace a způsob výuky na švédských univerzitách se notně liší od systému, jaký známe u nás. Jen málokterý kurz probíhá po celý semestr, obvyklé jsou kurzy v délce od tří týdnů do dvou měsíců. Většinu kurzů tvoří semináře, kde účastníci diskutují o literatuře, kterou si měli v předstihu prostudovat. Vzhledem k tomu, že každý kurz obvykle navštěvuje nejvíce patnáct lidí, spíše méně, nelze se spoléhat na přístup „vždycky se najde někdo, kdo něco řekne“, jaký známe z mnoha tuzemských seminářů. Nízká aktivita v diskusích či dokonce nepřipravenost na hodinu se pak může projevit i v závěrečném hodnocení. Na druhou stranu je semestr organizován tak, aby nedocházelo k souběhu těchto

kurzů – pokud tedy student postupuje dle stanoveného studijního plánu a příliš se od něj neodchyluje, měl by mít dostatek času se na všechny semináře pečlivě připravit.

Diskusní podoba většiny předmětů může Čecha, zvyklého na odlišný způsob výuky, na začátku mírně zaskočit, většina studentů ale neměla větší problém začlenit se do tohoto systému. Odvrácenou stranou těchto diskusí je ale často skutečnost, že faktografická základna debatujících stojí na dosti mělkých základech. Samozřejmě nelze ve Švédsku od nikoho očekávat, že bude znát rok upálení Jana Husa či vývoj českého národního obrození, ale

Státní svátek Švédského království slaví místní obyvatelé 6. června. →

když i vyučující se specializací na novověk přiznal, že neví, kdy proběhlo trojí dělení Polska, zalpal jsem po dechu a uznal, že i český systém spočívající hlavně v kumulaci faktů má něco do sebe.

Na rozdíl od českých škol ve Švédsku nemají zkouškové období. Atestace se skládá hned po skončení kurzu. Obvykle má podobu eseje na nějaké téma, které se vztahuje k tématu kurzu a při jehož zpracování musíte použít literaturu, o které se na hodinách diskutovalo. Pokud jste na některé hodině chyběli nebo byli málo aktivní, obvykle musíte napsat další esej.

Kolejní život

Rozhodně příjemnou odlišností je ubytování na kolejích. Studenti bydlí na pokojích jednotlivě, na většině kolejí mají k dispozici vlastní záchod a koupelnu. Ve většině pokojů se můžete připojit na internet. Kuchyně je sdílená pro celou chodbu, na které obvykle nebydlí víc než 10–12 lidí, takže riziko, že si nebudete mít kde přichystat jídlo, není příliš vysoké. Dva sporáky, dvě trouby, dva dřezy a jedna mikrovlnka pro 12 lidí představují v Čechách nebývalý luxus. Méně příjemný je fakt, že za ubytování na kolejí padne většina vašeho stipendia.

V Uppsale je nejlepší volbou kolej Flogsta. Jednak je největší, jednak se většina akcí pořádá zde, a protože kolej leží přece jen trochu dál od centra, je výhodnější bydlet přímo na místě než se v chladné noci

vracet domů. Ubytování je obvykle řešeno tím způsobem, že na každé chodbě je devět švédských a tři zahraniční studenti. Tím do značné míry odpadá problém, který mají erasmáci např. v Praze, kde jsou ubytováni v samostatném komplexu a do kontaktu s Čechy téměř nepřijdou. Samozřejmě, pokud vám toto řešení vyhovuje, i v Uppsale existují koleje určené pouze pro zahraniční studenty.

Studentský život na kolejích se nijak neliší od jiných zemí: narozeninové oslavy, oslavy různých svátků či oslavy prostě „jen tak“ se pořádají prakticky každý víkend, stačí si jen vybrat. Navzdory své pověsti chladných a uzavřených lidí Švédové obvykle nezůstávají stranou a se zahraničními studenty si nijak nezadají. Poněkud překvapivý je zvyk při správné party vyhodit z okna nějaký elektrospotřebič. Pokud se tedy budete v noci vracet domů na kolej, občas zvedněte hlavu, zda se na vás z výšin něco neřítí. Specifikem kolejí Flogsta je takzvaný *Flogstavårlet* – každý den přesně v deset hodin večer začnou všichni křičet z okna. Několik prvních dní je to trochu nezvyk, ale až se vrátíte po semestru v zahraničí domů, bude vám to chybět.

Máte-li volno, cestujte

Pokud se nebudete zrovna pilně připravovat na výuku či na další párty, určitě stojí za to využít příležitosti a cestovat. V rámci samotné Uppsaly je univerzálním cestovním prostředkem kolo. Město je víceméně

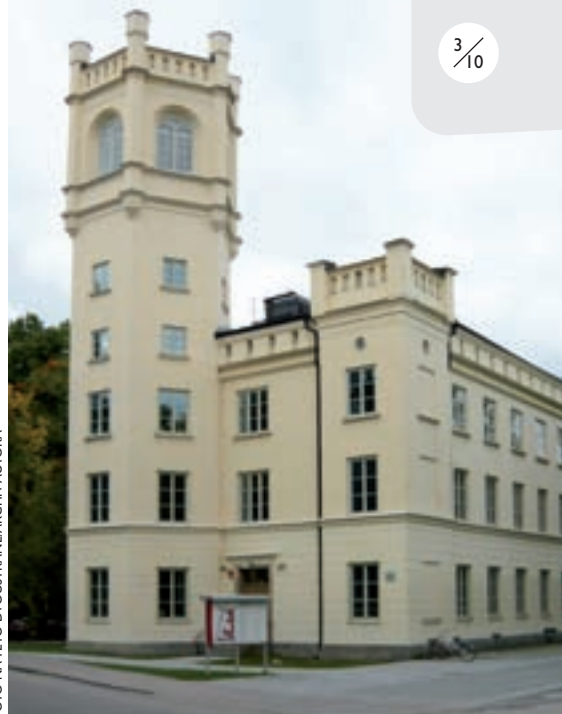

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ ARCHIV AUTORA

V Historickém institutu probíhala výuka historie.

rovinaté a má velmi propracovaný systém cyklostezek. Městská doprava je v Uppsale i na švédské poměry drahá, takže pokud s sebou nevláčíte kufr plný nezbytností pro půlroční pobyt, je rozhodně lepší jezdit na kole. Myslete ovšem na to, že ačkoliv je Švédsko jinak bezpečná země, krádeže kol tu jsou na denním pořádku. Investici do bezpečnostního zámku lze tedy jen doporučit.

Určitě se vyplatí zajet si do Stockholmu (40 minut vlakem). Oblíbenými destinacemi jsou i ostatní severské a pobaltské metropole – Oslo, Helsinky a Tallinn, případně i Petrohrad. Mimoevropsští studenti často pořádají výlety i do Říma, Paříže či

FOTO-ARCHIVAUTORA

Katedrála v Uppsale je nejvyšší v celé Skandinávii.

dokonce do Maroka, ale Středoevropan jistě nejede do Švédska proto, aby viděl Řím.

Ať už vás zajímá příroda, historie či technické vymoženosti, svůj cíl si jistě ve Švédsku najdete. Každopádně se musíte obrnit trpělivostí – Švédsko je obrovská a řídko osídlená země, takže pokud někam cestujete autobusem či vlakem, počítejte s tím, že jednotlivé zastávky jsou od sebe vzdáleny dvě i více hodin jízdy, kdy kolem sebe neuvidíte nic jiného než les.

A pokud se snad na cestách či při studiu ocitnete v potížích, nezoufejte a neváhejte se obrátit na kohokoliv. Švédové obvykle rádi poradí a jejich angličtina bývá na velmi slušné úrovni. Nebojte se tedy vyjet s Erasmem právě sem, máte-li možnost. Doba bojovných Vikingů, připravených se pro každé slovo ohánět kolem sebe sekerou, už dávno minula.

Martin Liška

Autor studuje pátým rokem švédštinu a historii na Filozofické fakultě UK. V budoucnu by chtěl pracovat někde, kde uplatní své znalosti švédštiny, protože finanční uplatnění historika není dobré. Od zimního semestru 2009/2010 je činný v Erasmus Clubu FF UK.

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD NA EXPO 2010

Hana Klamková

První zářijový týden se v českém pavilonu na EXPO 2010 v Šanghaji představila Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Součástí prezentace FSV UK v Číně bylo celodenní ekonomické debatní fórum s názvem *Evropská unie a Čína v turbulentní době* a série diskusí a jednání s partnerskými vysokými školami a výzkumnými instituty.

FOTO-ARCHIV FSV UK

Profesor Mejtřík přednáší na česko-čínském debatním fóru.

Workshop

Ekonomické debatní fórum uspořádala FSV společně s prestižní šanghaiskou Fudan University. Nutno zmínit, že Fakulta sociálních věd UK, především Institut ekonomických studií, s Fudan University dlouhodobě spolupracuje. Workshop měl dvě sekce – fiskální krize a strategické partnerství EU a Číny – a vystoupilo na něm celkem patnáct řečníků, z toho šest z České republiky. Fakultu sociálních věd reprezentovali prof. Michal Mejtřík, dr. Martin Gregor a dr. Zdeněk Hrubý (všichni z Institutu ekonomických studií), Martin Riegl (z Institutu politologických studií) a Jana Sehnálková (z Institutu me-

zinárodních studií). Institut CERGE-EI zastupoval dr. Vilém Semerák. Čtyři desítky účastníků tohoto ekonomického debatního fóra diskutovaly o dopadech hospodářské krize na fiskální politiku a konkurenceschopnost EU či o srovnatelných parametrech čínské ekonomiky, včetně průběhu celoasijské bankovní krize. Jak poznamenal profesor Mejtřík, ředitel IES, „samostatnou kapitolu samozřejmě představují česko-čínské obchodní perspektivy, neboť Čína je pro ČR objemově čtvrtý nejvýznamnější obchodní partner, převážně díky dynamickému čínskému vývozu; český export zatím bohužel zaostává“.

Čínské univerzity a výzkumné instituty

V dalších dnech vedli zástupci Fakulty sociálních věd UK jednání s představiteli několika čínských univerzit a výzkumných institutů (Fudan University, Tongji University, Shanghai Songjiang University, East China Normal University, Shanghai Pacific Institute for International Strategy). Diskuse a jednání se zástupci Fudan University, konkrétně s prof. Ding Chunem (ředitelem Centra pro evropská studia Fudan University) a prof. Sun Lijanem (proděkanem ekonomické fakulty Fudan University), se vedly o trendech v současné světové ekonomice, o roli čínských

lations a Center for European Studies. Diskuse se vedly o geopolitické strategii Evropské unie, o diverzitě názorů uvnitř EU a o dalším vývoji EU, zejména co se týče společné bezpečnosti a zahraniční politiky.

Další schůzka se uskutečnila se zástupci Shanghai Institute for Foreign Trade, který je součástí Shanghai Songjiang University. Tato univerzita se nachází v rozsáhlém (více)univerzitním kampusu na okraji Šanghaje. Na institutu se kromě jiného zabývají i financemi, pojišťovnictvím, managementem, HR. Z relevantních oblastí pro FSV UK se institut zaměřuje na mezinárodní obchod

Zástupci fakulty se rovněž setkali s prof. Yu Nanpingem a prof. Li Hongtu z East China Normal University, kteří se podíleli již na předchozím programu spolupráce s FSV UK. Během schůzky se diskutovalo o problémech týkajících se publikací vydaných na základě výzkumu z předchozího projektu (zejména společné knihy vydané v nakladatelství Karolinum). Oba zúčastnění také v obecné rovině vyjádřili zájem o další společné publikace. V další části jednání se mluvilo o nedávném vývoji české ekonomiky a zejména o politických a ekonomických vztazích mezi ČR, Čínou a EU. Prof. Yu projevil zájem o účast na seminářích a workshopech a přislíbil rozšířit informace mezi studenty o letních školách FSV.

Obdobné setkání proběhlo také s představiteli Shanghai Pacific Institute for International Strategy. Jedná se o výzkumný institut, který financuje převážně vláda Čínské lidové republiky. Zabývá se zpracováním *policy papers* na témata určená zadavatelem, většinou tedy čínskou vládou. Soustřeďuje se především na studium vztahů ČLR s ostatními státy v oblasti Asie a Pacifiku. Speciální pozornost je věnována čínsko-americkým vztahům. V diskusi projevil zástupci institutu zájem o evropské postoje vůči Tchaj-wanu a embargu na prodej zbraní do ČLR. Institut má zájem o spolupráci – konkrétně o výměnu odborníků, organizaci seminářů či konferencí, případně o společné výzkumné projekty.

Na EXPO v Šanghaji se předvedla FSV UK (její tři instituty) a také institut CERGE-EI.

investorů v České republice a o možné spolupráci. Obě partnerské strany se shodly, že i nadále budou podporovat studentskou výměnu, že budou pokračovat v tradici bilaterálního workshopu a v případném FP7 konsorciu či při podobných mezinárodních výzkumných projektech.

Kulatý stůl na Tongji University se uskutečnil v nabité sestavě. Pod vedením prof. Yang Ye, ředitelky Centra pro Evropská studia, a prof. Qiu Huafei, proděkana fakulty politických věd a mezinárodních vztahů, se jednání zúčastnili vyučující a studenti School of Political Science and International Re-

od ryze praktických aplikací až po standardní *international economics*. Zástupci nabídli podporu výzkumu ve vybraných státních podnicích a projevil zájem o letní školy FSV. Během jednání s děkankou Business School Qing Nie, profesorem mezinárodní ekonomie Zhongdi Zhunem a ředitelem pro evropská studia Y. Zhangem byla dohodnuta příprava tzv. memoranda o porozumění. Zástupci obou stran se domluvili, že budou podporovat výměnu na úrovni studentů i učitelů. Obě strany rovněž vyjádřily zájem o bilaterální workshop, který by se v budoucnu konal střídavě v Praze a v Šanghaji.

Výsledky

Klíčovým výsledkem prezentace Fakulty sociálních věd UK v Číně bylo navázání kontaktů s partnerskými univerzitami a s výzkumnými instituty, které jsou v místních poměrech klíčové a které musejí být budovány postupně a pak dlouhodobě udržovány. Zástupcům FSV se v Číně rovněž podařilo oslovit potenciální studenty. V této souvislosti je nutné vyzdvihnout ochotu pana Mazánka, generálního konzula České republiky v Šanghaji, který přislíbil zajistit vstupní víza pro přijaté studenty prezenčního studia na Fakultě sociálních věd UK, pokud k tomu obdrží dostatečné podklady. Lze také ocenit výbornou spolupráci s vedením i pracovníky českého pavilonu na EXPO 2010.

STUDENTSKÝ JARMARK 2010: FESTIVAL STUDENTSKÉHO ŽIVOTA

Studentský Jarmark se letos konal podruhé.

Vojtěch Kopal

V minulém roce studenty přivítal mráz a trocha toho sněhu. Bylo teprve 14. října, ale raději než ve frontě na pivo čekali účastníci loňského Jarmarku na svažák či kávu. Počasí mělo zřejmě jinou představu o tom, jak by měl vypadat začátek akademického roku, a babí léto tak na programu rozhodně nebylo. I tak byl Jarmark úspěšný – a co teprve letos, kdy celé odpoledne bylo krásně. Po roce se studenti opět vydali na nádvoří Karolína a do studentského klubu K4, aby svým vlastním festivalem vstoupili do dalšího roku na Univerzitě Karlově. Pro část studentů to má být rok první a především na tyto prváčky a prváčky se ve svých stáncích těšili studentské spolky a kluby.

Jedním z cílů Jarmarku je seznámit studenty se spolky na UK.

Podruhé se tak Karolinum otevřelo hudbě, zábavě a tanci – neodmyslitelným součástí studentského života. V průběhu sobotního odpoledne na hlavním pódiu vystoupili a zahráli CCTV Allstars, Zrní a zlatý hřeb večera MIDI LIDI, kteří svým elektrem rozvlnili přeplněné nádvoří. Program nepatřil pouze hudebním

skupinám: na hlavním pódiu předvedl své taneční umění soubor Angels Dance a v klubu K4 kromě kapel Lady Merlot a Space Formers improvizovala Improliga. Podstatnou součástí studentského života jsou i spolky a kluby: „Jedním z cílů Jarmarku je seznámit studenty, a to především prváčky, se spolky, které na Uni-

FOTO NA TĚTO DVOUSTRANĚ VLADIMÍR ŠIGUT

Jak hodnotí studentský Jarmark ostatní?

Jarmark studentských spolků je pro nás spíše vítanou událostí, protože pro tak malý spolek lokálního významu, jako je Filmový klub FHS UK, je docela těžké najít každý rok nové diváky. Letošní Jarmark byl určitě více připravený a vyšlo vše, i počasí. Organizátoři včas dávali vědět podstatné informace, a tak byl dostatek prostoru vše promyslet a nachystat včetně soutěže, která byla podle mého příjemným oživením. Propříště by bylo třeba dořešit otázku hluku z pódia, protože pak se případným nováčkům informace křičí těžko.

Aneta Veselská, Filmový klub FHS UK

Akce byla dobře připravená. Měla i velmi slušný ohlas s ohledem na to, že jde na Univerzitě Karlově o zcela nový koncept. Troufám si letošní Jarmark označit za velký úspěch Studentské unie UK a v zásadě i za důkaz, že se tahle jednotná celouniverzitní organizace dokázala za dva roky své existence dobře etablovat. Národní studentská reprezentace samozřejmě podporuje aktivity tohoto typu, protože pomáhají zvyšovat pocit soudržnosti studujících s jejich univerzitou a svým způsobem přibližují akademickou pádu jejich životnímu stylu.

Heda Čepelová, tajemnice SK RVŠ

verzitě Karlově působí. Prostřednictvím stánků tak má student možnost zjistit, kdy, kde a jak tyto spolky fungují, " vysvětluje cíle Jarmarku Slaven Elčič, předseda Studentské unie UK.

Spolky si připravily různé úkoly a soutěže, které studenti postupně plnili. Ti nejrychlejší tak mohli vyhrát hodnotné ceny, které věnovala Univerzita Karlova; všichni ostatní dostali alespoň drobnou odměnu. Aktivity

to byly různé: mohli jste se nechat zmalovat, skládat novinové titulky, diskutovat na vylosované téma nebo třeba rozbalovat a jíst bonbóny v rukavicích a v lyžařských brýlích. Soutěže, které si spolky připravily, byly tematicky laděné: na stánku spolku Motolák jste měřili tlak na přesnost, u VŠ LIGY probíhaly závody v běhu s badmintonovou raketou mezi nohama a zároveň balancováním míčky na pingpongové pálce.

Část programu vyplnila hudba.

Co nás čeká tento rok?

Nezahálíme a už teď přemýšlíme o dalším ročníku studentského Jarmarku. V letním semestru jste možná zaznamenali informační semináře, se kterými jsme dorazili na několik fakult. Hlavní myšlenkou bylo seznámit především studenty prvních ročníků s tím, jak funguje studentská samospráva, jaké jsou povinnosti a práva studentů, jak může student strávit semestr nebo rok v zahraničí a v neposlední řadě jaké studentské spolky a kluby na Univerzitě Karlově působí. S tím souvisí i nové informační brožury pro studenty prvních ročníků, které budeme v tomto akademickém roce připravovat. Ty by měly zahrnout informace ze zmíněných seminářů a pak se blíže věnovat spolkům a klubům působícím na univerzitě. Prostřednictvím těchto brožurek chceme dát studentům dostatečný přehled pro kulturní a sociální vyžití při studiu. Na kulturní vyžití navazuje náš další projekt Studentské revue, celouniverzitní platformy pro kulturní akce se zachováním specifik humoru na jednotlivých fakultách.

STUDENTSKÁ UNIE
UNIVERZITY KARLOVY SUUK.CZ

Další informace:

www.suuk.cz – Studentská unie UK

www.suuk.cz/k4 – studentský klub K4

Vojtěch Kopal

Autor článku je radním Studentské unie Univerzity Karlovy pro PR a členem Studentské komory Akademického senátu Matematicko-fyzikální fakulty UK. Studuje na MFF UK.

SPOLEK ABSOLVENTŮ A PŘÁTEL UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE – CAROLINUM

Ivan Wilhelm

V pravidelné rubrice časopisu FORUM dostává Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy příležitost seznamovat čtenáře se svojí činností. Do období od vydání předchozího čísla spadají hlavní letní prázdniny, po které spolek již tradičně žádné akce neplánuje ani nepřipravuje, takže se v tomto přehledu omezíme na prezentaci pouze dvou akcí, které proběhly.

Slavnost k ukončení akademického roku se tradičně konala v pražské Valdštejnské zahradě, která je součástí sídla Senátu Parlamentu České republiky.

Tradiční rozloučení s akademickým rokem

V závěru června byla uspořádána zahradní slavnost k ukončení akademického roku 2009/2010 již tradičně ve Valdštejnské zahradě Senátu Parlamentu České republiky. Této akci, kterou pořádal spolek společně s Univerzitou Karlovou pod záštitou senátorky Aleny Palečkové, předsedkyně Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu a petice Senátu Parlamentu ČR, se zúčastnilo 400 členů Spolku a příznivců UK. V tradičně koncipovaném programu vystoupil rektor UK prof. RNDr. Václav

Hampl, DrSc., který zhodnotil současnou politickou situaci v zemi, ve které se musí UK orientovat a prosazovat ideové hodnoty akademického života. Tyto otázky jsou vlastní podstatou nepominutelných potřeb vzdělávání a výzkumu, ačkoli se ve veřejnosti trivializují na problematiku univerzitního financování a otázek s financováním spojených. Rektor poděkoval akademickým občanům za jejich úsilí ve prospěch univerzity v průběhu celého roku a popřál všem příjemné prázdniny. V tradiční „děkanské“ přednášce vystoupil specta-

FOTO NA TĚTO DVOU STRANĚ: ARCHIV UK

bilis filozofické fakulty PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., který pojednal o smyslu současných požadavků na „masifikaci“ vysokoškolského vzdělávání při nezanedbatelném opomíjení plnění podmínek pro kvalitní naplňování cílů tohoto procesu (autentické texty obou vystoupení najdete na webové stránce iforum.cuni.cz). K dobré náladě přítomných hrál dixieland I. lékařské fakulty UK pod vedením trumpetisty prof. MUDr. Jiřího Tichého, DrSc. Hlavním bodem programu bylo neformální setkání členů akademické obce celé UK a podle reakcí přítomných si tato akce našla svoje místo v kalendáři a akademická obec očekává pokračování v tradici jejího pořádání.

Výlet do Strakonicka

V polovině září pak spolek uspořádal jednodenní výlet za architektonickými památkami Strakonicka. Odborný výklad ke všem navštíveným místům poskytl prof. PhDr. Ing. Jan Royt, takže se účastníkům zájezdu dostalo informačně bohatého výkladu. První zastávkou byl Strakonický hrad, jehož větší část využívá Muzeum středního Pootaví, které v jedenácti sálech představuje historii kraje od pravěkého osídlení až po současnost. Někteří účastníci vystoupali úzkým schodištěm na hradní věž, ze které byl hezký výhled na město a jeho okolí. Podívali jsme se také do Kapitulní síně bývalé johanitské komendy. Tato sakrální stavba je dokladem prvotního sídla z počátku 13. století. Ze Strakonice jsme odjeli do Horažďovic, kde jsme navštívili kostel Panny Marie a kostel sv. Petra a Pavla. V Anníně jsme vystoupali na vrch Mouřenín a podívali se do zajímavého kostela sv. Mořice. V nedalekých Kašperských Horách jsme navštívili Muzeum Šumavy, ve kterém jsme mimo jiné zhlédli expozici výstavy *Kristus v umění věků*, jejímž spoluautorem je prof. Jan Royt. Velký dojem na účastníky udělala návštěva chrámu sv. Mikuláše, který se spolu s kaplí sv. Anny nachází uprostřed hřbitova v malebné krajině. Výlet jsme zakončili návštěvou poutního kostela Narození Panny Marie ve Strašíně, kde odborný výklad prof. Royta doplňoval zajímavými informacemi místní farář. Ke spokojenosti zúčastněných nemalou měrou přispělo i slunečné počasí, které nás provázelo po celý den.

Můžete se těšit

Na druhou polovinu listopadu spolek připravuje přednášku významné neuroložky prof. MUDr. Soni Nevšimalové, DrSc., o významu spánku a příčinách nespavosti i způsobech jejího léčení.

Se svým projevem vystoupil i profesor Ivan Wilhelm, předseda spolku Carolinum.

V prosinci bude spolek společně s Ligou proti rakovině pořádat koncert ve Velké aule Karolina.

Bližší informace o místě a datech konání obou akcí se dozvíte na webové stránce spolku (www.sapuk.cz).

Spolek absolventů a přátel Univerzity Karlovy v Praze – Carolinum

Adresa: Ovocný trh 3, 116 36 Praha I
(budova Nové Astorie, přízemí, kancelář č. 10)
Tel.: 224 491 326
Fax: 224 811 878
Bankovní spojení: KB Praha I
Číslo účtu: 510836300257/0100
E-mail: sapuk@ruk.cuni.cz
Web: <http://www.sapuk.cuni.cz/>

prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc.

Autor článku je výkonným místopředsedou Spolku absolventů a přátel Univerzity Karlovy – Carolinum. Po Listopadu se stal prvním předsedou Akademického senátu UK, v letech 2000–2006 byl rektorem UK.

FOTO VLADIMÍR SIGUT

Ze zasedání akademického senátu 15. října 2010

V posledním čísle časopisu naší alma mater (2/2010) jsme mohli dění v senátu využít k popisu toho, jak se studenti nebo učitelé mohou stát členy akademického senátu. Události, o kterých chci informovat dnes, mi dávají možnost přiblížit, co se stane, když student, který je členem akademického senátu, ukončí své studium. Nejdříve však přistupme k tomu, co se v senátu na posledních dvou zasedáních událo.

Zasedání 28. května 2010

Nejdůležitějším bodem, který měli senátoři na programu, bylo projednání návrhů změn předpisů Univerzity Karlovy. Rektor předložil senátu změny vnitřních předpisů univerzity: *Studijního a zkušebního řádu, Řádu přijímacího řízení, Stipendijního řádu a Řádu habilitačního řízení*. Aby některá změna předpisu mohla vstoupit v platnost, musí pro její schválení hlasovat 42 členů senátu, tzn. 3/5 všech členů senátu, a poté ji musí registrovat ministerstvo školství. Květnového zasedání se zúčastnilo 46 senátorek a senátorů; v okamžiku, kdy se přistoupilo k projednávání návrhů změn uvedených předpisů, zbylo v Malé aule Karolina, kde se tradičně zasedání konají, pouze 42 členů senátu. Tento počet k projednávání vnitřních předpisů univerzity postačoval, jejich schválení však vyžadovalo souhlas všech přítomných senátorů. Poté, co výsledky hlasování o prvním z předpisů, změny *Studijního a zkušebního řádu*, ukázaly, že všichni nesouhlasí, byly ostatní předpisy z projednávání staženy a budou znovu zařazeny na některém z příštích zasedání. Jednání o změnách předpisů univerzity předcházela volba delegáta do sněmu Rady vysokých škol za matematicko-fyzikální fakultu. Dlouholetého zástupce prof. Ivana Barvíka, který zemřel 29. listopadu 2009, nahradil doc. Pavel Krtous, navržený aka-

ZASEDÁNÍ AKADEMICKÉHO SENÁTU

Daniel Feranc

Milí čtenáři, na stránkách časopisu Forum vás již tradičně informujeme o dění v Akademickém senátu Univerzity Karlovy. Ani dnes tomu nebude jinak.

demickým senátem matematicko-fyzikální fakulty.

Projednávání smluv, předpisů fakult a výročních zpráv o činnosti a hospodaření univerzity za minulý rok doplnilo rozdělení mimořádného příspěvku, který Univerzitě Karlově poskytlo ministerstvo školství ke konci roku 2009. Posledním důležitým krokem senátu bylo pověření předsednictva jednat v průběhu letních prázdnin jménem celého senátu.

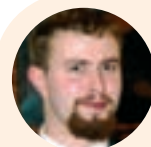
Zasedání 15. října 2010

O své činnosti podalo předsednictvo senátu podrobnou zprávu na zasedání po prázdninách, které se uskutečnilo 15. října 2010. Na tomto zasedání senát projednal dva důležité dokumenty. První se týkal dlouhodobého záměru univerzity; platnost stávajícího záměru končí letos a již se pracuje na dalším. Aby univerzita tento svůj úkol splnila a zároveň dostála požadavku ministerstva školství na sladění délky platnosti dlouhodobých záměrů vysokých škol se záměrem ministerstva, který bude platit pět let, bylo senátu předloženo ke schválení prodloužení platnosti stávajícího dlouhodobého záměru o dva měsíce.

Druhý významný dokument, který akademický senát na říjnovém zasedání projednal, souvisel s vládními škrty finančních prostředků vynaložených na vysoké školy. Prostředky ze státního rozpočtu by měly v příštím roce poklesnout o deset procent. Na takový krok se musí Univerzita Karlova dopředu připravit, proto vedení univerzity předložilo návrh zavázání provozních prostředků v letošním roce.

Hned v úvodu říjnového zasedání senátoři zvolili dva nové členy předsednictva senátu. Předsednictvo akademického senátu univerzity má šest členů: předsedu, mís-

topředsedu a čtyři další členy. Dva členové předsednictva, Ondřej Suchánek a Jan Šatra, v průběhu letních prázdnin ukončili své studium, a aby někdo mohl vykonávat funkci senátora, musí být členem akademické obce univerzity. Již dvacet let svobodnou obec univerzity tvoří studenti a akademičtí pracovníci univerzity. Členství v akademické obci zaniká dnem, kdy dotyčný přestane být akademickým pracovníkem či studentem. Když tedy Ondřej Suchánek úspěšně ukončil studium a stal se doktorem medicíny, zaniklo jeho členství v akademické obci a tím také přestal být členem akademického senátu a jeho předsednictva. Od roku 2006 vysokoškolský zákon umožnil, aby student, který úspěšně ukončil svoje studium a pokračuje v některém z navazujících studijních programů, nadále zůstal členem akademického senátu. Toto ustanovení se však netýká členství v předsednictvu. Tak se stalo, že Jan Šatra, který úspěšně dosáhl magisterského titulu, sice nepřestal být členem senátu, ale jeho členství v předsednictvu zaniklo. Na říjnovém zasedání proto Jan Šatra usiloval o znovuzvolení do předsednictva senátu. Na druhé uprázdněné místo zvolili senátorky a senátoři doc. Petra Hacha. Popřejme předsednictvu senátu, které je od říjnového zasedání opět v kompletním složení, hodně síly a pracovitosti do dalších měsíců.

Mgr. Daniel Feranc

Autor článku je tajemník AS UK. Absolvoval katolickou teologii na Katolické teologické fakultě UK, kde je v současné době doktorandem ve studijním programu Církevní a obecné dějiny.

POMŮČKA: ADÍŽE ALOD, LÉS	POT	SBÍRKA NOVEL BOCCACCIA	KÓD OMÁNU	ROZLEHLÉ POLE	HLINÍKOVÁ FÓLIE	VÝROBEK		ZKRATKA UMĚLÉ HMOTY	INICIÁLY TENISTY LENDLA	TIHLE	ITALSKÁ ŘEKA	POSTAVITI SE NA NOHY	PŘESNOST (knižně)	SPRAŠ
PŘEKONAT							SBÍRKA KRIMINÁLNÍCH PŘÍBĚHŮ							
HODNĚ							2. DÍL TAJENKY EVROPAN							
INICIÁLY HERCE KAISERA			NOVÁČEK ČERTI						ŘÍMSKÝ CÍSAŘ 3. DÍL TAJENKY					
ZÁŘE				NOČNÍ PODNIK 1. DÍL TAJENKY			VELKÝ OHEŇ CUKERNÝ ROZTOK							HUSTĚ NAHROMA- DIT
	EVROPAN BIBLICKÝ POKRŮM						SPZ SOKOLOVA INICIÁLY EINSTEINA			UHLOVODÍK SVOBODNÝ STÁTEK				
MEDAILE						VERDIHO OPERA LOV					KÓD ITÁLIE UMĚLECKÁ DVOJICE			
OBYVATEL ARÁBIE					DVORSKÝ OBŘÁDNIK ZNAČKA TITANU							SNIŽENÝ TÓN TELEVIZNÍ ZKRATKA		
SOUBOR DEVĚTI ZPĚVÁKŮ							OBLÉCT SI BOTY							
ZÁKLAD UMĚLÝCH BARVIV							NAŘÍKAT							

Irský dramatik George Bernard Shaw (1856–1950) je jediným člověkem, který obdržel jak Nobelovu cenu za literaturu (v roce 1925), tak i Oscara za adaptovaný scénář (1938). Oba úspěchy mu přinesla slavná hra a později i film *Pygmalion*. K oceněním měl ale odmítavý postoj, Nobelovu cenu přijal pouze na prosbu své manželky, která ji vnímala jako poctu a oslavu jejich irské vlasti. Vzdal se ale finanční odměny, aby podpořil překlad švédské literatury do angličtiny: „Peníze spojené s Nobelovou cenou jsou jako záchranný kruh hozený plavci, který se již bezpečně dostal na břeh.“ George Bernard Shaw svou nechuť k oceněním vyjádřil i v dalším citátu: „Dokážu Alfredu Nobelovi odpustit to, že vynalezl dynamit. Pouze... (viz tajenku) ale mohl vymyslet Nobelovu cenu.“ Kdo podle Shawa stojí za jejím vznikem?

Tajenku pošlete na adresu forum@cuni.cz do konce ledna 2010. Dva výherce odměníme knihou z Nakladatelství Karolinum.

V tajence z čísla 2/2010 jste luštili výrok Wilhelma von Humboldta, diplomata, jazykovědce a také zakladatele berlínské Humboldtovy univerzity: „Ze všech hloupých lidí je nejnesnesitelnější **SCESTOVALÝ HLUPÁK**. Přináší si hlouposti jiných národů a přidává je ke svým.“

Z úspěšných řešitelů jsme vylosovali dva výherce, které odměníme knihou z Nakladatelství Karolinum. Jsou to: **Radek Bečvář ze Žďáru nad Sázavou a Jan Kačírek z Příbrami**. Gratulujeme!

UK POINT

**POTVRĎTE SVOU PŘÍSLUŠNOST K AKADEMICKÉ OBCI UK!
UDĚLEJTE SI RADOST ORIGINALNÍMI SUVENÝRY S LOGEM UNIVERZITY KARLOVY!**

A: Celetná 14, Praha I | T: +420 224 491 842 | E: point@ruk.cuni.cz | W: <http://point.cuni.cz>
Pondělí – čtvrtek: 10,00–17,30 hod. | Pátek – neděle: 10,00–16,00 hod.